

SLIK BYGGER DU KARRIERE

Slik blir du

- lagt merke til
 - rå på prosedyre
 - god på KI
 - en god selger
 - i stand til å håndtere prestasjonsjag
 - god til å forhandle lønn
 - partner
- ... og slik blir du mer stilsikker i klesveien

Fare for selvutvikling

Bør oppbevares til senere bruk

Alle trenger en bank. Noen trenger mer.

Som medlem i Advokatforeningen har du tilgang til et komplett banktilbud i Handelsbanken med gode betingelser. Samler du økonomien din hos oss, kan det være mulighet for enda bedre pris på boliglånet ditt.

Har du egen advokatvirksomhet, vet du hvor tett privat- og bedriftsøkonomien henger sammen. Når alt er samlet på ett sted, blir det enklere å holde oversikt, og å ta gode valg underveis. Hos oss møter du en personlig rådgiver som tar seg tid til å bli kjent med deg og situasjonen din. Slik kan vi finne løsninger som passer for akkurat deg.

Les om medlemsfordelene dine handelsbanken.no

INNHold

 Nr. 3 2026

FASTE SPALTER:

Bøker
SIDE 48

Generalsekretærens
kommentar
SIDE 59

Nytt om navn
SIDE 66

Advokatansvar
SIDE 67

Medlemsnytt
SIDE 68

Sosiale medier
SIDE 73

Kryssord
SIDE 74

Hjelp til økt bredde

Ny mangfoldsmanual for advokatbransjen gir tips om alt fra inkluderende språk til rekruttering. – Nå må ledelsen ta ansvar, sier Heidi Jorkjend.

SIDE 12

Ute i kulden

Den franske dommeren Nicolas Guillous liv ble endret ved et pennestrøk da han ble sanksjonert av USA. Han frykter for Europas fremtid.

SIDE 54

Kroppen sa stopp

Etter over hundre direktesendinger i Åsted Norge har advokat Kristin Hammervik takket for seg. – Mange i advokatbransjen tror de har uant kapasitet, sier hun.

SIDE 61

SAGT I DETTE BLADET

– Advokatbransjen kommer til å endre seg. Sannheten er at KI allerede er bedre enn en middels fullmektig.

NILS-HENRIK PETTERSSON,
partner i Glittertind, SIDE 10

– Noen advokater har stor glede og utbytte av å markedsføre seg gjennom de sakene de prosederer, og noen statsadvokater synes også det er stas å få bildet i blad.

JØRN SIGURD MAURUD, riksadvokat,
SIDE 52

– Det er sjeldent man opplever at stykkprisen dekker arbeidet som gjøres. Mange advokater bruker konsekvent mer tid enn de får betalt for.

MARTE SVARSTAD BRODTKORB,
forsvarsadvokat, SIDE 64

BY APPOINTMENT TO THE ROYAL DANISH COURT
OLE LYGGAARD
 FINE JEWELLERY SINCE 1963

H. A. NEERBYE
 en del av mestergull

Henrik Ibsens gate 60 · Tlf. 22 54 54 30 · www.neerbye.no

Følg oss på Facebook og Instagram

REDAKTØR

Nina Schmidt
 nina@advokatbladet.no
 Mobil: 915 59 602

JOURNALISTER

Thea N. Dahl
 thea@advokatbladet.no
 Mobil: 482 58 420

Marit Moen Fjeld
 marit@advokatbladet.no
 Mobil: 980 48 257

REDAKSJONSRAÐ

Emanuel Feinberg (leder)
 Jens Johan Hjort
 Rune Opdahl
 Ida Andenæs
 Ida Brabrand

Advokatbladet betinger seg rett til å arkivere og utgi stoff i elektronisk form. Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere og forkorte innlegg.

SEKRETARIATET

Den Norske Advokatforening
 Universitetsgt. 9,
 PB 362 Sentrum, 0102 Oslo
 post@advokatforeningen.no
 www.advokatforeningen.no
 Telefon: 22 03 50 50

Merete Smith,
 generalsekretær
 ms@advokatforeningen.no

Baard Amundsen,
 kommunikasjonssjef
 ba@advokatforeningen.no

FORSIDEILLUSTRASJON:

Vilje Knavik Nordby

GRAFISK FORMGIVER

Mediamania.no

TRYKKERI

Aksell – aksell.no
 Telefon: 63 86 44 00

TIPS REDAKSJONEN

redaksjonen@advokatbladet.no

Fagpressen
 OPPLAGSKONTROLLERT

TRYKT I NORGE
 NO - 1470

KI kan ta feil. Du kan ikke

Husker du historien om advokaten som sendte oppdiktede rettskilder i et prosesskrift til Høyesterett? Det var i årets første kvartal i fjor at Høyesterett mottok prosesskrivet, som inneholdt både lover og forarbeider som ikke eksisterte, men som var diktet opp av KI.

Advokattilsynet grep fatt i saken, og sendte inn en disiplinærklage til Advokatnemnda.

Saken reiser prinsipielle spørsmål om advokaters bruk av kunstig intelligens, mener Advokattilsynet, som ba Advokatnemnda avklare om advokatens opptreden var i strid med Regler for god advokatskikk.

Advokattilsynets klage avslørte at advokaten også hadde brukt oppdiktede rettskilder i sin anke til lagmannsretten — uten at det ble tatt affære — og at han i tillegg hadde vist til to høyesterettsdommer som begge ga treff på Lovdata, men gjaldt andre rettsspørsmål enn angitt.

Advokattilsynet ba Advokatnemnda vurdere om advokatens handling var i strid med Regler for god advokatskikk på sju punkter — fra plikten til å fremme rett og hindre urett og opptre saklig, til forholdet til domstolene. Tilsynet stilte også spørsmål om taushets- og fortrolighetsplikten ble overholdt.

Selv om det var den første saken Advokatnemnda behandlet som gjaldt advokaters bruk av kunstig intelligens, har den begrenset prinsipiell betydning, mener Advokatnemnda, som avviste saken. Advokater har alltid en plikt til å kontrollere riktigheten av alle rettskilder de påberoper seg, og dette gjelder også ved bruk av KI, konkluderte nemnda.

Vi fikk dermed ingen avklaring i denne omgang om de etiske skrankene for advokaters bruk av KI.

KI-verktøyenes inntog i advokatbransjen reiser flere spørsmål. Bør det stilles krav om sertifisering av KI-verktøy til juridisk bruk? Hvilken grunnopplæring bør advokater ha før de tar i bruk KI? Hvordan vil KI påvirke tilliten til advokatene? Kan klientene si nei til bruk av KI? Skal advokater alltid opplyse klienten om at KI er brukt? Det er også en åpenbar risiko for at dårlig, KI-drevet juridisk rådgivning selges på billigsalg.

Nylig oppstod en pinlig situasjon i en rettsal i Mississippi i USA, da fire advokater — på hver sin side av bordet — ble tatt for å ha brukt oppdiktet rettspraksis i sine prosesskriv.

Alle fire ble umiddelbart fjernet fra saken og ilagt bøter, og to av advokatene ble utestengt fra den aktuelle domstolen i to år, skriver The New York Times.

Alle fire forklarte at deres advokatselskaper brukte lukkede KI-systemer. Ett av selska-

pene hadde ingen retningslinjer for bruk av KI.

Advokatforeningens hovedstyre vedtok en veiledning for bruk av KI i advokatvirksomhet i september i fjor. Veiledningen beskriver blant annet bruksområdene for KI, risiko og utfordringer ved KI-bruk. Veiledningen drøfter også den iboende risikoen for diskriminering og skjevhet, feil og hallusinasjoner.

Ifølge veiledningen forutsetter forsvarlig bruk av KI blant annet at advokatvirksomheten har rutiner for hvordan KI-verktøyet skal brukes, at brukerne gis tilstrekkelig opplæring, at KI-bruken overvåkes og forbedres, og at det sørges for åpenhet overfor klienter der det er relevant.

For tiden renner det inn med eksempler på KI-blemmer i offentlig sektor. I Asker brukte kommunen oppdiktede høyesterettsdommer i en anmodning til politiet om å fjerne husokkupanter.

Men politiet bet ikke på.

«Politiet skal ikke ha noen aktiv rolle i kommunens saksbehandling. Bakgrunnen for at politiet likevel ønsker å være tydelig på hvor dypt vi mener KI-feilen i virkeligheten gikk i dette tilfellet, er at eventuelle mangler ved kommunens saksbehandling kan få betydning for de rettslige vurderingene politiet selv plikter å ta før det evt. brukes makt for å fjerne okkupantene», skrev politiadvokat Kai-Gunnar Schwed Nygård i et brev til kommunen.

Utviklingen er alarmerende. Alle advokatfirmaer — også de minste — som bruker KI, må sørge for å ha interne prosedyrer som sørger for at KI-produserte dokumenter er verifisert før de forlater kontoret.

Det bør også bli en selvfølge å informere klienter om KI-bruk — ikke som en advarsel, men som del av en profesjonell, tillitsbasert relasjon. Advokatene som allerede har informert, og som kan vise til klare rutiner, vil stå sterkere, både etisk og kommersielt.

Saker der KI-feil er et tvistetema, vil ikke bli færre. Terskelen for å rette søkelyset mot advokatens metodebruk vil trolig bli lavere. Det er ikke lenger nok å levere riktig resultat. Advokaten må også kunne dokumentere at veien dit var forsvarlig.

NINA SCHMIDT

REDAKTØR
 nina@advokatbladet.no
 mobil: 915 59 602

ARBEIDSVILKÅR: 12 firmaer må rette opp brudd etter tilsyn

Arbeidstilsynet har avdekket betydelige mangler ved registrering av arbeidstid etter å ha gjennomført tilsyn hos Schjødt, Wikborg Rein, Thommessen, BAHR, Wiersholm, Elden, Hjort, CMS Kluge, SANDS, Simonsen Vogt Wiig, Tenden og Harris.

Samtlige fikk varsel med pålegg om å rette opp brudd.

Sju av firmaene får pålegg for mangelfulle systemer for registrering av arbeidstid. Flere av påleggene er knyttet til såkalt nattarbeid. Arbeidsmiljøloven definerer nattarbeid som arbeid mellom klokken 21 og 06.

– Noen av firmaene har varslet at de ikke har noen innvendinger til varslede pålegg, og for disse vil vi nå vedta påleggene. De vil deretter få tiden frem til fristen i september med å oppfylle dem. Noen av firmaene har sendt oss tilbakemeldinger, som vi nå vil vurdere, før vi konkluderer med om vi vil vedta de varslede påleggene, sier avdelingsdirektør i Arbeidstilsynet, Anette Østmo Farstad.

Fristen for å oppfylle påleggene er 25. september 2026.

Les mer på Advokatbladet.no!

NYTT OM FOLK

Øyvind Erga Skjeseth er ny daglig leder i advokatfirmaet Mageli.

Camilla Selman er på plass som ny direktør i Høyesterett. Selman kommer fra en stilling som kommuneadvokat i Oslo.

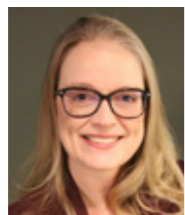
Bente Franck-Sætervoll er utnevnt som ny direktør i Lovdata, og starter 17. august.

Øyvind Erga Skjeseth.
Foto: Mageli

Camilla Selman.
Foto: Høyesterett

Bente Franck-Sætervoll. Foto: Lovdata

25.000

Summen en advokat må betale i rettergangsbøtte etter å ha sendt en jusstudent i retten. Med fullmakt fra advokaten møtte studenten i et fengslingsmøte og ble ført opp i protokollen som fullmektig – uten nødvendig autorisasjon. Av tingretten fikk begge rettergangsbøtter. Disse ble anket til lagmannsretten, som opphevet studentens bot på 15.000 kroner, men ikke advokatens. Advokaten anket så videre til Høyesterett som har forkastet anken.

Internadvokater på maktliste

I starten av juni ble landets 99 fremste internadvokater hedret og oppført på GC Powerlist. Blant dem fra v. øverst Otto Sivertsen Roheim, Renate Lystad, Helge Olav Bergan, Ingvild Erdal, Tore Sande og Birte T. Øygard.

Nytt advokat-samarbeid med India

Nylig fikk Advokatforeningen besøk av presidenten i den indiske advokatforeningen, Prashant Kumar. Han var en del av delegasjonen til Indias statsminister Narendra Modis under hans statsbesøk i Oslo 18. og 19. mai. De to advokatforeningene inngikk en såkalt «memorandum of understanding», som er en ramme for samarbeid og for å bidra til klarhet om det juridiske rammeverket når man skal etablere handel mellom Norge og India.

Siri Teigum og Prashant Kumar. Foto: Nina Schmidt

Direktør i Advokattilsynet, Tonje Hovde Skjelbostad.

Advokattilsynet med rapport etter Bull Årstad-tilsyn

Etter at det ble kjent at Per Asle Ousdal hadde drevet en fiktiv lånevirkosomhet med bruk av advokatfirmaets felles klientbankkonto, iverksatte Advokattilsynet et stedlig tilsyn i juni 2024.

Tilsynet har gjennomgått nærmere 42.000 transaksjoner, hvorav drøye ti tusen ble ført via klientbankkontoen til Bull Årstad.

Hovedformålet med dette tilsynet var å avklare om, og i så fall i hvilken grad, andre advokater eller ansatte i Bull Årstad har vært direkte involvert i transaksjonsvirkosomheten til Ousdal, fremgår det.

«Advokattilsynets undersøkelser gir ikke indikasjoner på at andre advokater i foretaket deltok i eller var kjent med den fiktive lånevirkosomheten», konkluderer rapporten.

– BETYDELIGE MANGLER

Tilsynet poengterer at mangelfulle rutiner og svak risikoforståelse i advokatselskapet var en medvirkende årsak til at låneformidlingen kunne pågå så lenge – fra minst 2013 til juli 2022.

«Bruken av den felles klientbankkontoen bidro til å skape større legitimitet overfor långiverne knyttet til de omtalte transaksjonene. De gjennomførte transaksjonene er kontrollert mot regnskapsføring i advokatforetaket og gjennomgangen avdekker betydelige mangler knyttet til krav til dokumentasjon av transaksjoner gitt i advokatforskrift, bokføringslov og -forskrift samt regler for god bokføringsskikk», skriver tilsynet.

Advokattilsynet mener det var «vesentlige mangler knyttet til Bull Årstads

virkosomhetsinnrettede risikovurdering i perioden fra ikrafttredelse av ny hvitvaskingslov i oktober 2018 og frem til styret meddelte Bull Årstad vurderingene etter EYs rapport av 30. august 2021.»

Tilsynsrådet (nå Advokattilsynet) gjennomførte som kjent tilsyn i selskapet i 2018 og 2021. Etter det siste tilsynet, fikk Bull Årstad pålegg om å utarbeide en ny risikovurdering og oppdatere sine hvitvaskingsrutiner.

BLE GRADVIS VANSKELIGERE

Etter 2021-tilsynet ble det gradvis vanskeligere for Ousdal å benytte selskapets klientbankkonto på grunn av de nye rutinene, mener tilsynet. Det kommenterer også Ousdals bruk av innstøelseserklæringer, altså falske garantier på advokatselskapets brevark.

«Advokattilsynet mener det er grunn til å stille spørsmål ved hvorfor ikke foretakets ledelse foretok grundigere undersøkelser når eksistensen av innstøelseserklæringer på vegne av selskapet ble kjent.»

Og videre:

«Dersom Bull Årstads advokater hadde innrettet selskapets virksomhetsinnrettede risikovurdering i tråd med den nye hvitvaskingslovens krav allerede etter tilsynet i 2018, er det grunn til å anta at transaksjonene knyttet til den fiktive låneformidlingen hadde blitt oppdaget og reagert mot tidligere.» •

» AVSLÅTT!
Programledere: Nicolai Frøystad Delebekk og Sindre Granly Meldalen, Journalisten
NYESTE EPISODER:
• Kafka til kudos – slik vinner du klagen
• Utenfor offentliglova

» JUSSENSEN
Programleder: Høyskolen Kristiania
NYESTE EPISODER:
• Personvernrett – Overføring til tredjestater
• Høyere utdanning – Studenters rettigheter

» TAUSE VITNER
Programledere: Tidligere politioverbetjent Petter Huse og programleder Marita Eng
NYESTE EPISODER:
• Sex, drugs & Rock'n'Roll – DEL 2
• Sex, drugs & Rock'n'Roll – DEL 1

» SIKTET
En podkastserie som gjenspeiler politiavhør fra ekte kriminalsaker der avhørene er hentet fra politiets etterforskning og lest av skuespillere.
Programleder: Jan Martin Johnsen
NYESTE EPISODER:
• Tenåringsdrapet del 5 av 5
• Tenåringsdrapet del 4 av 5

VISSTE DU AT...

En ny rapport fra Sivilombudet viser at Kriminalomsorgen flere ganger har isolert barn ulovlig gjennom de siste ti årene. Ombudet har undersøkt sytti vedtak om bruk av sikkerhetscelle. I 43 av dem har fengslene vist til lovens vilkår som gjelder voksne. Over halvparten manglet forholdsmessighetvurdering. I 32 av sytti vedtak var det ikke mulig å lese at det gjaldt barn som ble plassert på sikkerhetscelle.

Disse lovutvalgene bidro

- Asyl- og utlendingsrett
- Avgiftsrett
- Bank, finansiering og valuta
- Barne- og familierett, arv og skifte
- Barnevern
- Bygningsrett- og regulerings-spørsmål
- Fast eiendom (tings- og leierett)
- Demokrati- og konstitusjons-spørsmål
- Energirett, vannkraft, olje og gass
- Erstatningsrett
- Fangst, fiskeri og havbruk
- Forsikringsrett
- Forvaltningsrett
- IKT og personvern
- Immaterial- og markedsføringsrett
- Konkurranserett
- Miljø, klima og bærekraft
- Samferdsel og sjø-, luft- og annen transportrett, inkl. sjøforsikring
- Selskapsrett
- Skjønns-, ekspropriasjons- og vassdragsrett

Advokatforeningen har utarbeidet en ønseliste til Høyesterett over ulike spørsmål i sivile saker der man ser behov for en avklaring i rettspraksis.

TEKST: NINA SCHMIDT og MARIT MOEN FJELD

Tjue av Advokatforeningens 29 lovutvalg har levert totalt 78 innspill i et felles dokument til Høyesterett.

— Håpet er at det kan gi medvind for å få sluppet anker inn til behandling i Høyesterett når dommer fra lagmannsrettene gjelder rettsspørsmål på listen, sier nestleder i Advokatforeningen og partner i Wikborg Rein, Kaare A. Shetelig.

Advokatforeningens lovutvalg har gjort en flott innsats, uttaler høyesterettsdommer Bergljot Webster.

— Det er viktig at Høyesterett bruker ressursene på de rettsspørsmålene som det er mest presserende å få avklart. Ønskelisten fra Advokatforeningen er et godt innspill til silingsvurdering i ankeutvalget, sier hun.

Arbeidet kommer i kjølvannet av Riksadvokatens liste over hvilke rettsavklaringer som påtalemyndigheten ønsker seg for straffesaker.

— Advokatforeningen så den gode mottakelsen som Riksadvokatens liste fikk, og vi ønsket å gjøre noe tilsvarende for de sivile sakene. Resultatet av arbeidet er et dokument med oversikt

over potensielle prejudikatspørsmål innenfor en rekke ulike rettsområder, sier Shetelig.

Ambisjonen er at lovutvalgene jevnlig skal inviteres til å spille inn nye spørsmål hvor det identifiseres nye behov for rettsavklaring.

— Jeg håper at dette blir et levende dokument som kan oppdateres etter hvert som Høyesterett forhåpentligvis avklarer rettsspørsmål som står på listen i dag.

Om en sak slipper inn til behandling i avdeling beror på en sammensatt vurdering, opplyser Bergljot Webster.

— Utrederne, som forbereder sakene for ankeutvalget er klar over listen,

og vil ha det med i vurderingen i sine råd til utvalget. Dommerne i utvalget vil åpenbart legge vekt på et ønske om avklaring som kommer fra kompetente fagmiljøer som lovutvalgene. Men den endelige avgjørelsen beror på en bredere vurdering av sakens egnethet, sier Webster.

Shetelig forteller at hvert enkelt lovutvalg har fått stor frihet til å utforme sin egen liste, men er klar på en ting:

— I sum har lovutvalgene gjort en formidabel innsats. Uten dem hadde ikke listen blitt en realitet.

Han oppfordrer advokater som vurderer å anke til Høyesterett til å bruke listen aktivt. •

Praktiseres det i realiteten en ansvarsnorm i strid med lovgiverviljen i saker om forsikringsselskapers erstatningsansvar i skadeoppgjør, spør lovutvalget for forsikringsrett.

Kan banken din endre renten din uten at du egentlig vet hva du har sagt ja til, og er en 50-årsflom fortsatt «force majeure» når den kommer stadig oftere?

Dette er eksempler på spørsmål som lovutvalgene ønsker at Høyesterett tar stilling til.

Please provide the Power

We make Law make Sense.

We contribute to the legal profession by building systems that bring clarity to complexity. Supporting the people forming the justice.

Tineke Splinter - Legal Expert

 Saga

The legal innovation company

Glittertind fortsatt i slag

I 2015 besluttet en håndfull Schjødt-partnere å starte noe nytt. Siden har Glittertind vokst med nær 250 prosent til å bli i toppsjiktet innenfor tvist og entrepriser.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

I starten var det bare meg. Jeg var den første inn døra fordi de andre var equity-partnere med lange oppsigelsestider og karéntid. Jeg var fortsatt ung og hadde en vanlig ansettelseskontrakt, så jeg kunne være ute ganske kjapt.

Slik åpner Glittertind-partner Asbjørn Lysell Dølvik historien om hvordan firmaet ble til for ganske presist ti år siden.

– Du satt helt alene i store lokaler. Det var de beste to månedene du har hatt, legger Aron Solheim spøkefullt til.

– Vi hadde kontorer i det som da var House of Oslo i Vika. Vi fikk en helt fantastisk leiekontrakt fordi bygget skulle rives. Det var enormt med areal, så vi spilte faktisk innebandy inne i 2. etasje der, mimrer Nils-Henrik Pettersson.

OPPRINNELSEN: UTBRYSERNE FRA SCHJØDT

Advokatfirmaet Glittertind ble formelt stiftet i desember 2015, og selv om Dølvik var først på plass, gikk det ikke mange månedene før Nils-Henrik Pettersson, Peter Vagle, Marius Borgen og Aron Solheim også hadde flyttet inn. Samtlige med lang fartstid fra Schjødt. «Utbrysterfirma» har Glittertind blitt kalt.

De erkjenner at ordlyden til selve opprinnelsehistorien avhenger litt av hvem man spør.

– Jeg hadde vært i Schjødt i 32 år og ville gjøre noe annet, forteller Nils-Henrik Pettersson, før Aron Solheim følger opp:

– Det at Nils-Henrik sa opp i Schjødt ble katalysatoren for en idé som allerede var løselig diskutert blant flere av oss. Det var et felles ønske om litt mer fokus på fag og kompetanse - og litt mer frihet, forteller han.

Sommeren 2015 møttes Pettersson, Vagle, Dølvik og Solheim til samtaler. I støpeskjeen var Glittertind. De var enige om at de ønsket å skape noe nytt og annerledes, og i fellesskap fastsatte de firmaets grunnverdier på verandaen til Peter Vagle.

– Det var ikke aktuelt å starte et firma for å spille i andredivisjon. Hvis vi skulle starte noe nytt, skulle det være

Dersom Nils-Henrik Pettersson og Aron Solheim er på jobb samtidig, kan man regne med at det blir minst én bordtenniskamp i løpet av dagen.

et eliteseriefirma. Det var helt avgjørende for oss alle fire, fortsetter Solheim.

– Vi skulle jobbe hardt når det trengtes, men drive bærekraftig slik at man kunne leve et helhetlig liv med familie. Vi ville også bety noe for samfunnet, og vi skulle sørge for at klienten fikk «value for money», utdyper han.

– For min del var det uavklart om jeg skulle fortsette som advokat i det hele tatt. Jeg hadde egentlig bestemt meg for å gi meg i 2017. Slik hadde det nok blitt om det ikke hadde vært for Glittertind. Den viktigste verdien vi satte på papiret, og som jeg mener vi har levd opp til, var at vi skulle ha det gøy, supplerer Peter Vagle.

VEKST PÅ 246 PROSENT

Hvem som skal krediteres for navnet «Glittertind» er derimot ikke omdiskutert. Den æren får Nils-Henrik Pettersson. I løpet av det første året omsatte firmaet for 45,8 millioner kroner. I 2025 var det samme tallet 158,5 millioner. En vekst på over 246 prosent der altså.

Knappe to måneder etter oppstart, og med kun Dølvik, Solheim og administrasjonssjef Kristina Stamnes på plass, ble Glittertind kåret til Norges nest beste entrepriserfirma i Finansavisens årlige advokatundersøkelse, der advokater stemmer på hverandre.

”
Hvis vi skulle starte noe nytt, skulle det være et eliteseriefirma. Det var helt avgjørende for oss alle fire.

– Det viser jo at vi ble utrolig godt mottatt av kolleger. Mange syntes det var gøy at vi startet noe nytt, kommenterer Aron Solheim.

– Vi ble nesten spist av vår egen suksess i starten. Vi var konstant underbemannet de første fem årene. Jeg har aldri jobbet så mange timer som da, erkjenner Asbjørn Lysell Dølvik.

Til sammen er det i dag 37 arbeidende hoder i bedriften, inkludert 13 partnere. Aron Solheim var firmaets første managing partner. I desember 2024 tok Emanuel Feinberg over jobben som øverste sjef. Feinberg var for øvrig firmaets første interne partneropprykk.

KI OG KVINNEANDEL

Det kan være kort vei til å anse Glittertind som en suksesshistorie, men like rosenrød er ikke nødvendigvis fremtiden. Eksempelvis er både Pettersson, Vagle, Solheim og Dølvik spente på hvilken effekt kunstig intelligens faktisk vil få i advokatbransjen.

– Advokatbransjen kommer til å endre seg. Sannheten er at KI allerede er bedre enn en middels fullmektig. Hvis du laster inn de riktige tingene, får du svar med høy kvalitet på kort tid. Klientene kommer ikke til å fortsette å betale for unødvendig arbeid i fremtiden, slår Nils-Henrik Pettersson fast.

Og kjapt fra en utfordring til en annen: Hvor blir det av de kvinnelige partnerne? I skrivende stund har firmaet én.

– Det er for dårlig. Så enkelt er det, medgir Pettersson.

– Vi startet med 100 prosent menn, så slik sett går det fremover. Vi har flere flinke kvinner internt på vei opp og

For å markere jubileet inviterte Glittertind til fest på Ingeniørenes Hus og lovet «god mat, god drikke, korte taler og bra musikk». For anledningen har firmaet også laget en bok om egen historie. F.v. Aron Solheim, Nils-Henrik Pettersson, Peter Vagle og Asbjørn L. Dølvik.

Dette sa Pettersson i 2017:

«Satt litt på spissen: Forretningsmodellen i de store firmaene er basert på at man skal ha veldig flinke unge mennesker til å jobbe veldig mye, men ikke få betalt mer enn nødvendig. Den delen av forretningsmodellen skal vi ikke repetere, men vi skal selvsagt også jobbe hardt når det kreves. Men om man står på hos oss, skal man få ta del i verdiskapningen. Om du jobber tolv timer i døgnet av og til, er det lov å ta det litt roligere etterpå. Arbeidsbelastningen skal være bærekraftig over tid.»

Intervju med Advokatbladet, januar 2017

frem. Og så har jo jeg sagt i pressen tidligere at kvinnelige advokater som ønsker å bli partnere bare kan ringe. Den muligheten eksisterer fremdeles.

DØDENS POSISJON

Skal man overleve som advokatfirma i en moderne advokatbransje, virker det til å være to ting som fungerer. Enten å være størst, eller å være best på et avgrenset fagområde.

– Hvis du havner et sted imellom, er du i dødens posisjon. Vi har valgt å forsøke å holde oss i nisjekategorien, sier Asbjørn Lysell Dølvik.

I dag er Glittertind en bauta i miljøet for tvist og entrepriser, og har spesialiserte prosedyreadvokater innenfor en rekke ulike fagfelt.

For Vagle var det særlig attraktivt at Glittertind skulle være et alternativt og mindre firma. Det har derfor vært et viktig poeng å beholde en størrelse som gjør at folk kjenner hverandre.

– Blir dere ikke fristet til å utvide?

– Ikke så lenge vi har Peter som et fungerende drivanker, svarer Dølvik skjemtende.

– Peter er litt som Miljøpartiet De Grønne. Det er ikke sånn at alle stemmer på dem, men alle blir ubevisst litt mer miljøbevisste av at de er der. Og her hos oss blir alle litt mer balanserte av å lytte til Peters innspill.

– Vi står trygt i at vi ikke driver med alt, og er tilsvarende trygge på at det vi driver med, det er vi «jævlig» gode på. Det er rettesnoren vår. Det har vært ti fantastiske år, avslutter Nils-Henrik Pettersson. •

– Jeg er stolt av
hva vi har fått til, sa
Heidi Jorkjend.

I panelet satt Morten Gullhagen-Revling (utvalgsmedlem og advokat i NHO Logistikk og Transport), Farooq Ansari (daglig leder, Insa advokater), Wongel Demisse (jusstudent, UiO), Tine E. Wærsten (daglig leder, Bull) og Sverre Tyrhaug (MP, Thommessen).

MANGFOLDSMANUALEN

- Manualen gir råd om styring og rammeverk for systematisk arbeid, rekruttering og onboarding, arbeidsfordeling og prosjektstyring, karriereutvikling og partnerskap, tilrettelegging, inkluderende språk og kultur, måling, rapportering og åpenhet, samt implementering og ansvar.
- Den inneholder også forslag til en ettårig handlingsplan og eksempler på konkrete tiltak.

166 råd for økt mangfold i advokatbransjen

– «Alle» er enige om at mangfold er viktig, men ingen vil innrømme at de foretrekker folk som er lik dem selv.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

Det sa Heidi Jorkjend, partner i Wikborg Rein og leder av Advokatforeningens mangfoldsutvalg da utvalget nylig lanserte bransjens aller første mangfoldsmanual.

I en årrekke har Mangfoldsutvalgets kjerneoppgave dreid seg rundt dette: Hva skal til for å øke mangfoldet i advokatbransjen?

Utvalget startet i fjor et arbeid for å kartlegge hvilke tiltak som er iverksatt i de 25 største advokatfirmaene i Oslo, samt i de seks største firmaene med hovedkontor utenfor tiggerstaden. I tillegg dro utvalget på studietur til London hvor det fikk en smak av hva som faktisk går an å få til.

Målet har vært å lage en «best practice»-guide med mangfoldstiltak som er tilgjengelig for hele bransjen.

I starten av juni var manualen endelig klar.

– Foreløpig ser vi mest fremgang på tradisjonelle og målbare parametere som kjønn og etnisitet. Når det gjelder legning og kognitiv mangfold, som for eksempel ADHD eller ulike funksjonsvariasjoner, har vi fortsatt en vei å gå, sier Jorkjend.

– MÅ FORANKRES I LEDELSEN

– Det er avgjørende at ledelsen søker bistand utenfra for knytte til seg ressurser som sikrer et mangfold av perspektiver.

– Firmaene jobber aktivt med dette, så hvorfor tar det slik tid? Vi må vise frem hva advokatbransjen faktisk står for på et tidlig stadium, slik at flere ser den som et aktuelt karrierevalg. Det er positivt at vi nå ser en endring i rekrutteringen.

– Det holder ikke å si at endring

kun er et spørsmål om tid. Noe av det viktigste er at engasjementet kommer fra toppen og er forankret i ledelsen og partnerskapet. Det kan ikke være opp til underrepresenterte grupper alene å sikre mangfold. Det er ledelsen som må ta ansvaret.

VIL SKAPE GLASSHUS

Mangfoldsmanualen ble lansert med en debatt. Thommessen-sjef Sverre Tyrhaug mener man har mye å lære av arbeidet for økt kvinneandel.

– Det er viktig med rollemodeller. Jeg tror vi har nok rollemodeller på kvinner. Dette trenger vi når det kommer til annen type mangfold også. Tankemangfold er bra, mens gruppetenkning er livsfarlig, sa han.

For Tyrhaug er det et viktig poeng at Thommessen har stor grad av transparens.

– Alle skal føle seg velkommen, og at de kan passe inn. Når man jobber for å øke mangfold, må man klinke til, prøve, evaluere, justere, prøve på nytt og gjenta. Jeg tror det er lurt å være tydelig på at man søker annerledeshet. •

DON'T GUESS. MAKE THE RIGHT MOVE.

WITH JUNU.IO YOU GET DATA
YOU CAN TRUST & DECISIONS
YOU CAN DEFEND.

Law firms need clear, reliable insight into how time, people, and finances perform. Without trusted data, decisions are based on assumptions. Junu.io provides these insights via a business analytics platform designed specifically for law firms. It delivers real-time visibility into billable hours, productivity, financial performance and personnel data, and is securely adapted to each role.

Developed with leading Norwegian law firms and built to strict security standards, Junu.io connects to your systems in days, providing live data and focused dashboards without heavy implementation.

Disse er størst utenfor Oslo

Advokatbladet har samlet omsetningstall fra 35 av de største advokatfirmaene utenfor Oslo. 32 av disse har økt omsetningen siden 2024.

TEKST: MARIT MOEN FJELD

Bergen er det fremdeles Harris som troner på topp, med driftsinntekter på 159,3 millioner kroner og en vekst på fem prosent fra 2024.

Blant bergensfirmaene regnes også Law.no. Firmaet har den høyeste veksten av alle firmaene i oversikten – fra 18,7 millioner i 2024 til 49,6 millioner kroner i 2025, en økning på 153,5 prosent.

Advokatfirmaet, som utelukkende består av partnere, ble i fjor kåret til «Most innovative Digital Law Firm» i Scandinavian Business Awards i regi av magasinet EU Business News.

Advokat Dag Saltnes var en av to som etablerte firmaet som har hatt full drift

fra 1. januar 2024. Siden har firmaet vokst jevnt, med 13 partnere innen utgangen av 2024 og 26 partnere i dag. Det er nettopp flere hoder som er årsaken til veksten, sier Saltnes.

– Det som gjør firmaet attraktivt er at vi også er egnet for dem som vil drive med advokatvirksomhet som bigeskjeft. Dette fordi vi ikke har minstekrav til inntjening eller betaling av kostnader.

LITE ADMINISTRASJON

Firmaet er et godt alternativ til advokater som ønsker å drive selvstendig, mener han.

– Det er bygget på en plattform som

Dag Saltnes.
Foto: Veronika Stuksrud

gjør at firmaet leverer alt en advokat trenger for å drive. Man slipper å bruke tid, penger og krefter på administrasjon, rutiner og regulatoriske krav. Det leverer vi i en felles pakke, en slags bildeling for advokater, i utgangspunktet heldigitalt.

Firmaet skiller seg også ut ved at det ikke er noen kostnadsrisiko for de som blir med.

– Når en blir partner i et annet advokatfirma mottar man en forholdsmessig andel av kostnadene og risikoen, mens vi har valgt å gjøre det motsatt – altså at vi satser på at vi har tilstrekkelig kapital til å drive firmaet, og at de som blir med, de betaler det de bruker, basert på kapitalen som kommer inn.

De kaller modellen «pay as you go».

BERGEN

Selskap	2025	2024	Endring i %
Harris	159,3	151,7	5 %
Kyrre	74,6	60,3	23,70 %
Stiegler	56,9	50,3	13,10 %
Law.no	49,6	18,7	153,50 %
Sentrumsadvokaten	35	30,8	13,60 %

STAVANGER

Selskap	2025	2024	Endring i %
Haver	124,5	110,3	12,90 %
Ryger	53,9	51,5	4,70 %
SjødinMeling	30,5	28,2	8,20 %

TRONDHEIM

Selskap	2025	2024	Endring i %
Bjerkan Stav	83,3	72,4	15,10 %
Pretor	51,5	49,5	4,00 %
Nidaros	33,2	31,5	5,40 %
Adnor Advokat	30,3	26,4	14,80 %

KRISTIANSAND

Selskap	2025	2024	Endring i %
Tofte Hald	96,5	89,9	7,30 %
Wigemyr	77,6	69,4	11,80 %
Sørlandsadvokatene	35	30,8	13,60 %

TØNSBERG

Selskap	2025	2024	Endring i %
Tenden	128,8	104,7	23,00 %
Hasle	61,3	50,3	21,90 %
HBL	35,4	32,4	9,30 %

DRAMMEN

Selskap	2025	2024	Endring i %
Svensson Nøkleby	101,1	100,5	0,60 %
Fulford & Tyr	35	30	16,70 %

HAMAR / LILLEHAMMER

Selskap	2025	2024	Endring i %
Mageli	66	53,3	23,80 %
Thallaug	55,6	58,1	2,40 %
Campbell & Co	27,5	30,3	-9,30 %

LILLESTRØM

Selskap	2025	2024	Endring i %
Halvorsen & Co	88,1	83,1	6,00 %
Økland & Co	70,1	59,3	18,20 %
Nicolaisen	45,9	53,3	-13,90 %

MOLDE OG ÅLESUND

Selskap	2025	2024	Endring i %
Øverbø Gjørtz	71,5	74,5	-4,00 %
Judicia	47	41,6	13,00 %
Adviso	38	32,1	18,40 %

ØSTFOLD

Selskap	2025	2024	Endring i %
Ytterbøl & Co	51,3	49,6	3,40 %
Varder	38,3	32,9	16,40 %

TROMSØ

Selskap	2025	2024	Endring i %
Rekve, Pleym & Co	30,3	29,3	3,50 %
Østgård	25	21,6	15,60 %

ASKER og BÆRUM

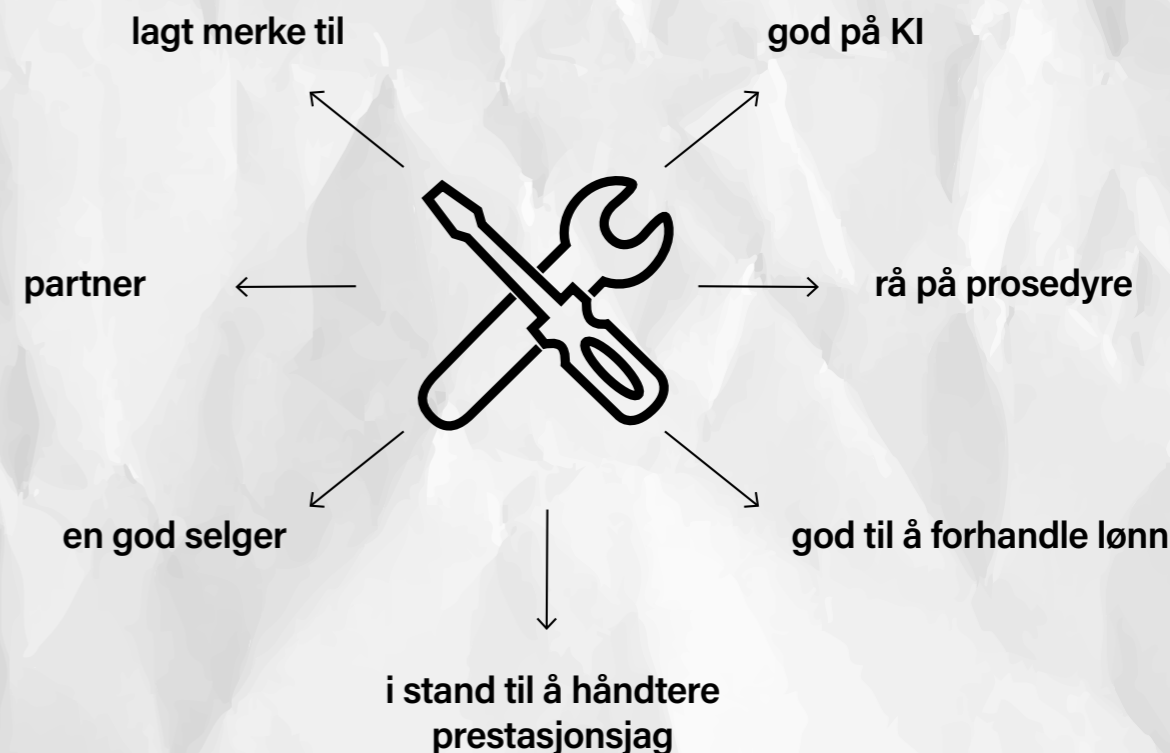
Selskap	2025	2024	Endring i %
Dehn	57,5	55,6	3,40 %

HAUGESUND

Selskap	2025	2024	Endring i %
Eurojuris Haugesund	37,6	31,7	18,60 %

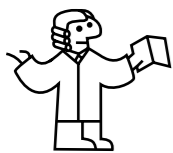
Slik blir du ...

... og slik blir du mer stilsikker

SE SIDE 16-40

Slik markerer du deg

Dette trenger du:

- Selvinnsikt
- Engasjement
- Interesse for faget
- Vilje til å bli synlig

Vanskelighetsgrad:

Tid: 2–5 år

Kjekt å ha:

Gode kolleger

Man kan definere sitt spesialområde så snevert at man nesten er den eneste eksperten, og bygge det ut videre derfra.

- Velg deg et fagområde som er i støpeskjeen

Hvordan blir man en ener innenfor et fagfelt? Morten Goller er anerkjent som Norges beste advokat innen offentlige anskaffelser. Veien dit har langt fra vært tilfeldig.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Partner Morten Goller (58) i Wiersholm har gått den lange og harde veien fra han avtjente militærtjenesten hos Krigsadvokaten etter jussen til han i dag kan smykke seg med å være en av konkurrentenes mest ettertraktede advokater – en liste han toppet i en årrekke.

Han er også den som jevnlig har sanket flest poeng i hele advokatundersøkelsen.

Kort fortalt: Han startet karrieren hos Regjeringsadvokaten, gikk videre til Wikborg Rein der han var partner i tretten år, og hoppet så over til Wiersholm, der han fra 2017 til 2023 også var managing partner.

Mens han jobbet hos Regjeringsadvokaten, tok han en spesialisering på immaterialrett og konkurranserett på Columbia-universitetet i New York. Senere studerte han ledelse ved Harvard Law School i 2018.

LEDIG MARKEDSPOSISJON

Men hvordan ble offentlige anskaffelser hans spesialområde?

– Jeg jobbet bredt med tvisteløsning, og hadde en del anskaffelsessaker hos Regjeringsadvokaten. Jeg skjønnte tidlig at anskaffelsesrett kom til å bli et veldig stort område, fordi norsk økonomi i så stor grad var preget av offentlige innkjøp, og det offentlige stadig fikk en større rolle. Så jeg tenkte at dette var et område der jeg kunne bli litt synlig, forteller Goller.

I dag er offentlige anskaffelser et stort rettsområde som svært mange advokatfirmaer jobber med, forteller han.

– Men den gang opplevde jeg at ingen hadde tatt en markedsposisjon innenfor feltet, og så det som en mulighet til å markere meg.

Han gikk målrettet til verks.

– Jeg forsøkte å være synlig på alle arenaer det var mulig å være synlig på over lang tid. Jeg fant frem til fagpressemidier om logistikk og innkjøp og skrev artikler i disse, og holdt mange foredrag for innkjøpere.

Enkelte av fagbladene ante han ikke engang at eksisterte.

– Jeg snakket med folk og spurte om hvor de leser om faget sitt. Jeg var heldig på den måten at jeg var tidlig inne i det som var et ganske nytt fag.

- DU MÅ VÆRE GENUIN

Goller trives med å holde foredrag.

– Det faller relativt lett for meg, også fordi jeg prosederer saker hele tiden. Det er en fin måte å profilere seg på, og man lærer mye selv også. Overordnet er det viktig å være seg selv. Hvis man prøver å spille en rolle, så vil du ikke lykkes. Derfor er det viktig å finne et fagområde som du liker og er genuint interessert i.

Videre må man huske på at innenfor det mangfoldige advokatvirket vil det være ulike egenskaper som verdsettes, påpeker han.

– Noen områder er veldig relasjonsdrevet, andre handler mye om bransjeforståelse, mens det innenfor noen fagfelt er juridisk fagkompetanse i mer tradisjonell forstand som er markøren. Dette har betydning for hvordan man bør gå frem for både å bli dyktig og å bli kjent i markedet som flink.

Han råder unge som vil bli lagt merke til for sin fagkompetanse, om å finne seg et hittil upløyd fagområde.

– Generelt er det mye lettere å bli kjent på et mindre område enn på et stort. Hvis jeg var en ung advokat i dag, ville jeg ha forsøkt å finne et fagområde som er i støpeskjeen nå. Åpenbare felt er rettsspørs-

– Noen av dem som har imponert meg mest, er ikke de beste juristene, men de som har gode relasjonsbyggende og kommersielle evner. Vi må alle prøve å forstå våre styrker og svakheter, og velge en karrierevei ut fra disse, sier Morten Goller.

mål rundt bruken av kunstig intelligens, og generelt har teknologijuss fått større plass, og på mange områder skjer det betydelig lovregulering, for eksempel i EU. Man kan definere sitt spesialområde så snevert at man nesten er den eneste eksperten, og bygge det ut videre derfra.

En annen sektor som er på vei opp er Forsvaret, som skal investere ekstremt mye de neste årene, tipser han om.

– Å kunne forstå dette markedet og få kontakter på leverandørsiden, kan ha stor verdi fremover.

LIK DET DU GJØR

Et annet råd handler om glede.

– Å jobbe med noe man synes er veldig morsomt, kan ikke undervurderes. Selv har jeg synes at arbeidet har vært lystbetont i alle år, og er det fortsatt. Når fagområdet er interessant, blir det enkelt, sier Goller.

Å prioritere må man likevel være flink til.

– Advokatlivet ble utrolig mye mer krevende etter at jeg fikk barn nummer én. Før tenkte jeg det var den letteste

jobben i verden, men etterpå måtte jeg prioritere tiden mye hardere. Det handler om ikke å rote bort noe tid, og være bevisst på hvordan du bruker den.

Selv tilpasset han karrieren til familielivet.

– Før barna ble født, hadde jeg både store entreprisesaker utenfor Oslo og internasjonal voldgift i betydelig omfang. En av grunnene til at jeg valgte dette fagområdet, samt skattetvister og andre saker mot det offentlige som jeg også prosederer mye av, er at nesten alle rettssakene går i Oslo. For den største belastningen for meg, er å være lenge borte fra familien.

Han får ikke vært sammen med venner like mye som han kunne ønske, og ikke gått så mye på ski heller.

– Men til familien og til jobben har det vært mer enn nok tid.

VIKTIGE SPARRINGSPARTNERE

Han råder også unge om å finne en kollega de kan diskutere saker godt med.

– Hele tiden da jeg var hos Regjeringsadvokaten og alle årene i Wikborg

Rein, jobbet jeg tett med Ola Haugen, en fremragende advokat. Vi diskuterte løpende alle sakene vi jobbet med. I dag prosederer jeg på to hovedområder, anskaffelser og skatt, og har et tilsvarende forhold til henholdsvis Oda Hellenes Ekre og Andreas Bullen her i Wiersholm. Hvis man bare jobber for seg selv, er det vanskelig å utvikle seg og bli bedre.

I 2018 vant han frem i Borgarting lagmannsrett da hans klient Skansa ble tildelt Norgeshistoriens største erstatning for brudd på anbudsreglene, 273 millioner kroner. Men han har ikke for vane å hvile på sine laurbær.

– Irritasjonen over å tape er ubegrenset mye større enn gleden ved å vinne. Der har jeg en yrkessvakhet. Når jeg vinner en sak, så blir jeg alltid glad, om den så er stor eller liten vil den alltid ha betydning for klienten. Det er sjelden at jeg i ettertid tenker på sakene jeg vant. Men jeg kan irritere meg over saker jeg tapte for tjue år siden. Dette bidrar kanskje til at man legger inn den ekstra meteren man trenger for å prøve å vinne saken. •

Slik blir du
**lagt merke
til**

Dette trenger du:

- Mye engasjement
- Positiv innstilling
- Læringslyst
- En dose selvtilitt
- Pågangsmot

Vanskelighets- grad:

Tid: Den tiden det tar å gjøre en god jobb

Kjekt å ha:

Latter og godt humør

Yrket er tøft, så finn gode kolleger og mentorer du kan stole på og som du kan være deg selv med.

- Du må selv finne mulighetsrommene

Da NRK Debatten tok kontakt og ville ha Cecilie Lyng i studio for å forklare jussen i Ingebrigtsen-saken, trodde hun at de hadde ringt feil. – Jeg savner synlige kvinnelige advokater å identifisere meg med, så jeg takket ja, selv om det var langt utenfor min komfortsone.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Etterpå var hun glad for at hun hadde deltatt. – Responsen var overveldende og positiv, så det var kjempehyggelig. Jeg tenkte at det er fint at flere stiller opp, ikke bare de mannlige advokatene vi alltid ser.

Cecilie Lyng (40) begynte i Sulland i august 2024, etter drøye seks år i Elden. I år ble hun kåret til et av landets største talenter i advokatundersøkelsen i kategorien «økonomiske straffesaker». Men jurist var ikke noe hun egentlig så for seg å bli, selv om hun er «tungt arvelig belastet», for å bruke hennes egne ord.

Bestefaren John Lyng var aktor i rettssaken mot tretti medlemmer av Rinnan-banden i etterkrigsoppgjøret og senere statsminister en kort periode. Faren Jon Lyng var Arne Treholts forsvarer og en av datidens advokater med flest saker for Høyesterett, og ble senere leder i Oslo Høyre og statssekretær i Justisdepartementet.

JURK GA RETNING

Selv begynte Cecilie Lyng på en bachelor i England i creative writing, og fikk jobb i en bokhandel etter retur til Norge. Jusstudiet i Oslo begynte hun på nokså tilfeldig, fordi hun hadde venner der, men hun fant miljøet «BI-aktig» og «litt kjedelig».

– Det var først da jeg ble med i JURK på fjerde avdeling at jeg skjønnte at jeg var på riktig sted. Der møter du ekte

mennesker og forholder deg til jussen i folks virkelige liv. Det ble veldig viktig for meg, også for de mulighetene jeg fikk senere.

I Juridisk rådgivning for kvinner lærte hun å fremstille juss på en enkel måte, og ble engasjert i rettspolitikk. Sammen med to andre holdt hun for eksempel innlegg for FN's komité for økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter i Genève.

Etter studiene fikk hun jobb i Utlendingsnemnda (UNE).

– Jeg skjønnte ganske raskt at man der ikke har direkte kontakt med dem vedtakene gjelder. Jeg ville heller argumentere utlendingens sak enn å forholde meg til forvaltningens praksis. Så selv om det var en veldig fin arbeidsplass, var det ikke min bane.

LAV TERSKEL FOR Å BE OM RÅD

Da hun nettopp hadde født sitt andre barn, dukket det opp en stillingsannonse for advokatjobb i Elden.

– Jeg skrev søknaden på mobilen mens jeg satt og ammet, og slik var det at jeg kom inn på strafferettens område. Å jobbe i Elden var en helt fantastisk skole. Tanken var nok at jeg skulle jobbe litt sivilt der, men så var jo strafferettsmiljøet det morsomste av alt. Jeg skjønnte raskt at dette var noe jeg likte.

I Elden fikk hun ansvar og tillit fra første stund, og opplevde en bratt læringskurve.

– Kollegene var utrolig flinke og åpne. Det var høyt under taket og lav terskel for å komme inn på kontoret til

Som småbarnsmor på starten av forsvarerkarrieren kunne det være hektisk. – Jeg utnyttet det som er det veldig positive i jobben; nemlig at du har mye selvstendighet og fleksibilitet, sier Cecilie Lyng.

Faksimile fra NRK.

de mer erfarne. Den muligheten brukte jeg veldig mye.

Hennes fagområder er utlendingsrett og strafferett.

– Dette er en helt fantastisk del av advokatbransjen, og en skikkelig morsom jobb å ha. Du får innsyn i de mest utrolige ting du ikke ante at kunne skjje, og etter mitt syn er det innenfor dette fagfeltet at du finner noen av de aller kuleste og mest spennende kollegene.

PRINSIPPSAK OM STATSBORGERSKAP

Bare noen måneder etter oppstart i Sulland hadde hun sin første prøvesak i Høyesterett der hun var prosessfullmektig for tre palestiner som stod i fare for å miste sitt norske statsborgerskap fordi de ved ankomst hadde opplyst at de var statsløse, mens de i virkeligheten var statsborgere i Jordan.

Saken var den første som kom opp i Høyesterett etter lovendringen som trådte i kraft i januar 2020, som stiller krav om at det må gjøres en forholdsmessighetsvurdering ved tilbakekall av statsborgerskap.

– Etter endelig dom i Høyesterett fikk alle tre beholde sine statsborgerskap,

og Høyesterett trakk opp retningslinjer for forholdsmessighetsvurderingen. Å gå så dypt inn i en juridisk problemstilling og å være i Høyesterett var veldig gøy, selv om de to siste ukene før saken skulle opp var helt grusomme. Dommerne var virkelig interesserte, og stilte mange spørsmål.

Å ha et profesjonelt og stødig team fra Sulland i ryggen bidro også til en god opplevelse, forteller hun.

I disse dager forbereder hun seg til en omfattende ankesak som skal gå over ni måneder i Eidsivating lagmannsrett, der tiltalen blant annet omfatter hvitvasking av om lag en halv milliard kroner gjennom betalingssystemet hawala. Lyng er medforsvarer for en klient som i tingretten ble dømt til femten års fengsel.

Selv om hun møter mange mennesker i vanskelige situasjoner, synes hun ikke arbeidet er belastende eller trist.

– Nei, det har jeg kjent veldig lite på. Jeg har hele tiden følt meg vanvittig privilegert som får være med mennesker inn i deres verden, og møte dem på deres aller mest sårbare – og få lov til å være den personen de har tillit til. Det har jeg bare følt takknemlighet for.

GA ALLTID «ALL IN»

Hun tror at nøkkelen til utvikling er å gripe alle muligheter som kommer.

– Noen av de større sakene jeg fikk være medforsvarer i, startet med at jeg fikk en bitteliten oppgave knyttet til et stort sakskompleks som kanskje var på etterforskningsstadiet. Da gikk jeg inn med alt jeg hadde og forsøkte å gjøre meg uunnværlig. Og plutselig var jeg den som kunne saken best, og da ble det naturlig for advokaten på saken og spørre om jeg ville være med.

Husk at ingen kommer og spør «vil du det eller det», poengterer hun.

– Du må selv finne mulighetsrommene. Min holdning var at jeg skulle gjøre en god jobb, uansett oppgave. Jeg har alltid gjort det jeg kan for å stille opp, og har ikke sagt veldig mye nei.

Husk at ingen starter på toppen av fjellet, minner hun om.

– Yrket er tøft, så finn gode kolleger og mentorer du kan stole på og som du kan være deg selv med. For å komme til toppen, må du gå «all in» i alle oppgaver du får, og gjøre en skikkelig jobb innenfor de timene du har. Da vil du bli lagt merke til. •

Slik blir du rå på prosedyre

Dette trenger du:

- God formidlingsevne
- Integritet og troverdighet
- Strategisk tenkning
- Evne til å håndtere det uforutsette

Vanskelighets- grad:

Tid: 2–10 år

Kjekt å ha:

Konkurransinstinkt

Prosedyre er et håndverk og noe man må jobbe mye med for å bli god i. Da er det nyttig å møtes for å utveksle erfaringer med kollegaer og klienter, og å få faglig påfyll fra ulike hold

I rettssalen kan noen få, enkle grep gjøre store forskjeller for å vinne motparters og dommerens gunst. Les rådene fra fagforumet Kvinner i skranken.

TEKST: MARIT MOEN FJELD

Det er fortsatt nervepirrende å stå i retten, og det skal det også være. Det kan være store verdier og viktige interesser i spill, også når ferske advokater går i retten, sier medlemmene i Kvinner i skranken.

Ane Vilnes (Wikborg Rein) og Aurora Orlin (Kommuneadvokaten i Oslo) etablerte forumet i 2021. I dag teller de

elleve komitémedlemmer, og representerer et mangfold innen advokatvirksomhet i privat og offentlig sektor.

Kvinner i skranken arrangerer årlige samlinger hvor prosedyreadvokater som jobber med sivilprosess møtes for å diskutere praktiske problemstillinger i arbeidshverdagen, som blant annet prosessrisikovurderinger, prosedyreteknikk og utspørring av vitner.

– Prosedyre er et håndverk og noe man må jobbe mye med for å bli god i. Da er det nyttig å møtes for å utveksle erfaringer med kollegaer og klienter, og å få faglig påfyll fra ulike hold, sier Ane Vilnes.

INNBY TIL TILLIT

Tidlig i karrieren kan man ha lett for å kjenne på ubehag dersom en advokat

Slik blir du rå på prosedyre

Bodil Høstmælingen, Silje Bakkevig Dagsland, Hanne Jahren, Ane Vilnes, Hedda Rysst, Mathilde Lund Meltvedt, Aurora Orlin, Ina Aanerud og Marie Nesvik.
Foto: Marit Moen Fjeld

på den andre siden er litt «bøllete», forteller de.

– Etter hvert innser man at dette sjelden er en fordel for vedkommende. Rettssalen er dommerens arbeidsplass, og vår erfaring er at dommere flest forventer og setter pris på at man håndterer selv sterk uenighet på en ryddig måte.

Hvis du får muligheten, er det nyttig å bli filmet og se på seg selv, eller å be kollegaer komme med tilbakemeldinger på hva som fungerte og hva du kan gjøre bedre.

To ord går igjen som en generell rettesnor og et absolutt fundament for oppførsel i retten, mener de: Tillit og troverdighet. Det aller viktigste i retten er å behandle både motparter, advokater og dommere med respekt, og å opp- tre ryddig i fremstillingen av saken.

– Det kan nok være en oppfatning blant enkelte om at prosedyreadvokaten skal være «høy og mørk» og ivareta klienten ved å være tøffest mulig. Vi tror det fungerer bedre å være høflig og for all del unngå å være nedlatende, uansett hvor god sak du har, sier Mathilde Lund Meltvedt i DNB-advokatene.

– Det betyr ikke at du ikke skal stå på klientens krav, du må bare gjøre det på en ordentlig måte.

STEMMEKURS

I en uvant situasjon kan det være fort gjort å legge til seg fakter eller ordvalg som ikke faller naturlig.

– Jeg tror det er lurt å legge seg tett på hvem du er også i prosedyrestilen, sier

Marie Nesvik, partner i Wikborg Rein. Man trenger ikke som en ung advokat å prosedere på samme måte som en som har vært prosedyreadvokat i tjue år.

– Det gjelder heller å snakke naturlig, som du ville gjort med andre du prøver å overbevise.

Hanne Jahren påpeker at hun har hatt god erfaring med stemmekurs, som alle advokatene hos Regjeringsadvokaten har fått. Da blir man fort bevisst på hvor mange fyllord man bruker, og hvilke fakter man har.

– Hvis du får muligheten, er det nyttig å bli filmet og se på seg selv, eller å be kollegaer komme med tilbakemeldinger på hva som fungerte og hva du kan gjøre bedre.

STYR UNNA BASTANT TALE

Selv om det ikke finnes absolutte nei-ord, fraråder de normalt å bruke ord som «dog», «sågar» og «således», som fort kan oppleves som gammeldage og utdaterte. Også vanligere ord som

Aurora Orlin fra Kommuneadvokaten i Oslo og Ane Vilnes fra Wikborg Rein grunnla Kvinner i skranken i 2021.
Foto: Henrik Skjevestad

«imidlertid» kan høres unaturlig ut i muntlig tale, påpeker de.

Veldig bastant talebruk er heller ikke en god idé. Et eksempel er å påpeke at noe er åpenbart. Dersom noe er åpenbart er det som regel unødvendig å si det, nettopp fordi det er åpenbart.

– Ved tvilsspørsmål er det ofte mer effektivt å påpeke at noe er tvilsomt og vise at man ser motargumentene, men forklare hvorfor din klients argumenter må veie tyngst, sier Jahren.

Å være for bastant i alle sammenhenger og ignorere nyansene i saken, kan gjøre at man mister troverdighet. Det er heller ikke slik at man må være uenig med motpartens advokat om absolutt alt. Rydd av veien det som er ukontroversielt, slik at dommeren kan fokusere på det man faktisk er uenige om, råder de.

DET UFORUTSETTE

– Noe av det som er spesielt gøy med å gå i retten, er at det kan skje mye uforutsett. Det kan være stressende, men

det gjelder å ikke miste fatningen og heller tilpasse opplegget man har forberedt, sier Hedda Rysst, advokat i If Skadeforsikring.

– Det kan være ubehagelig å få et spørsmål fra dommeren som du ikke kan svare på. Jo mer erfaring du får, desto tryggere blir du, også på det uventede. Det er i de fleste tilfellene helt greit å si at du må undersøke noe nærmere før du kommer med et svar, så lenge du passer på faktisk å komme tilbake til det senere, supplerer Ina Aanerud i LO-Advokatene.

Hvis man har en advokat på den andre siden som avbryter mye, kan man i de fleste tilfeller forvente at dommeren håndterer dette. Det gjelder uansett ikke å la seg distrahere eller irritere for mye.

Å avbryte motpartens advokat bør etter komiteens syn forbeholdes de klare unntakstilfellene. Noen ganger føler man et behov for å avbryte fordi det blir presentert et faktum som beviselig

ikke stemmer, eller som mangler bevis. Litt avhengig av klienten og saken, kan det i de drøyeste tilfellene være nødvendig å sette en stopper for at et slikt faktum fester seg og ikke blir motsagt for lenge etterpå.

– For eksempel kan du spørre om vedkommende kan gjenfinne det som nå sies i dokumentasjonen, konkretiserer Bodil Høstmælingen i CLP.

PEDAGOGISKE EVNER

Evnen til å forklare kompliserte temaer på en forståelig måte, er trening som alt annet.

– Prosedyreadvokaten kan være spesialist på sitt felt, men dommerne er generalister og har kanskje ikke vært borti det aktuelle fagfeltet før. Det å kunne legge frem argumentene trinn for trinn på en enkel måte til en som ikke har forkunnskaper, slik at vedkommende klarer å følge resonnementene, er en veldig viktig ferdighet for en prosedyreadvokat, sier Orlin. •

6 prosedyreråd

1 Bruk god tid på å lage ryddige disposisjoner til innledningsforedrag og prosedyre, som dommeren får nytte av underveis og i domsskrivingen. Husk at disposisjonen ikke skal være et skriftlig innlegg og bør være i stikkords form.

2 Sett av tid til å øve høyt på både innledningsforedraget og prosedyren. Hvis du ikke har tid til å øve gjennom alt, bør du i alle fall øve gjennom de første minuttene av innleggene dine. Resten av innlegget blir ofte bedre hvis du har snakket deg varm gjennom en innledning du har god kontroll på.

3 Følg med på tiden og hold deg til tidsplanen. Er du redd for tidsnød bør du markere i manuset hvilke deler du kan korte ned eller hoppe over ved behov.

4 Vær til stede i det som skjer i retten. Vær forberedt på å trekke inn det som blir sagt underveis, særlig i parts- og vitneforklaringer, og oppdater manuset ditt fortløpende og i pauser.

5 Det er lov og ofte lurt å involvere dommeren i opplegget sitt. Hvis du er usikker på noe: Still spørsmål og finn ut hva dommeren ønsker. For eksempel kan det være greit å kartlegge hvor grundig dommeren ønsker at du skal gå gjennom rettskildene om et bestemt tema. Et alternativ til å stille spørsmål, er å forklare hva du ser for deg å gjøre, og be om at dommeren gir beskjed om vedkommende ønsker det annerledes.

6 Fokuser på de viktigste poengene, og dropp dårlige argumenter og detaljer som ikke er viktige. Ikke ha som eneste mål å «arrestere» motpartens advokat når vedkommende sier noe du ikke er enig i, dersom denne uenigheten ikke er egnet til å påvirke utfallet av saken.

Kilde: Kvinner i skranken

Slik blir du stilsikker

Dette trenger du:

- Hvit skjorte, mørk bukse og blazer
- Sko i svart skinn
- Klær som puster under press
- Detaljer som gjør at du blir husket, bare du ikke overgår sjefen
- Mot til å pynte deg selv om du er nøktern og norsk

Vanskelighetsgrad:

 Tid: Veldig kort, hvis du planlegger dagen før

Kjekt å ha:

- 6-7 par sko du kan rullere mellom
- Skotrær for å holde formen til skoene
- Mansjettknapper

KLEDD FOR ROLLEN

Advokatfullmektigene Emilie Landre Rytterager og Petter Hermansen deler sine beste råd om hvordan man finner balansen mellom personlig stil, klientforventninger og bransjens uskrevene kleskoder.

TEKST: MARIT MOEN FJELD
FOTO: GEIR EGIL SKOG

Jeg ville styrt unna dyp utringning og veldig korte skjørt. Typisk både det som er veldig uformelt og det som er veldig dristig.

EMILIE LANDRE RYTTERAGER

Jeg håper at dette kan bli en foregangssak for at folk ikke skal glemme å pynte seg, sier advokatfullmektig i STEG advokatfirma, Emilie Landre Rytterager.

Slips, ikke slips, svarte sko, brune sko, sneakers, ikke sneakers, sling backs og mansjettknapper. Kleskoden i advokatbransjen er tilsynelatende like skjønnsmessig som en sekkebestemmelse i avtaleloven. Det handler om frihet, innenfor noen rammer:

– Det fungerer ikke med sandaler og shorts, de klassiske tingene som man tenker at ikke hører hjemme på et kontor. Ellers ville jeg styrt unna dyp utringning og veldig korte skjørt. Typisk både det som er veldig uformelt og det som er veldig dristig, sier Rytterager.

Petter Hermansen registrerer og respekterer at kollegaer i advokatstanden tyr til skotøy av det mer uformelle slaget på jobb. Selv holder han seg til svart skinn.

– Min personlige preferanse er å ikke bruke sneakers. Jeg var veldig bevisst på å ha nok dresssko, sier 29-åringen som er fullmektig i Brækhus.

– Hva er denne regelen om brune sko?

– Det er en gammel, uskreven regel at man ikke skal gå med brune sko etter klokken 18 på byen. I dag går det helt fint, men hvis jeg skulle gått i dress, ville jeg holdt meg til mørkebrune sko. Lysebrune sko blir veldig kontrast, påpeker han.

IKKE OVERGÅ SJEFEN

Vi har alle vært der: Stått foran klesskapet med hundre alternativer i håp om å ikke ødelegge førsteinntrykket på grunn av et mislykket antrekk første dag i ny jobb. Brækhus-fullmektigens taktikk var å ikke overgå sjefen.

– Da jeg så at han ikke gikk med for eksempel slips, valgte jeg å ikke gjøre det heller, sier han, og beskriver sin egen klesstil som «konservativ».

Rytterager forteller at hun gikk for en nøytral stil med innslag av farge den første dagen.

– Kontorlandskap er vanskelig å forholde seg til motemessig fordi det ofte er kaldt. Jeg begynte i ny jobb i januar, og tenkte at jeg skulle «safe». Jeg brukte svarte dressbukser og kongeblå turtleneck – jeg ville ha et lite innspill av farge sånn at jeg ikke skulle forsvinne helt, sier hun.

HAR LITT AV ALT

– Dette er egentlig ikke et sett, og kjøpt

«Justert innedag» med samme blazer og bukse som «oppkledd innedag», skjorte i Oxford-stoff fra Volt.

ved to helt forskjellige anledninger. Jeg liker veldig godt sett, og kjøper det alltid hvis jeg finner noe som ser ut som det, forteller Rytterager, og viser frem et antrekk som hun typisk ville gått for på en ordinær dag på kontoret uten klientmøter.

Brillene brukes bare på vanlige dager på kontoret, og erstattes med linser på de formelle dagene.

– Dette er en type brille fra det italienske merket MiuMiU som har gått viralt på TikTok, så her har jeg latt meg påvirke, erkjenner hun.

– Det viktigste for meg er snitt og materiale. Jeg er glad i materialer som puster godt – ull, bomull og lin. Buksen er hundre prosent bomull. Det samme er toppen, men jeg tror det er litt elastan i den også, siden den er litt stretchy.

Plaggene er rimelige, forteller Rytterager, som ikke merker nevneverdig til noen forventning om å punge ut for jobbantrekket. Selv har hun litt av alt. Buksen er kjøpt i Tyrkia, vesten er fra Hennes og Mauritz og den hvite blusen har hun spart siden videregående. Skoene er fra Calvin Klein.

– Skoene er av skinn ettersom jeg vil at de skal vare en stund. Klærne kan brukes lenge, mens skoene slites naturlig mye fortore, sier 31-åringen fra Hønefoss.

– Sminker du deg ulikt for ulike settinger?

– Jeg sminker meg relativt likt, men bruker aldri sterk øyenskygge eller sterk leppestift på jobb. Som øyenskygge bruker jeg subtile rosa- eller oransjetoner. I retten bruker jeg stort sett bare mascara og kanskje litt rouge. Generelt toner jeg det mer ned i retten enn på kontoret eller i klientmøte.

FRANSKE MANSJETTER

– Min Instagram-feed er full av dres-

ser og sko. Jeg synes klær og sko er veldig spennende og får opp mye som gir inspirasjon, sier Hermansen.

Brækhus-fullmektigen har fire dressser som han rullerer mellom, og skjorten han bruker under, strykes hver dag.

– Jeg har på meg en skjorte i poplin-stoff i blå og hvite striper. Den er kjøpt på målsøm, sier han og viser frem antrekket for en såkalt «oppkledd innedag».

Han opererer etter alltid-beredt-prinsippet:

– Jeg kler meg pent også dagene det ikke er klientmøter, siden jeg da enklere kan bli med på uplanlagte klientmø-

ter og andre ting som krever at man er formelt antrukket. Hvis man dropper dressen for joggesko og en uformell skjorte, kan det hende du ikke blir spurt, sier han.

Hermansen synes franske mansjetter er veldig pent, men bruker det bare når han vil pynte seg ekstra. Også slipset av hundre prosent silke bruker han for de mer formelle anledningene. Det har han kjøpt brukt på Finn, som han bekrefter er en gullgrube for slips, lommetørklær og skjorter. Dressjakken og buksen er derimot kjøpt på målsøm.

– Buksen er laget med et åpenvevd stoff som luften går rett gjennom, slik at man fint kan bruke det på sommeren. Det handler om veveteknikken: Det finnes andre typer stoffer som er

Jeg tror klienter vil reagert dersom de ble møtt med noe som strider veldig med det de hadde forventet fra noen i vår rolle.

EMILIE LANDRE RYTTERAGER

vevet veldig tett og som fanger varmen. Men hvis du har åpen vev vil det ikke være så tungt og ikke så varmt selv om det er ull.

Skinnskoene skal være skikkelige, understreker han. Dette paret er fra Crockett & Jones i England.

– Jeg vil at skoene skal være laget på den gammeldagse måten. Det innebærer at man kan bytte såle på dem. De fleste sko i dag har en såle som bare er limt fast, noe som gjør det vanskelig å bytte dem. Når sålen er sydd fast, kan skomakeren separere skoen fra sålen og sette på ny. Det er viktig for meg å kjøpe ting som varer og kan repareres.

FÅR MYE INSPIRASJON AV Å GÅ PÅ GATEN

Vi er tilbake til en periode hvor kontorantrekk har blitt mote også utenfor kontoret, påpeker Rytterager.

– 90-tallsmoten er tilbake. Alle butikker med dameklær har et godt utvalg av for eksempel blazere og dressbukser, noe som passer veldig bra på kontoret. Stilen er konservativ, men den er stilren og fin, sier hun og beskriver klesdrakten for en dag med klientmøter.

Hun viser frem en klassisk sort blazer med innsving fra BikBok, en klassisk sort dressbukse fra Mango og et par sorte, blanke slingbacks med sløyfe.

Selv om STEG-fullmektigen er en flittig bruker av sneakers på fritiden, sverger hun til loafers eller høye hæler

Slik blir du **stilsikker**

– Det er viktig å ha kjemi med klientene, særlig for oss som jobber tett på privatpersoner med familie og arv. Jeg har nok ikke reflektert så mye over det selv, men jeg hadde en kollega som nevnte at han kler seg litt annerledes avhengig av hvem han skulle møte. Typisk hvis han visste at han skulle møte noen eldre, hadde han alltid på seg slips. Men hvis han skulle møte noen yngre var det ikke så nøye.

SHORTS ER UTELUKKET

Ved scenskiftet fra en avslappet innendag på kontoret til sommerdag, dropper Hermansen blazeren, men bruker samme bukse. Han opererer etter regelen om at det er de små justeringene som er nøkkelen.

– Dette er en uformell variant av det formelle antrekket. Disse skoene er fra Vietnam, sier han og viser frem et par loafers i skinn som han kjøpte på reise etter fullført studium.

Foreløpig har han tre sorte par. Skokjennere vil dra kjensel på Oxford-sko og full brogue-sko, som kjennetegnes av hullmønsteret. I tillegg er den klassiske loaferen et obligatorisk tilskudd.

Han bruker samme poplin-skjorte som for en formell innendag, men denne gangen har han oppbrettede ermer. Han forteller at han ofte bruker stripe skjorter, og liker å variere mellom ulike farger og tykkelser. Shorts ville han under ingen omstendighet brukt en arbeidsdag.

– Heller ikke linbukser?

– Nei. Det er mange fine linbukser, men jeg ville gått for ull, sier han. •

”
Jeg vil at skoene skal være laget på den gammeldagse måten. Det innebærer at man kan bytte såle på dem.

PETTER HERMANSEN

på kontoret, hvor hun har seks-sju par som alternativer.

Håret er satt opp i en stram knute, noe hun forteller at først og fremst er en praktisk løsning i formelle settinger hvor hun ikke vil at en rotete frisyre skal være en distraksjon. At det ser elegant ut, er en bonus.

KJEMI MED KLIENTEN

Rytterager mener at klær er mer enn bare ren estetikk i advokatyrket.

– Jeg tror klienter ville reagert dersom de ble møtt med noe som strider veldig med det de hadde forventet fra noen i vår rolle. Som advokat har man en rolle som de forventer at man skal passe inn i, for å ivareta tilliten.

Rytterager mener det er en verdi i å ikke blotte seg helt for personlighet.

Slik blir du **en bedre selger**

Dette trenger du:

- Evne til å lytte
- Faglig tyngde
- Vilje til å ta telefonen

Vanskelighetsgrad:

Tid: Flere år

Kjekt å ha:

Spesialistkompetanse som skiller deg ut og en mentor som tror på deg.

JUS

- Norges største leverandør av kurs spesialsydd for advokat- og juristmarkedet.
- Har førti fagutvalg med særlig kvalifiserte fagpersoner som sikrer faglig kvillett og relevans i kursene.
- Arrangerer også advokatkurset, rettsakseksamen og Meklingsakademiet.
- Tilbyr både fysiske kurs og e-kurs og har egne bedriftsabonnement.
- Ideell forening etablert i 1992.

– Slutt å selge når du skal selge

– Det kan høres banalt ut, men hvis du klarer å tenke at du ikke skal selge noe, men i stedet hjelpe kunden med å kjøpe, så vil du lykkes, uansett hvilken bransje du jobber i, sier Niklas Kallis.

– Du må skaffe deg relevant, salgbar kompetanse som skiller deg ut fra andre i bransjen, råder Niklas Kallis.

Han har jobbet med salg som mellomleder og toppleder i ulike selskaper i nærmere tjuen år, og kom til Juristenes utdanningssenter JUS for halvannet år siden, der han er kommersiell leder.

Han har tidligere hatt topplederstillinger i DK-Gruppen og Smart Supply, har bygget opp salgsorganisasjonen til Juri-dika, og vært leder i salg- og markedsapparatene i Universitetsforlaget og Bring Warehousing.

For å lykkes som advokat i advokatfirma, må du sørge for at oppdragene ruller inn, og for at klienter er villig til å betale for hjernekraften din. Men salg er ikke et fag som jurister lærer om på studiet, og mange advokater opplever startproblemer.

For å bli en god selger, må du lytte mer enn du prater, etablere relasjoner og forstå hva klienten trenger, sier Niklas Kallis.

– Du må forstå hvilke behov og utfordringer klienten har, og matche din kompetanse inn mot dette behovet. For å lykkes må du oppdatere deg på trender, forstå markedet og bli en god rådgiver, sier han.

MÅ BYGGE TILLIT

Som ung i et større selskap kommer man gjerne ikke i posisjon til å vise seg frem overfor eksterne klienter.

– I alle salgssyrker, inkludert i advokatbransjen, så stiller man ikke utelukkende med juniorer i et stort og viktig kundemøte. Derfor må du bygge opp tillit internt, så du i økende grad får interaksjon med markedet. Invester i dine kolleger og din leder, og vis at du er verdt å ha med på laget. Du må jobbe litt hardt de første

årene, dette gjelder for alle i kommersielle prosesser.

Som advokat på jakt etter oppdrag, må man starte med å gjøre seg kjent med markedet, og gjøre en form for prospektering, altså å identifisere mulige klienter som vil kunne ha nytte av akkurat din spesialistkompetanse.

Når du kommer dit at du har skaffet deg en liten kundebase, er mye gjort, ifølge Kallis.

– Det enkleste er å selge til allerede eksisterende kunder. Det er dem man ofte lykkes med. Så de må du ikke glemme, men gi dem oppmerksomhet, og vise dem hvilken verdi de kan få ved å bruke deg.

DU BLIR GJENNOMSKUET

Men om du ikke er faglig dyktig, vil du før eller siden bli gjennomskuet, påpeker Kallis.

– For å bli god, må du gjøre mye av det samme. Velg ditt område, og vær bevisst på hva du velger. Husk at advokatfaget er et prestasjonsyrke som er koblet til faglig dyktighet. Så du må investere i egen kompetanse og ta deg tid til å utvikle deg.

Det er her JUS kommer inn i bildet, pitcher han.

– Vi kan gi deg top notch kompetanse som vil bygge din verdi. Dyktige folk vil alltid vinne, mens de dårlige vil bli erstattet.

Å bygge relasjoner med kundene betyr ikke nødvendigvis at du må drikke øl med kunden etter arbeidstid.

– Også kunden har knapphet på tid. Så du må bruke tiden riktig når du har den, og være tilgjengelig når kunden har behov for deg. Og svare raskt på alle henvendelser fra kunden, og vise at du er der. Det er min ledestjerne; ta alltid telefonen! •

Slik forhandler du lønn

Dette trenger du:

- Innsikt
- Sammenlikningsgrunnlag
- Forventningsavklaring

Vanskelighetsgrad:

Tid: Hele karrieren

Kjekt å ha:

Oversikt over lønn i tilsvarende stillinger.

Kjenn markedet, og ha en realistisk oppfatning av hva som er et fornuftig nivå sett i lys av erfaring, kompetanse, og forutsetningene til firmaet man skal jobbe i.

BULL

Sjekk hva du bør tjene

Du er fersk i advokatbransjen. Kanskje skal du avtalefeste din første lønn, eller kanskje mener du at det er på tide med en lønnsøkning, men hvordan går du frem?

TEKST: THEA N. DAHL

Mange av de store advokatfirmaene, slik som Thommessen og Bull, har fast startlønn og et transparent lønssystem for de yngste juristene.

– Vi har et bevisst forhold til lønnsnivået, og vi mener unge talenter bør ha det samme. Kjenn markedet, og ha en realistisk oppfatning av hva som er et fornuftig nivå sett i lys av erfaring, kompetanse, og forutsetningene til firmaet man skal jobbe i, sier Bull.

– Samtidig er det viktig tidlig i karrieren å forstå det kommersielle i advokatrollen. Det handler ikke bare om å utvikle seg faglig, men også om å få innsikt i hvordan arbeid skaper verdi for klientene, hvordan oppdrag drives, og hvilke forventninger som stilles i en virksomhet som også er kommersiell.

Bulls beste tips til unge talenter er å konsentrere seg om utvikling.

– Vær nysgjerrig, si ja til oppdrag – også på nye områder, samarbeid med mange kollegaer og bygg faglig bredde og tyngde. Den investeringen gir som regel god avkastning senere i karrieren, råder Bull.

GRUNNLØNN OG BONUS

Advokatforeningen har samlet gode

råd om hva som bør ligge til grunn for en god fullmektiglønn. I Regler for god advokatskikk punkt 5.7 heter det blant annet at: «Det skal foreligge et skriftlig kontraktsforhold hvor advokatfullmektigen blant annet sikres en fast rimelig avlønning.»

Som fullmektig skal fokuset være på læring og ikke på inntjening, understreker foreningen. Det betyr at det ikke kan avtales lønn basert kun på provisjon for ferskinger, samt at overtid og bonuser skal komme i tillegg til en rimelig grunnlønn.

«Man sonder gjerne mellom overskuddsbonus og individuell bonus. Av hensyn til advokatfullmektigens uavhengighet, anbefales det at beregningen skjer ut fra virksomhetens generelle måloppnåelse og ikke ut fra utfallet av den enkelte sak», råder foreningen.

SE TIL STATEN

Hva betyr det så at lønnen er «rimelig»? Ifølge Advokatforeningen vil det si at lønnen er «akseptabel» og «for-svarlig» sammenliknet med det aktuelle lønnsnivået. Foreningen mener at startlønnen til en fersk jurist ansatt i staten egner seg som veiledende minimumslønn for fullmektiger.

I hovedtariffavtalene for Akademikerne og Unio ligger minstelønnen for en statsansatt jurist nå på 527.500 kroner. •

YA-leider Astrid Rød. Foto: Viktor Kasa

Etterspør nye bonuskriterier

En gjennomgang av årsregnskapene til Schjødt, Wikborg Rein, Thommessen, BAHR og Wiersholm viser at menn fremdeles får mest utbetalt i bonus. På tvers av stillingsnivåene i de fem store, ligger kvinnenes andel av mennenes bonus- og overtidsutbetalinger på 78,4 prosent i snitt. I enkelte virksomheter, er kvinners bonusutbetalinger under halvparten av bonusen som utbetales til deres mannlige kolleger på samme stillingsnivå.

Ifølge firmaene skyldes forskjellene at menn jobber flere fakturerbare timer, og at det fremdeles råder tradisjonelle kjønnsrollemønstre på hjemmebane hos mange.

– Bonusmodeller som utelukkende knytter seg til fakturerbar tid vil alltid favorisere dem som jobber mest, konstaterer YA-leider Astrid Rød.

For å utjevne forskjeller må firmaene legge til flere parametere i vurderingen, mener Rød.

– Dette bør være parametere som går på faglig kvalitet, inntjening per arbeidet time og ledelsesoppgaver, eksemplifiserer hun.

10 bud for lønnsforhandlinger

- 1 Forbered deg godt:** Skriv gjerne ned hva du ønsker å si, og søk veiledning ved behov. Både Advokatforeningen og Juristforbundet har karriererådgivere.
- 2 Sjekk din markedsverdi:** Hva kunne du tjent i andre jobber du er aktuell for? Se på erfaring, kompetanse og ansiennitet.
- 3 Del dine ambisjoner fremover:** Vis at det er gunstig å satse på deg videre.
- 4 Argumenter ut fra lønnspolitikken i virksomheten:** Jobber du i en virksomhet med klare kriterier som virksomheten bruker i sin lønnsvurdering og hva du som medarbeider blir målt på, har du et godt utgangspunkt for lønnsamtalen. Lønnspolitikken kan være nedfelt i tariffavtale eller personalhåndbok.
- 5 Hold medarbeidersamtale og lønnsamtale atskilt.**
- 6 Undersøk økonomien til selskapet:** Gjør selskapet det godt, er det større muligheter for å komme gjennom med ønsket om høyere lønn.
- 7 Skriv ned suksesshistorier fortløpende:** Fremhev måloppnåelse, oppnådde resultater og egen innsats som har bidratt til virksomhetens utvikling. Bruk eksempler og vær konkret.
- 8 Vær tydelig på forventninger, og finn ut hva som skal til for at du får det du mener at du fortjener.**
- 9 Forbered deg til neste lønnsoppgjør:** Får du ikke full uttelling på lønnskravet ditt, bør du be om en konkret tilbakemelding fra arbeidsgiver på hvordan du kan oppnå lønnen du selv mener er riktig for deg.
- 10 Vurder også andre goder:** Kompetanseheving, telefon/bredbånd, mer fleksibel arbeidstid, forsikringer, bonuser, betalt trening og liknende.

Kilder: Econa / Karrieresenteret

Advokatforeningens lønnsstatistikk 2025

Tabellen viser median av utbetalt lønn for ansatte advokater og advokatfullmektiger i 2025 som er medlemmer av Advokatforeningen. Kategorisert etter eksamensår og arbeidssted.

TYPE VIRKSOMHET	EKSAMENSÅR		
	2022-2024	2019-2021	2015-2018
Større forretningsadvokatfirma	850 000	1 100 000	1 350 000
«Advokater med minst ett oppdrag på retthjelpssatsen»	672 222	880 000	971 250
Andre advokatfirma	730 000	923 159	1 010 000
Det offentlige	*	865 000	990 000
Organisasjoner og foreninger	772 200	936 000	982 000
Næringslivet	735 000	1 000 000	1 138 050

Kilde: Advokatforeningen
* For få respondenter til å angi tall

Advokatforeningens medlemmer kan se hele lønnsstatistikken her

Slik blir du
partner

Dette trenger du:

- Motivasjon
- Forretningssans
- Faglig tyngde
- Erfaring
- Floskler

Vanskelighets- grad:

 Tid: 8–12 år

Kjekt å ha:

Flaks

Jo tidligere du identifiserer et område hvor du har talent og som næringslivet trenger, jo bedre er det.

EMANUEL FEINBERG

- Finn ut hva som skal til for å bli aller best

Hva skal egentlig til for å nå toppen? Les tipsene fra sjefene selv – og fra advokatene som nettopp rykket opp.

TEKST: THEA N. DAHL

Du må skille deg ut i konkurransen. Velg et spesialområde og bli skikkelig god på det. Hvis du sprer ressursene dine på alt mulig, blir du litt god på mye, men du skiller deg ikke ut. Velg et område hvor det er behov for advokattjenester og bli best der.

Så enkelt og så vanskelig er det å bli partner, ifølge Glittertind-sjef Emanuel Feinberg.

– Dagens klienter forventer spesialister i mye større grad enn før. Mange frykter kanskje å bli låst i en bås, men den frykten tror jeg er negativ for egen utvikling. Jo tidligere du identifiserer et område hvor du har talent og som næringslivet trenger, jo bedre er det. I alle fall etter noen år med bred grunnerfaring, sier han.

Å være partner er en krevende posisjon som innebærer forventningspress man må være motivert for å stå i, fortsetter Feinberg.

– Samtidig må man ta ansvar for eget løp, og man kan ikke forvente at firmaet legger opp en ferdig plan. Vi gir veldig gjerne innsikt og råd, men veien vil alltid føles litt ullen fordi det er en sammensatt vurdering. Initiativet til profilering og markedsarbeid må komme fra advokaten selv.

– Når det er sagt, så eksisterer ikke lenger myten om at man må arbeide hver eneste kveld og aldri se barna sine. Hos oss er ikke det virkeligheten, selv om det er en livsstil som innebærer jobbing etter leggetid og i helger innimellom.

MODNINGSPROSESSEN

Glittertind er et rendyrket prosedyrefirma med rundt tretti ansatte og 13

hoder i partnerskapet. I fjor omsatte virksomheten for 158,5 millioner.

– Faglig dyktighet må selvfølgelig ligge i bunn, men vurderingen av en partnerkandidat er helhetlig og basert på mange parametere, understreker Feinberg.

– Siden vi er et lag, trenger vi folk med ulike kvaliteter. Den mest banale måten å gjøre seg aktuell på, er evnen til å tiltrekke seg oppdrag til firmaet samt selvfølgelig holde på oppdragene og håndtere dem på best mulig måte. Advokatvirksomhet handler i bunn og grunn om at vi må ha oppdrag for å eksistere, og spesielt i et mindre firma som vårt betyr egne oppdrag og klientrelasjoner mye.

– Samtidig trenger vi advokater med forskjellige egenskaper, og vi vurderer mer basert på potensial enn på hvor vedkommende er akkurat nå. De fleste trenger tid til å modne i rollen. Ofte oppstår det en selvforsterkende effekt: Når du blir partner, får klientene mer tillit til deg, og du vokser med ansvaret. Det er derfor ingen grunn til å stresse for mye om man har vanskelig for å se for seg selv som partner tidlig i karrieren.

- DET HANDLER IKKE OM FLEST TIMER

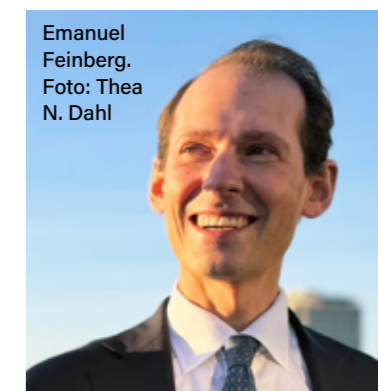
I Bergen-firmaet Stiegler har ledelsen nylig gjennomgått et generasjonsskifte. Flere eldre partnere har gått av med pensjon, mens nye fjes har kommet inn. Nå omtaler sjefen selv, Hilde Avløs Grande, partnerskapet som en «fremtidsrettet gjeng med 12 personer». I 2025 hadde firmaet en inntjening på nær 57 millioner kroner.

– Det viktigste for oss er å ha et partnerskap der vi bygger på de samme

Emanuel Feinberg kom i medienes søkelys da han sammen med Cathrine Hambro representerte Natur og Ungdom og Naturvernforbundet i søksmålet de anla for å stanse oljeboring i Barentshavet. Fra v. Hambro, Feinberg, Ingrid Skjoldvær og Truls Gulowsen. Foto: Heiko Junge, NTB

Hilde A. Grande.
Foto: Privat

Emanuel Feinberg.
Foto: Thea N. Dahl

grunnverdiene. At det er solide «folk» i bunnen. Det må være sammensatt av mennesker med ulike kompetanser og egenskaper, men likevel med en felles grunntanke om hva vi ønsker med firmaet videre, sier hun.

Tid og erfaring er to sentrale ingredienser for å bli partner, ifølge Grande.

– En partner skal fylle rollen som både en som er faglig respektert internt og eksternt, men også en ledelsesfigur. En partner har naturlig nok et bredere

ansvar enn en ansatt advokat, og både god forretningssans og markedsegenskaper er sentralt. Men det solide advokatarbeidet man kan vise til, veier selvsagt tyngst, samtidig som at man må brenne for å løfte frem andre og for å utvikle firmaet.

Først og fremst handler det om å gjøre godt arbeid i alt man gjør og i alle oppgaver, både internt og eksternt, konstatierer MP-en.

– Det handler ikke nødvendigvis om

å jobbe mer eller flest timer. Det handler mer om å jobbe klokt og planmessig. Selv ble jeg rådet til å være tålmodig, gjøre en god jobb og ta mulighetene jeg fikk. De rådene mener jeg står seg ennå.

- GJØR ALLTID DITT BESTE

Wikborg Rein er landets nest største advokatfirma. Vi snakker omsetning på over to milliarder kroner, 414 ansatte og 86 partnere. Her finnes det karriereplaner som beskriver de ulike stil-

Slik blir du partner

Geir Sviggum. Foto: Thea N. Dahl

Kontreadmiral Atle Torbjørn Karlsvik ble tiltalt for bedrageri og uforstand i tjenesten, og ble frifunnet i 2007. Han ble forsvart av advokat Dag Steinfeld og Geir Sviggum. I et tidligere intervju uttalte Sviggum at dette er en av sakene som har betydd mest i hans karriere. Her fra Gulating lagmannsrett. Foto: Hallgeir Vågenes, NTB

lingsnivåene, både når det gjelder innhold og forventninger.

– Når vi skal ta opp nye partnere, er det viktig for oss at de som tas opp har forutsetninger for å lykkes i rollen. I bunnen ligger det en bred totalvurdering, der menneskelige egenskaper er helt avgjørende. Man må ha potensial i seg til å bidra til ytterligere styrking av vår firmakultur, man må være en god leder og rollemodell og man må dele og leve opp til firmaets verdier, forteller managing partner Geir Sviggum.

Temaet «ambisjoner» er en sentral del av medarbeiderutviklingen, fortsetter han.

– Den enkelte får veiledning og støtte til hva som skal til for å nå neste nivå og ønsket utvikling. Det settes også konkrete mål og tiltak som følges opp. Man må ta eierskap til egen karrier utvikling, men firmaet skal legge til rette for at den enkelte får mulighet til utvikling gjennom blant annet faglige utfordringer, deltakelse i markedsarbeid og det å holde presentasjoner.

– Hva er ditt beste tips til en advokat med partnerambisjoner?

– Gjør alltid ditt beste. Wikborg Rein

vil være en plattform for ubegrenset utvikling for de som har store ambisjoner. Viktigere enn hva firmaet krever av deg, er hva som skal til for å bli Norges beste advokat. Finn ut hva som skal til for å bli aller best. Slik tenker idrettsutøvere, og slik tenker de som har mål om å bli landets fremste i sitt fag, svarer Sviggum.

– Tenker du sånn, vil du alltid overgå kravene firmaet stiller til deg. Tor å kommunisere ambisjonene dine, og ha god dialog med arbeidsgiver. Og ikke minst: Ta utfordringene som dukker opp, og tør å gå litt utenfor komfortsonen.

- TROR IKKE MAN LYKKESE ALENE

Stine H. Barstad har nylig fullført Wikborg Reins karriereplaner og har nå vært partner i fem måneder. For henne var det spesielt viktig å bruke tid på å bygge et godt lag rundt seg.

– Jeg tror ikke lenger at man lykkes «alene» på samme måte som man kanskje gjorde tidligere, og jeg har derfor jobbet aktivt med å ta ansvar internt. Oppfølging av medarbeidere og det å bidra til sterke team er kjerneoppga-

ver som partner, men det er en rolle du kan ta ganske tidlig i karrieren. Det gjør også hverdagen mye mer givende, sier hun.

Har man et mål om å bli partner, bør dette kommuniseres tydelig, råder Barstad.

– Vis interesse for virksomheten, ikke bare de konkrete sakene du jobber på. Bygg gode, langsiktige relasjoner til både klienter og kollegaer, og vær en positiv bidragsyter til teamet og firmaet. Synlighet og engasjement utover eget fagfelt legges merke til.

- HA BEVISST FORHOLD TIL EGEN UTVIKLING

Aleksander B. Henriksen er Hjorts ferskeste partnertilskudd og selve definisjonen på hva det vil si å arbeide seg oppover fra bunnen i et advokatfirma. Han startet som kantine- og vaktmestervikar, har vært resepsjonist og deretter trainee, stipendiat, fullmektig, advokat og senioradvokat. På vei oppover karrierestigen er det særlig tre ting som har vært viktig for han.

– Mitt første tips er å finne en spiskompetanse. Gjerne relativt tidlig. For

Stine H. Barstad

Aleksander B. Henriksen.

min del ble kursen mot å bli spesialist innenfor offentlige anskaffelser og entrepriser satt allerede i løpet av mitt første år i arbeidslivet. Ved tidlig spesialisering får man mye trening på samme type saker, som igjen gjør at du får mulighet til å utvikle deg raskere. Mitt råd er først og fremst å være aktiv i søken etter dette. Ikke vent på at det skal komme av seg selv.

Henriksens andre tips, er å velge riktig firma.

– Det har hjulpet meg å være i et firma som er stort nok til at det finnes mange flinke folk å lære av, men samtidig ikke så stort at man drukner i mengden. At jeg fikk slippe til og kjapt fikk ansvar, var viktig. Det er mer krevende å utvikle seg om man utelukker jobber som underleverandør til andre, utdyper han.

Hjort hadde en inntjening på 321 millioner kroner i fjor, og har i skrivende stund rundt nitti ansatte – inkludert 29 partnere.

Henriksens tredje, og kanskje viktigste råd, er å være lærevillig og be om tilbakemeldinger.

– Tilbakemeldinger er man avhengig

av for å utvikle seg. Uavhengig av stillingsnivå, bør man være åpen for at andre har innspill du kan lære av. Det er alltid krevende å få beskjed om at noe burde ha vært gjort annerledes, men nettopp slike tilbakemeldinger gir mulighet for utvikling. Ha et bevisst forhold til egen utvikling, og ta ansvar for å hente inn de tilbakemeldingene du trenger.

JA-MENNESKET

Karoline Robertson startet i Aurlien Vordahl & Co Advokatfirma (AVCO) i 2019. På nyåret ble hun partner.

– Jeg var ikke redd for å si allerede ved start at målet mitt var å bli partner, slår hun fast.

– På det tidspunktet hadde jeg arbeidet fem år i advokatfirmaet Guttorm Jakobsen AS, som er spesialisert innen vann- og avløpsrett. Jeg har hele tiden vært veldig bevisst på å videreutvikle denne spesialiseringen, samtidig som jeg har arbeidet bredt med eiendomsrett. Dersom man har mulighet til å spesialisere seg innen et fagfelt, vil jeg anbefale det.

Robertson råder unge advokater til å løfte blikket og bidra aktivt til å skape

Karoline Robertson.

Det å være en lagspiller og tenke «firmaets beste», har vært nøkkelen til suksess for meg. Jeg har alltid tatt meg tid til å stille opp for kollegaer.

KAROLINE ROBERTSON

en god arbeidsplass, både hva gjelder inntjening og kultur. AVCO omsatte i fjor 59,1 millioner kroner og teller 41 ansatte, inkludert ni partnere.

– I et partnerløp er det det lett å tenke «meg og mitt», fordi man ønsker å vise seg frem. Det er naturligvis viktig å arbeide hardt og bidra til god omsetning for firmaet. Men det å være en lagspiller og tenke «firmaets beste», har vært nøkkelen til suksess for meg. Jeg har alltid tatt meg tid til å stille opp for kollegaer, og jeg påtok meg tidlig ansvaret for advokatfullmektigene, sier hun.

AVCO-partneren avsluttet studiet med gjennomsnittlige karakterer – uten at det har vært til hinder for å bli en dyktig advokat.

– Jeg kan med hånden på hjertet si at jeg elsker jobben min. Gjennom hele karrieren har jeg vært et ja-menneske, og har alltid likt utfordringer. Dette kan være krevende der og da, men mestringsfølelsen og erfaringen har gitt de resultatene jeg har ønsket. Med en positiv og proaktiv innstilling, vilje til å lære av mer erfarne kolleger og evne til å ta ansvar for stort og smått, kan man nå veldig langt. •

Slik bruker du **KI**

Dette trenger du:

- Sikker KI-plattform
- Evne til kritisk tenkning
- Evne til å stille spesifikke spørsmål
- Evne til å vurdere og analysere svarene
- Å forstå når KI hjelper og når det ikke gjør det

Vanskelighetsgrad:

Tid: 1 minutt til 1 eon *

Kjekt å ha:

Nysgjerrighet
Praktisk lekenhet

* Et eon er den lengste tidsenheten i geologisk tidsregning, ifølge SNL. Svarene er gitt av Rune Opdahl og KI-verktøyet Saga.

- Advokater blir like lite overflødige av KI som av e-post

- Vi bruker KI til å gi juridiske råd på et høyere nivå enn det vi kunne før, sier partner Rune Opdahl og advokatfullmektig Cerine Holmtvet Olsen. Oppfordringen i Wiersholm er klar: Bruk KI, og bruk det ofte.

TEKST OG FOTO: MARIT MOEN FJELD

Når noen spør meg hva jeg bruker KI til, så tenker jeg: Hva bruker man mennesker til? Svaret er alt. Det første og viktigste tipset er å bruke det hele tiden og å bli vant til å bruke det, sier Rune Opdahl.

I Kapital JUS' advokatundersøkelse er Opdahl rangert som en av landets beste advokater innenfor teknologi og digitalisering.

Som teknologi- og innovasjonsansvarlig partner hos Wiersholm, er han dessuten broen mellom advokatfirmaet og den KI-drevne programvareplattformen Newcode.

Opdahl medgir at han er noe lei av å knuse klassiske KI-myter, og ønsker å ufarliggjøre det hele. Premisset for spørsmålene om KI bør være at KI er en teknologi som all annen teknologi, mener han.

– Spørsmålene er like relevante for e-post, Word og lignende. Ble advokatene overflødige da e-post kom? Nei, det ga en annen måte å kommunisere på. Blir advokatene overflødige med KI? Nei, det er en annen måte å produsere juridiske produkter på.

BRUKER TID PÅ MER AVANSERTE TING

Advokatbladet møter Wiersholm-partneren sammen med advokatfullmektig Cerine Holmtvet Olsen, som har jobbet i firmaet siden 2024. Olsen stiller seg bak Opdahl når han avviser påstanden om at KI gjør fullmektigene overflødige.

– Tiden kan i større grad brukes på de avanserte oppgavene. Samtidig er det definitivt fortsatt oppgaver som blir igjen for fullmektiger. All informasjon

må behandles og kvalitetssikres, sier hun.

Olsen, som har et av sine fokusområder innen Tech M&A, tror at juniorer hjelpes ved at brukergrensesnittet i KI-løsningen er enkelt og selvforklarende. Dessuten er oppfordringen i firmaet klart:

– KI er et område som er i kontinuerlig utvikling. Uansett hvor man er i karrieren, kreves det at man utvikler seg. Oppfordringen her på huset er ganske klar: KI skal benyttes, og det skal benyttes ofte, sier hun.

AIWI ER SKREDDERSYDD

Hos Wiersholm gjennomsyrrer bruken av deres skreddersydde KI-løsning «Aiwi» etter hvert alle ledd i den daglige virksomheten.

Aiwi leveres av Newcode, som holder til på samme adresse i Dokkveien 1. Newcode har spesialisert seg på advokatbransjen og leverer KI-løsninger til blant annet Haavind, Simonsen Vogt Wiig og Ekko.

Plattformen bygger videre på de største etablerte språkmodellene.

– Teknologien står på skuldrene til teknologigigantene som ChatGpt, Claude og lignende, har Newcode-sjef, Maged Helmy, tidligere uttalt til Advokatbladet.

Konseptet er det samme som for lignende KI-plattformer som Saga, Legora og Harvey. Plattformene har det til felles at de er KI-drevne juridiske arbeidsplattformer for dokumentanalyse, juridisk research og utkast.

LAGER UTKAST TIL AVTALER

Noe av det Olsen bruker Aiwi mest til, er å lage avtaleutkast basert på avtale-

Enten starter KI med et utkast som vi reviderer, eller så starter vi med et utkast som KI reviderer. Det er som å bruke en kollega.

RUNE OPDAHL

Wiersholm-partner Rune Opdahl sammenligner KI med bilkjøring: Man trenger ikke forstå bil for å være en god sjåfør, man blir en god sjåfør ved å kjøre. Her sammen med advokatfullmektig Cerine Holmtvet Olsen.

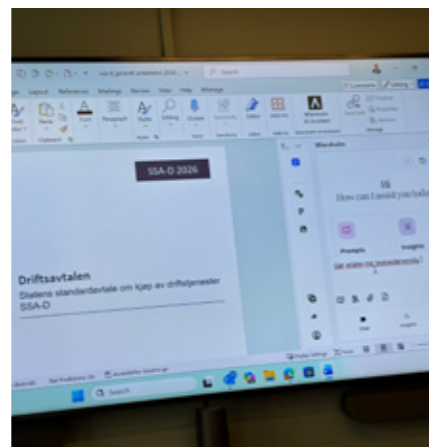

Slik bruker du KI

KI gjør oss bedre. Det er som med matematikeren som fikk kalkulatøren. Vi bruker KI til å gi juridiske råd på et høyere nivå enn det vi kunne før.

RUNE OPDAHL

– Omfattende avtaleverk kan mates inn i Aiji, og gi oss strukturerte svar som knytter sammen de relevante avtaleverkene. Dette er særlig nyttig for de yngre advokatfullmektigene for å få en introduksjon til saksområdet, sier Rune Opdahl.

malene som ligger inne i firmaets database.

– Tanken er at den skal kunne hente ut de relevante delene av malverket vi har lastet opp. Deretter legger vi til det som er relevant fra det konkrete prosjektet som vi holder på med, forklarer hun.

Basert på denne informasjonen, kommer Aiji med et forslag til førsteutkast, som deretter kan bearbejdes manuelt.

– Dette sparer man mye tid på, og sikrer samtidig at alle standardklausuler alltid er med.

KI tas aktivt i bruk gjennom hele prosessen:

– Vi bruker det også når vi har kommet til tredje avtaleutkast, etter at dokumentet har gått noen runder mellom advokatene på begge sider. Da er KI nyttig for å forklare essensen i innholdet som er blitt endret på, og hvordan det ser ut mot våre standarder, fortsetter Olsen.

Opdahl påpeker at Aiji brukes på samme måte i tvisteprosesser og rådgivningsprosesser, for eksempel når det skrives prosesskriv og notater.

– Enten starter KI med et utkast som vi reviderer, eller så starter vi med et ut-

kast som KI reviderer. Det er som å bruke en kollega, kommenterer Opdahl.

SPARRE PÅ ET HØYERE NIVÅ

De to er likevel klare på at Aiji ikke faktisk erstatter kollegaen.

– Det Aiji gjør, er at den reduserer behovet for avklaring av de enklere spørsmålene. I den grad det er snakk om mer tekniske reguleringer, er det likevel vanlig å ta en runde med kollegaer, sier Olsen.

KI fører til at kommunikasjonen skjer på et høyere nivå, presiserer Opdahl.

– KI gjør oss bedre. Det er som med matematikeren som fikk kalkulatøren. Vi bruker KI til å gi juridiske råd på et høyere nivå enn det vi kunne før.

KILDESØKENE GJENNOMFØRES DIREKTE

Aiji er knyttet opp mot Rettsdata. Dermed kan kildesøket gjennomføres direkte inne i KI'en.

– Det er veldig nyttig, særlig for å tilegne seg en innledende forståelse på rettsområder som man ikke kjenner så godt, sier han og eksemplifiserer:

– Dersom jeg jobber med en sak som har en side til selskapsretten, kan

jeg gjøre et initielt søk. Det gjør meg i stand til å forstå hva jeg skal spørre kollegaen om, forklarer han.

Hallusinerer er ikke lenger en bekymring, konstaterer Opdahl.

– Hallusinerer i Aiji er nesten et forbigått stadium. Vårt kildesøk bruker kun de kildene den finner på Rettsdata. Selv om KI kan tolke lovteksten feil, vil den ikke finne på noe. Uansett vil den alltid vise kildehenvisninger slik at informasjonen kan verifiseres.

DET SOM IKKE HANDLER OM JUSSEN

De to forteller at de ofte jobber med saker hvor det finnes tusenvis av dokumenter som gjerne omhandler temaer som går langt utover det rent juridiske. Da er Aiji nyttig for å forstå det faktiske saksforløpet.

– Man kan laste opp alt av faktisk informasjon, og sparre med KI'en om dokumentasjonen, sier Opdahl.

Det er veldig effektivt hvis man har to tusen dokumenter eller trenger å vite ting litt raskt, sier Olsen.

– Vi har også en egen funksjon som er litt bredere rettet ut mot internett, og som er stengt av for konfidensiell

informasjon. Denne kan vi bruke til å hente informasjon om faktiske forhold, nyheter og lignende.

RETTE INKONSISTENSER

Videre brukes Aiji hyppig til å strukturere argumentasjon og få frem de sentrale rettslige og faktiske poengene i utkast til prosesskriv og klager, samt til å lage førsteutkast.

– KI står helt sentralt når vi skal sette sammen dokumentpakker. La oss si at du har et avtaleverk som består av ti avtaledokumenter. Da er det nyttig at alle dokumenter og innhold henger sammen.

– Dette kan handle om noe så banalt som at det ikke skal stå Oslo tingrett som verneting et sted og Bergen tingrett som verneting et annet sted, konkretiserer Opdahl.

De to erfarer at mange tvister i dag skyldes nettopp denne type feil.

– Dette er arbeid som egentlig ikke krever jurister, men det er jurister som har gjort jobben frem til nå. Nå kan KI gjøre jobben, og så kan juristene bruke tiden på andre oppgaver, sier han.

– Man trenger ikke være fire hundre advokater for å ta KI i bruk. Også mindre advokatfirmaer, selv om det bare er enkeltpersonforetak, bruker teknologi og kan derfor også ta i bruk KI. Dette kommer til å bli like viktig som Word og Outlook, spår Opdahl.

TENKER BEDRE

En MIT-studie omtalt i Time Magazine fant at ChatGPT-brukerne presterte dårligere og ble stadig senere over tid, med økende bruk av copy-paste. Ifølge forskerne kunne resultatet tyde på at KI-assistansen kan hemme kognitiv utvikling og lede til redusert egeninnsats.

Problematikken har blitt diskutert også hos Wiersholm, forteller Olsen.

– Noen mener at man bør lage et utkast før man bruker KI'en. Jeg mener at dersom man bearbejdet det man får av outputs, så vil læringselementet uansett komme gjennom det.

Opdahl er enig, og legger til:

– Jeg mener nesten det motsatte. Når jeg bruker KI som sparringspartner og hjelp, så skjerper det meg. Den får meg til å tenke på ting jeg ikke ville kommet på selv, sier han.

– Hva er den største misforståelsen når det gjelder KI?

– At den kan erstatte en advokat. Det juridiske skjønnet kan foreløpig ikke erstattes, sier Olsen.

– Den mest utbredte misforståelsen

– Vi opplever ikke at KI erstatter oss som advokater, men at det frigir ressurser for å utføre de oppgavene som krever menneskelighet og juridisk metode, sier Silje og Christian Gjølberg Finnanger i advokatfirmaet ELV.

Viktig også for de små

Silje Gjølberg Finnanger driver advokatfirmaet ELV sammen med mannen Christian Gjølberg Finnanger i Ski. – Vi tror at bruk av KI vil bli «vinn eller forsvinn», sier hun.

– I det legger vi at bruk av KI vil være avgjørende for gode leveranser, og at noen aktører vil forsvinne som følge av uansvarlig KI-bruk, sier hun.

Firmaet, som for tiden består av ekteparet, bruker Saga, og har særlig omfavnet KI-plattformens prosjekt-funksjon.

Finnanger er enig med Opdahl i at KI kan bli et like viktig verktøy som Word og Outlook, og understreker at KI er avgjørende for å holde effektiviteten på det nivået som klientene forventer.

Hun forteller at firmaet bruker KI blant annet til å sortere og strukturere informasjon, men også til å utarbeide «skjeletter» som de kan jobbe ut fra.

– Vi har også opplevd god nytteverdi ved å teste dokumenter og anførsler for hull eller andre svakheter, gjerne sett opp mot hele dokumentbasen i saken. I vår virksomhet har KI vært viktigst i forbindelse med utarbeidelse av kontrakter, i tvisteløsning og i forbindelse med styreverv.

For mindre advokatfirmaer kommer ikke inntoget av KI helt uten utfordringer, påpeker hun.

– Den største utfordringen er at det ikke finnes ressurser til å utvikle eller tilpasse egne KI-verktøy. •

er at KI tar feil. KI tar verken feil eller rett. KI er en sannsynlighetskalkulator bare med språk, og sannsynlighet er verken feil eller riktig. For meg er KI en software, men i motsetning til Excel, som er regelbundet, så er man ikke sikker på hva man får når man bruker KI, sier Opdahl.

Opdahl forteller at Wiersholm har viktige KI-satsinger fremover, uten at han ønsker å røpe for mye.

– Vi jobber med KI uten at vi vil at det skal sive ut i offentligheten, fordi det er en del av vårt konkurransefortrinn. Generelt kan vi si at vi for tiden jobber med å etablere mye mer avanserte arbeidsflyter, såkalte workflows og KI-agenter, som er i stand til å gjøre mange forskjellige prosesser. Det neste store og spennende er såkalt agentisk KI, sier han. •

Slik takler du prestasjonsjaget

Dette trenger du:

- Klare verdier
- Realistiske forventninger
- Evnen til å prioritere
- Tydelige grenser
- Minst én identitet som ikke står oppført på LinkedIn-profilen din

Vanskelighetsgrad:

Tid: Resten av karrieren

Kjekt å ha:

En god leder, gode kolleger og evnen til å legge bort både PC og prestasjonene innimellom

Det er viktig å være bevisst på det som gir deg energi, og bortprioritere aktiviteter som gir energilekkasje.

Du er mer enn bare jobb

– Hvis suksess bare handler om partnerløp, status og ekstern anerkjennelse, er du veldig sårbar, mener psykolog Emil Mogård. Dette er hans tips for å holde hodet kaldt på veien mot egne karrieremål.

TEKST: THEA N. DAHL

Avære en del av en prestasjonskultur er ikke et problem i seg selv, men hvis det du presterer blir for tett koblet til identitet, kan det bli det. Utfordringene kommer gjerne hvis konkurransen blir så sterk at man føler at man konstant må bevise sin verdi, eller at «spise albuer» og individuell synlighet blir premiert på en måte som normaliserer dette som en nødvendighet for å lykkes.

Det sier arbeids- og organisasjonspsykolog Emil Mogård. Kanskje har du lest spaltene hans i E24. Mogård råder unge talenter til å bygge en identitet som rommer mer enn jobbprestasjoner, og jobbe mot egne karrieremål uten å bli spist opp av stress og krysspress på veien.

– Redefiner hva suksess betyr for deg. Hvis suksess bare handler om partnerløp, status og ekstern anerkjennelse, er du veldig sårbar. Fokuser også på å bygge faglig integritet, gode samarbeidsevner og et liv utenfor jobben. Det er et mer solid fundament å stå på.

STRYK ENERGILEKKASJER

De som står trygt i egne valg, er gjerne de som bruker tid på å forstå egne behov og verdier, og ikke tar karrierevalg utelukkende basert på prestisje og eksterne forventninger og anerkjennelse, ifølge Mogård.

– Vær tydelig på hva du selv vil. Hva gir deg mest energi i jobben? Dette kan være retningsgivende for deg og hvilke aktiviteter du bør engasjere deg i, sier han.

– Mange forsøker å prestere på topp på alle arenaer. Selv med treningsstrakere, Oura-ring og søvndata blir du nødt til å prioritere noe i annen rekke. Ingen kan optimalisere alle livsområder samtidig. Derfor er det viktig å være bevisst på det som gir deg energi, og bortprioritere aktiviteter som gir energilekkasje.

JOBB ER JOBB, FRI ER FRI

Sett deg realistiske mål, og gjør deg tid-

– Ulike livsfaser vil ha ulike tyngdepunkter for hva som er viktig for medarbeiderne, sier Emil Mogård. Foto: Xueqi Pang, NTB

lig kjent med egne og andres forventninger til deg, råder Mogård.

– Da får du et presist utgangspunkt for å vurdere egen prestasjon og progresjon. Vær tydelig på når du jobber. Sørg for at du ikke alltid jobber litt, men virkelig jobber når du jobber, og tar fri når du har fri. Finn et fellesskap. Bli kjent med kolleger – også utenfor det faglige. Det kan skape motvekt til individualisering og intern rivalisering.

Gode rollemodeller er viktig, understreker han.

– Mange advokater jeg snakker med verdsetter egen bærekraft høyt, og hvis arbeidsgiver gjør det samme, kan man rekruttere bredere, beholde dyktige medarbeidere og bygge en kultur som fremmer prestasjon over tid. •

JUSNYTT

Fagsidene er skrevet av stipendiat Marie Slyngstadli ved UiT Norges arktiske universitet. Hun vikarierer for Gjermund Aasbrenn. Hun forsker på identitet i straffeprosessen og underviser i samme fag. Hun har vært utreder i Høyesterett, dommerfullmektig i Salten og Lofoten tingrett, advokatfullmektig i BAHN tilknyttet markedsgruppen for bank og finans og førstekonsulent hos Sivilombudet.

E-post: marie.slyngstadli@uit.no

Nytt i rettsutviklingen

Nr. 3/2026

Strafferett I: Grovt uaktsom bæring av kniv på offentlig sted

I HR-2026-968-A la Høyesterett til grunn at angivelsen av subjektiv skyld er omfattet av lovkravet, men at lovkravet ikke nødvendigvis er like strengt som for gjerningsbeskrivelsen.

SIDE 44

Prosess: Kan blinde personer være meddommere?

I underkant av én uke etter at Lars Marius Heggberget ble utnevnt som den første blinde høyesterettsdommeren i historien, avsa Høyesterett i avdeling en kjennelse der spørsmålet var om en blind person kunne slettes fra meddommerutvalget fordi synsnedsettingen innebar at han ikke var «personlig egnet» til å gjøre tjeneste som meddommer etter domstoloven § 70.

SIDE 43

Av Marie Slyngstadli

Straffeprosess og konstitusjonell rett: Varetektsfengsling og forhåndssensur

Saken gjaldt varetektsfengsling av en person som var siktet for overtredelse av straffeloven § 267 (krenkelse av privatlivets fred) og straffeloven § 267 a første ledd (deling av krenkende bilder mv.). Den siktede ble varetektsfengslet i lagmannsretten fordi det ble ansett å foreligge gjentakelsesfare for nye ytringer som rammes av straffeloven § 267 og § 267 a første ledd. (...) Det har vært fremsatt kritikk mot Høyesteretts uthuling av forbudet mot forhåndssensur i TikTok-dommen og den ferske fengslingskjennelsen fra ankeutvalget (...).

SIDE 46

Skatterett og menneskerettigheter

Et sentralt spørsmål i HR-2026-853-U – som er avsagt under dissens – var om innholdet på mobiltelefonen inngår i «virksomhetens arkiver», jf. § 10-4 andre ledd. Lagmannsretten hadde lagt til grunn at begrepet «omfatter alle dokumenter og opplysninger som inngår som en naturlig del av virksomhetens drift, uavhengig av om informasjonen er lagret på et medium som virksomheten selv eier». Utvalgets flertall på to dommere mente dette ga uttrykk for korrekt lovtolkning.

SIDE 44

Religionsfrihet: Jehovas vitner

Høyesterett har i HR-2026-1009-A avklart terskelen for å nekte statstilskudd og registrering av trossamfunn etter trossamfunnsloven, herunder hvordan reglene skal vurderes opp mot religionsfriheten etter EMK artikkel 9 nr. 1.

SIDE 42

Bla om og les mer »

Religionsfrihet: Gyldigheten av vedtak om å nekte statstilskudd til og registrering av trossamfunnet Jehovas vitner

Statskirkeordningen var forankret i Grunnloven 1814, og frem til 1845 var det påbudt å være medlem av Den norske kirke. Gjennom dissenterloven ble det i 1845 mulig å være norsk statsborger utenfor statsreligionen og å etablere andre kristne trossamfunn. Medlemmer av dissentersamfunn ble fritatt fra avgifter og lokale skatter til statskirkelige utgifter. Som følge av Stortingets statskirkeforlik i 2008 ble statsreligionen avskaffet ved grunnlovsendring i 2012 og Den norske kirke ble gitt status som folkekirke fremfor statskirke, se Grunnloven § 16. Det følger nå av bestemmelsens fjerde ledd at «[a]lle tros- og livssynssamfunn skal understøttes på lik linje».

Høyesterett har i **HR-2026-1009-A** avklart terskelen for å nekte statstilskudd og registrering av trossamfunn etter trossamfunnsloven, herunder hvordan reglene skal vurderes opp mot religionsfriheten etter EMK artikkel 9 nr. 1.

Saken gjaldt gyldigheten av flere vedtak om å avslå statstilskudd og ett vedtak om å avregistrere og nekte ny registrering av Jehovas vitner som trossamfunn. Jehovas vitner har over tid hatt en stabil medlemsmasse på omkring tolv tusen medlemmer i Norge. Trossamfunnet har en uttalt lære om at de som melder seg ut av trossamfunnet, skal utstøtes.

Etter trossamfunnsloven § 6 første ledd kan statstilskudd nektes blant annet dersom trossamfunnet «krenker barns rettigheter». Det siktes her til lovbeskyttede rettigheter, først og fremst etter FNs barnekonvensjon. Det første hovedspørsmålet i saken var om Jehovas vitners praksis om utstøtelse av ekskluderte mindreårige, herunder selve eksklusjonsprosessen, innebærer psykisk vold og negativ sosial kontroll mot barn som krenker barns rettigheter etter blant annet Barnekonvensjonen artikkel 19.

Høyesterett kom enstemmig til at staten ikke hadde ført tilstrekkelige bevis for at Jehovas vitner i praksis utsetter mindreårige medlemmer for psykisk vold eller negativ sosial kontroll av en slik alvorlighetsgrad at barns lovbeskyttede rettigheter krenkes. På tidspunktet statsforvalteren traff første vedtak i 2022 var kun én 17-åring blitt ekskludert fra trossamfunnet. Det var heller ikke lagt fram bevis som underbygget at mindreårige i praksis utsettes for psykisk vold eller negativ sosial kontroll. I tillegg til at det ikke var dokumentert noe faktisk omfang av eksklusjoner av barn, ble det lagt vekt på Jehovas vitners interne retningslinjer for håndtering av mindreårige og at de nærmeste familiebåndene ikke brytes.

Advokatrett: Advokattilsynets klageadgang til Advokatnemnda

Advokatnemndas beslutning 17. april 2026 (**ADN-2026-D23468**) gjelder advokaten som benyttet kunstig intelligens (KI) ved utformingen av anke til lagmannsretten og Høyesterett uten tilstrekkelig kvalitetskontroll, med den følge at det i ankene ble vist til mangelfulle og oppdiktete rettskilder. Advokattilsynet klaget advokaten inn for Advokatnemnda for avgjørelse av om opptreden var i strid med Regler for god advokatskikk (RGA).

Klageadgang til nemnda er regulert i advokatloven § 56 første ledd. Det følger av bestemmelsen at en advokat kan klages inn «av en klient eller andre som påvirkes» av at en advokat under utføringen av et oppdrag har overtrådt regler gitt i eller i medhold av ad-

vokeaten. I særmerknadene til bestemmelsen er Advokattilsynet nevnt som eksempel på hvem som kan klage. Imidlertid må påvirkningsvilkåret være oppfylt også i slike tilfeller. Vilkåret innebærer i utgangspunktet at det må foreligge en tilknytning mellom klager og den påklagede atferden, noe som primært tar sikte på tilfeller hvor klager selv er direkte berørt. En klageadgang ut over dette må i så fall knytte seg til Advokattilsynets kjerneoppgaver: Ikke ethvert anført brudd på RGA gir klageadgang. Ifølge nemnda bør klageadgangen forbeholdes tilfeller hvor det «dreier seg om mer grove eller alvorlige forhold eller hvor saken reiser spørsmål av prinsipiell karakter». Idet dette ikke var tilfellet i den aktuelle saken, ble klagen avvist.

Høyesterett påpeker samtidig at eksklusjonspraksisen har potensial til å påvirke mindreåriges psykiske helse og at det derfor ikke kan utelukkes at barns rettigheter i fremtiden vil kunne anses krenket i enkelttilfeller.

Etter trossamfunnsloven § 6 første ledd kan statstilskudd også nektes dersom trossamfunnet «alvorlig krenker andres rettigheter og friheter». Det andre hovedspørsmålet i saken var om praksisen med sosial utstøtelse av tidligere medlemmer krenker medlemmenes rett til fri utmelding etter trossamfunnsloven § 2, Grunnloven § 16 og EMK artikkel 9. Her delte Høyesterett seg i to fraksjoner.

Flertallet på tre dommere fant at utstøtelsespraksisen ikke utgjør et utilbørlig press mot medlemmene som krenker deres rett etter EMK artikkel 9 til å melde seg ut av trossamfunnet. Isolert sett var det ikke tvilsomt at Jehovas vitners formelle utmeldingspraksis oppfyller kravet til fri og vilkårsløs utmelding etter trossamfunnsloven § 2. Spørsmålet var om utstøtelsespraksisen likevel var et hinder for medlemmenes rett til fri utmelding. Når flertallet besvarte dette bekreftende, ble det lagt vekt på at praksisen er forankret i trossamfunnets lære, er kjent for medlemmene når de melder seg inn og ikke innebærer direkte press, tvang eller trusler.

Ustøtelsespraksisen gjelder ikke for familiemedlemmer i samme husstand og familiebånd brytes ikke for familiemedlemmer utenfor husstanden. Vilkårene for å nekte statstilskudd og registrering etter trossamfunnsloven § 6 var derfor ikke oppfylt. Konsekvensen var at vedtakene om avslag på tilskudd, avregistrering og nektelse av ny registrering var ugyldige, og anken ble forkastet.

Mindretallet mente Jehovas vitner utsetter sine medlemmer for et utilbørlig press mot å melde seg ut og dermed krenker medlemmenes rett til fri utmelding. Vilkårene for å nekte statstilskudd og registrering etter trossamfunnsloven § 6 var derfor oppfylt. Vedtaket om å nekte registrering var et inngrep i religionsfriheten etter EMK artikkel 9 nr. 1, men inngrepet var berettiget. Vedtakene var ikke i strid med diskrimineringsvernet etter EMK artikkel 14 eller vernet om eiendomsretten etter EMK tilleggsprotokoll 1 artikkel 1.

Nøkkelavsnitt: 59–60, 62–63, 67–71, 85, 90, 102–104, 108, 113–117, 120, 123, 128, 130, 134–135, 137–138, 142–143, 169–173, 198–199, 202, 211–212 og 220–221.

Nye lover i kraft

Denne oversikten dekker perioden 28. mars 2026 – 29. mai 2026.

Justis- og beredskapsdepartementet

- Lov 10. april 2026 nr. 13 om endringer i **straffeloven**. (10. april 2026.)

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

- Lov 7. mai 2026 nr. 15 om endringer i **lov om supplerande stønad til personar med kort butid** i Noreg (presisering av reglene om behovsprøving). (7. mai 2026.)
- Lov 22. desember 2025 nr. 115 om endringer i **barnevernsloven, straffeloven, passloven og ID-kortloven** (utreiseforbud ved fare for skadelig utenlandsopphold mv.). (Delt ikraftsetting. Endringsloven del II (straffeloven) i kraft 15. april 2026.)

Finansdepartementet

- Lov 6. februar 2026 nr. 4 om endringer i **AIF-loven**. (1. april 2026.)
- Lov 20. mars 2026 nr. 10 om endringer i **sentralbankloven**. (1. april 2026.)

Helse- og omsorgsdepartementet

- Lov 22. juni 2018 nr. 77 om endringer i **tobakksskadeloven** (ulovlig handel med tobakksvare mv.). (Delt ikraftsetting. Endringsloven del I (tobakksskadeloven) §§ 16d til 16h i kraft 30. mars 2026.)
- Lov 10. februar 2017 nr. 5 om endringer i **tobakksskadeloven** (gjennomføring av direktiv 2014/40/EU og standardiserte tobakkspakninger). (Delt ikraftsetting. Endringsloven del I (tobakksskadeloven) § 30a annet og tredje ledd, § 32 første ledd og § 38 tredje ledd i kraft 30. mars 2026.)
- Lov 22. desember 2025 nr. 126 om endringer i **helselovgivningen** (tilgjengeliggjøring av helsedata og krav til tekniske og organisatoriske sikkerhetstiltak). (15. april 2026.)
- Lov 29. mai 2026 nr. 21 om midlertidig endring av **alkoholloven** (unntak fra maksimaltiden for skjenking under fotball-VM for herrer 2026). (29. mai 2026.)

Landbruks- og matdepartementet

- Lov 13. mars 2026 nr. 9 om endringer i **lov om dyrevelferd** (fremstilling og fremvisning m.m. av seksuelle overgrep mot dyr). (1. mai 2026.)

Nærings- og fiskeridepartementet

- Lov 22. desember 2025 nr. 129 om endringer i **lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden** (tilsynsmyndighet). (30. april 2026.)

Nytt grunnbeløp

Grunnbeløpet i folketrygden (G) er per 1. mai 2026 oppjustert fra 130.160 til 136.549 kroner.

Prosess: Kan blinde personer være meddommere?

I underkant av én uke etter at Lars Marius Heggberget ble utnevnt som den første blinde høyesterettsdommeren i historien, avsa Høyesterett i avdeling en kjennelse der spørsmålet var om en blind person kunne slettes fra meddommerutvalget fordi synsnedsettingen innebar at han ikke var «personlig egnet» til å gjøre tjeneste som meddommer etter domstolloven § 70.

I lys av FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) artikkel 5 og likestillings- og diskrimineringsloven § 9 kom et flertall på fire dommere til at vilkåret «personlig egnet» må tolkes presiserende for å oppfylle kravene til proporsjonalitet etter nevnte rettskilder. En person er generelt sett valgbar til meddommerutvalget selv om vedkommende har funksjonsnedsettelser. Vurderingen av om en person med funksjonsnedsettelser er egnet som meddommer etter domstolloven § 70 må ifølge flertallet i **HR-2026-919-A** gjøres konkret i den enkelte sak, basert på sakens karakter og mulighetene for tilrettelegging. Tiden vil vise hvordan dette kommer til å fungere i praksis.

Et mindretall på én dommer kunne ikke se at domstolloven åpner for en slik etterfølgende egenhetsvurdering i den enkelte sak, som i tilfellet bør utredes og avveies gjennom en lovgivningsprosess. Det påpekes at en konkret vurdering i den enkelte sak også vil kunne føre til utsettelse og omberammelse på bekostning av tiltaltes rett til en rettfærdig rettergang innen rimelig tid. Rettskildene åpnet ifølge mindretallet for et krav om at en meddommer må være egnet til å gjøre tjeneste i en ikke ubetydelig andel av sakene for å bli valgt til meddommerutvalgene.

Nøkkelavsnitt: 48, 54, 62 og 73.

Skatterett: Utsiktet feil ved elektronisk utfylling av skattemelding gir ikke grunnlag for tilleggsskatt

Et selskap hadde fylt ut næringsoppgaven til skattemeldingen ved hjelp av et standard årsoppgjørprogram. I den forbindelse klikket en medarbeider på feil alternativ i en nedtrekksmeny. Dette førte til at det ble oppgitt for lav inntekt til skattemyndighetene som til syvende og sist ledet til at Skatteetaten fant grunnlag for å ilegge selskapet en tilleggsskatt på tjue prosent.

Saken for Høyesterett gjaldt tolkningen

av skatteforvaltningsloven § 14-4 bokstav b, som gir anvisning på at tilleggsskatt likevel ikke skal fastsettes dersom «de uriktige eller ufullstendige opplysningene skyldes åpenbare regne- eller skrivefeil».

Kan utsiktete tastefeil eller feilklikk ved elektronisk utfylling likestilles med tradisjonelle skrivefeil? Svaret er ja, ifølge et flertall på tre dommere i **HR-2026-921-A**. Det avgjørende er om det som er ført inn, ikke samsvarer med det utfylleren hadde

til hensikt å oppgi. Feilen måtte anses som åpenbar ettersom skattemyndighetene ikke kunne unngå å oppdage at det forelå en feil i næringsoppgaven. Det er ikke et krav at myndighetene forstår hva feilen består i. Skatteetatens vedtak ble derfor opphevet. Et mindretall på to dommere mente at feilen skyldtes en vurderingssvikt som falt utenfor begrepet «skrivefeil».

Nøkkelavsnitt: 43, 52, 58–59 og 65–66.

Skatterett og menneskerettigheter: Skatteetatens adgang til å gjennomgå og kopiere innhold på privat mobiltelefon

Skatteetaten gjennomførte en kontroll hos fire selskaper der A var enten daglig leder eller styreleder. Som ledd i kontrollen ba Skatteetaten om å få kopiere As private mobiltelefon. A begjærte midlertidig forføyning med krav om at Skatteetaten skulle forbys å gjennomgå kopiert materiale fra mobiltelefonen hans inntil gyldigheten av pålegget om kopiering var rettskraftig avgjort.

Skatteforvaltningsloven § 10-4 første ledd fastslår at skattemyndighetene kan foreta kontroll hos enhver som har opplysningsplikt etter loven, likevel slik at den opplysningspliktige ikke plikter å gi adgang til kontroll i privat hjem. Etter bestemmelsens andre ledd siste punktum kan skattemyndighetene «[v]ed gjennomsyn av virksomhetens arkiver ... kopiere til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos den opplysningspliktige eller hos skattemyndighetene».

Et sentralt spørsmål i **HR-2026-853-U** – som er avsagt under dissens – var om innholdet på den private mobiltelefonen inngår i «virksomhetens arkiver», jf. skatteforvaltningsloven § 10-4 andre ledd. Lagmannsretten hadde lagt til grunn at begrepet «omfatter alle dokumenter og opplysninger som inngår som en naturlig del av virksomhetens drift, uavhengig av om informasjonen er lagret på et medium som virksomheten selv eier». Utvalgets flertall på to dommere mente dette ga uttrykk for korrekt lovfortolkning.

Ved forholdsmessighetsvurderingen etter EMK artikkel 8 la flertallet til grunn at det måtte være en forutsetning at det var etablert tilstrekkelige rettssikkerhetsgarantier rundt kontrollen, hvilket det her var. Det ble forutsatt at kontrollen gjennomføres slik at informasjon

som ikke er en del av «virksomhetens arkiver» skjermes, og at dette både formelt og reelt omfatter alt det private innholdet på mobilen. Det ble også vist til at den skattepliktige eller en representant har rett til å være til stede under gjennomsynet og har klageadgang. Flertallet bemerket videre i avsnitt 42:

«I denne saken var det videre en nær tilknytning mellom A og selskapene. I tilfeller hvor et selskap har organisert sitt arkiv slik at visse opplysninger som selskapet som utgangspunkt plikter å gi skattemyndighetene bare finnes på en privateid enhet, må eiere som er omfattet av skatteforvaltningsloven § 10-10 være forberedt på å opplyse om innholdet på enheten – her en privat mobiltelefon. Ellers vil det, som lagmannsretten peker på, kunne medføre at sentral informasjon av betydning for virksomhetens bokføring eller skatteplikt kan unndras fra skattemyndighetens kontroll, dersom innhold på leders/styreleders mobiltelefon aldri skal kunne anses som en del av virksomhetens arkiv. Alternative kontrolltiltak vil i et slikt tilfelle ikke ivareta hensynet til en effektiv ligningskontroll, og kontrollen går heller ikke lenger enn det som er nødvendig for å oppfylle skatteetatens oppgaver».

Et mindretall på en dommer mente at lagmannsrettens kjennelse måtte oppheves. Begrunnelsen var særlig at Skattedirektoratet ikke hadde gjort noen nærmere vurdering av forholdsmessigheten av inngrepet i lys av alternative kontrolltiltak. Saken var ikke tilstrekkelig opplyst til at mindretallet selv kunne foreta forholdsmessighetsvurderingen. Mindretallets standpunkt til kravet om lovhjemmel er noe uklart. I tråd med flertallets syn ble i alle fall anken forkastet, men siste ord er neppe sagt om disse spørsmålene.

Strafferett I: Grovt uaktsom bæring av kniv på offentlig sted

Straffeloven § 189 rammer ulovlig bevæpning på offentlig sted. Ordlyden er denne:

«Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som på et offentlig sted forsettlig eller grovt uaktsomt har med a. skytevåpen, ...

På samme måte straffes den som på et offentlig sted bærer kniv eller lignende skarpt redskap som er egnet til å påføre noen en kroppskrenkelse.»

Spørsmålet i HR-2026-968-A var om «[p]å samme måte straffes» (min kursivering) kun refererer til straffens art og strafferamme, eller til alle forhold av betydning for straffansvaret (straffens art, strafferamme og subjektive vilkår). Ikke veldig overraskende ble konklusjonen at bestemmelsen også rammer grovt uaktsom bæring av kniv på offentlig sted. Dette fulgte av bestemmelsens ordlyd sammenholdt med lovhistorikken og forarbeidene.

Av større prinsipiell betydning er nok

det Høyesterett uttaler om lovkravet i Grunnloven § 96 og EMK artikkel 7. Den senere tids utvikling av lovkravet har, med noen få unntak som for eksempel HR-2017-1947-A (Dubai II), vært knyttet til den objektive gjerningsbeskrivelsen.

I **HR-2026-968-A** la Høyesterett til grunn at forarbeidene til straffeloven § 21 sammenholdt med forståelsen og praktiseringen av lovkravet i dag måtte medføre at angivelsen av subjektiv skyld er omfattet av lovkravet, men at lovkravet ikke nødvendigvis er like strengt som for gjerningsbeskrivelsen. Ut over en bemerkning om at hensynet til forutberegnelighet ikke gjør seg gjeldende med samme styrke for skyldkravet, var det ikke nødvendig for førstvoterende å gå nærmere inn på spørsmålet slik saken lå an. Dette har vel sammenheng med at konklusjonen ikke var tvilsom.

Nøkkelavsnitt: 16, 17, 28 og 32.

Fri rettshjelp: Advokatskifte er uten betydning for når et oppdrag må anses påbegynt

Den 15. oktober 2025 trådte som kjent omfattende endringer i rettshjepsordningen i kraft, herunder den nye modellen for behovsprøvd rettshjelp. I overgangsbestemmelsen i § 23 i forskriften heter det at den nye modellen gjelder for «saker der oppdraget i den aktuelle rettsråds- eller sakførselsaken er påbegynt etter at reglene har trådt i kraft».

I forbindelse med anke til Eidsivating lagmannsrett i en foreldretvist ble det søkt om fri rettshjelp og argumentert for at søknaden skulle vurderes etter rettshjepsloven slik den lød før 15. oktober 2025. Lagmannsretten la i LE-2025-154581-3 til grunn at «oppdraget» skulle anses som prosessoppdraget for instansen, med mindre rettshjelploven § 22 tredje ledd kom til anvendelse. Oppdraget måtte anses påbegynt da anken ble inngitt.

Søkeren anket til Høyesterett, se **HR-2026-1119-U**. Ankeutvalget fant i utgangspunktet grunnlag for å forkaste anken forenklet, men valgte samtidig å bemerke at «oppdraget» i hvert fall er «påbegynt» når anke blir inngitt». Et senere advokatskifte var uten betydning.

Erstatningsrett: Bevisvurderingen ved hypotetiske skadeårsaker i erstatningsretten generelt og anskaffelsesretten spesielt

Det er et grunnleggende utgangspunkt i norsk rett at den som gjør gjeldende et krav må bevise at betingelsene for kravet er oppfylt. I erstatningssaker innebærer dette blant annet at skadelidte må sannsynliggjøre at det foreligger årsakssammenheng mellom det erstatningsbetingende forholdet og skaden, altså at skaden ikke ville inntrådt om det erstatningsbetingende forholdet tenkes bort. Hovedregelen er at det kreves alminnelig sannsynlighetsovervekt. Bevisbyrdereguleringen kommer på spissen når det er usikkert om beviskravet er oppfylt. Hovedregelen i erstatningssaker er at skadelidte har bevisbyrden (bærer tvilsrisikoen).

Det finnes både lovfestede og domstolskaptede unntak fra disse utgangspunktene. I enkelte tilfeller bærer for eksempel skadevolder tvilsrisikoen. Dette gjelder der skadelidte har bevist at den ansvarsbetingende årsaksfaktoren rent faktisk har forårsaket skaden, men skadevolderen anfører at skaden uansett ville oppstått av en annen, etterfølgende og uavhengig årsak, jf. Rt. 2001 s. 320 (Psykoinvaliditet). Normen som følger av denne dommen og som er fulgt opp i senere rettspraksis er forstått slik at skadevolder har bevisbyrden for hypotetiske skadeårsaker.

I **HR-2026-1001-A** var det imidlertid ikke bevist at den anførte ansvarsbetingende årsaksfaktoren (brudd på anskaffelsesreglene) hadde forårsaket skaden (uteblitt fortjeneste). Spørsmålet var i stedet om regelbruddet hadde påført den forbigåtte leverandøren skade; nærmere bestemt om det korrekte handlingsalternativet – å avvise tilbudet fra leverandøren som ble tildelt kontrakten – ville forhindret skaden.

Faktum i saken var at Målselv kommune i mars 2023 kunngjorde en åpen tilbudskonkurranse for vann- og avløpsarbeider. Pris var eneste tildelingskriterium. I konkurransegrunnlaget var det stilt kvalifikasjonskrav om sentral godkjenning i tiltaksklasse 3 eller tilsvarende. Kommunen tildelte kontrakten til leverandøren med lavest tilbud. En annen leverandør mente at det valgte tilbudet ikke oppfylte kvalifikasjonskriteriene og skulle vært avvist.

Saken ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA), som konkluderte med at Målselv kommune hadde brutt anskaffelsesregelverket ved ikke å avvise valgte leverandør. Den forbigåtte leverandøren reiste sak for tingretten med krav om erstatning for positiv kontraktsinteresse (tapt fortjeneste), subsidiært negativ kontraktsinteresse. Kommunen bestred kravet på grunn av manglende årsakssammenheng mellom en eventuell feil og tapet. Det ble anført at alternativet til tildeling ville vært å avlyse konkurransen. Både tingretten og lagmannsretten kom til at kommunen måtte frifinnes på grunn av manglende årsakssammenheng: En leverandør kunne ifølge lagmannsretten bare kreve erstatning for fortjenestetap dersom det med klar sannsynlighetsovervekt var bevist at anbudskonkurransen ikke ville blitt avlyst.

Entrepriserett: Overtakelse før overtakelsesforretning etter NS 8406?

Høyesteretts dom i **HR-2026-965-A** gjaldt sluttoppkjøret etter entreprise om bygging av gang- og sykkelvei i Trondheim kommune. Entreprisen var regulert av NS 8406 (Forenklet norsk bygge- og anleggskontrakt).

Høyesterett kom til at overtakelse etter NS 8406 bare kan skje ved overtakelses-

forretning etter bestemmelsene i kapittel 24, og ikke ved bruksovertakelse. Det var også et spørsmål om kontraktsarbeidet kunne anses overtatt før det var avholdt en formell overtakelsesforretning på grunnlag av en tilleggsavtale om tidligere overtakelse. Dette ble besvart benektende idet det ikke var tilstrekkelige holdepunkter i par-

Høyesteretts flertall på tre dommere tok utgangspunkt i rettspraksis der skadevolderen er pålagt tvilsrisikoen når spørsmålet om årsakssammenheng beror på hva som ville skjedd i et kontrafaktisk hendelsesforløp hvor den ansvarsbetingende handlingen eller unnlatelsen tenkes bort. Basert på denne praksisen ble det oppstilt en hovedregel om at tvilsrisikoen for hypoteser om alternative skadeårsaker i kontrafaktiske hendelsesforløp som hovedregel påhviler skadevolder. Spørsmålet var så om det var grunnlag for en annen regel i anskaffelsessaker. På et overordnet plan er vel svaret både ja og nei. En forbigått leverandør må med klar sannsynlighetsovervekt bevise at han ville fått kontrakten om anbudskonkurransen hadde blitt gjennomført som planlagt. En innsigelse fra oppdragsgiver om at alternativet til kontraktstildelingen ville vært å avlyse konkurransen må vurderes etter «alminnelige prinsipper for bevisvurdering», der det mest sannsynlige alternativet skal legges til grunn. Tvilsrisikoen vil her ligge på oppdragsgiver.

I den aktuelle saken hadde leverandøren oppfylt bevisbyrden for årsakssammenheng. Den forbigåtte leverandøren var den eneste kvalifiserte tilbyderen, og det var usikkert hva som ville skjedd dersom det laveste tilbudet hadde blitt avvist. Kommunen hadde ikke sannsynliggjort at alternativet ville vært å avlyse konkurransen. Lagmannsrettens dom ble opphevet.

Et mindretall på to dommere mente at de særlige reglene for årsaksvurderinger i anskaffelsessaker må medføre at det ikke er grunnlag for å pålegge kommunen bevisbyrden for at konkurransen ville blitt avlyst dersom valgte leverandørs tilbud korrekt hadde vært avvist. Dette vil i praksis innebære at kravet om at tilbyder med klar sannsynlighetsovervekt må bevise at han ville fått kontrakten endres til at oppdragsgiver må sannsynliggjøre at det ikke foreligger årsakssammenheng. Mindretallet tok ikke stilling til om det var grunnlag for en generell hovedregel om at tvilsrisikoen for hypoteser om alternative skadeårsaker i kontrafaktiske hendelsesforløp påhviler skadevolder.

Det er nok ikke helt upraktisk at hypotetisk avlysning påberopes som forsvar mot et krav om erstatning for positiv kontraktsinteresse, se f.eks. Morten Goller og Oda H. Ekre, «Erstatning for positiv kontraktsinteresse ved brudd på anskaffelsesreglene», *Tidsskrift for forretningsjus*, vol. 26, Iss. 1-2 (2020) side 83-120. Dommen i HR-2026-1001-A bidrar derfor med en viktig avklaring, selv om det kan være ulike oppfatninger om resultatet. I alle fall bør en oppdragsgiver fremover sørge for å dokumentere sine vurderinger fortløpende, særlig om avlysning. Samtidig er det kanskje litt kunstig å kreve dette før det faktisk blir et aktuelt spørsmål; for eksempel i form av en klage på tildelingen.

Nøkkelavsnitt: 48, 64, 74 og 80.

tenes korrespondanse eller handlinger for en slik enighet, verken uttrykkelig eller konkludent. Etter dette hadde overtakelse funnet sted ved overtakelsesforretning 2. desember 2022, og entreprenørens krav var ikke prekludert.

Nøkkelavsnitt: 46.

Straffeprosess og konstitusjonell rett:

Varetektsfengsling og forhåndssensur

Grunnloven § 100 fjerde ledd gir etter ordlyden anvisning på et tilnærmet absolutt forbud mot forhåndssensur. Bestemmelsen lyder:

«Forhåndssensur og andre forebyggende forholdsregler kan ikke benyttes med mindre det er nødvendig for å beskytte barn og unge mot skadelig påvirkning fra levende bilder. Brevsensur kan ikke settes i verk utenfor anstalter.»

I **HR-2025-813-A** (TikTok-dommen) ble det imidlertid lagt til grunn at det også ut over de to eksplisitte unntakene som følger av ordlyden er adgang til inngrep ut fra en interesseavveining. Denne unntaksadgangen er nå videreutviklet i en fersk fengslingskjennelse fra ankeutvalget.

Saken i **HR-2026-1116-U** gjaldt varetektsfengsling av en person som var siktet for overtredelse av straffeloven § 267 (krenkelse av privatlivets fred) og straffeloven § 267 a første ledd (deling av krenkende bilder mv.). Den siktede ble varetektsfengslet i lagmannsretten fordi det ble ansett å foreligge gjentakelsesfare for nye ytringer som rammes av nevnte bestemmelser.

I kjennelsen tar ankeutvalget utgangspunkt i at varetektsfengsling begrunnet i faren for gjentakelse av straffbare ytringer må regnes som forhåndssensur. Dersom fengsling skal tillates på et slikt grunnlag, må det derfor foretas en slik interesseavveining som TikTok-dommen gir anvisning på. Videre heter det i avsnitt 21:

«Varetektsfengsling for å forhindre nye straffbare ytringer kan derfor være tillatelig når formålet er å avverge en ellers irreversibel skade som ikke tilfredsstillende kan kompenseres ved etterfølgende ansvar. Der varetektsfengsling begrunnes i fare for nye straffbare ytringer, vil formålet ofte være å avverge slik irreversibel skade på en fornærmet. Det vil også ofte være snakk om ytringer som ligger langt utenfor ytringsfrihetens kjerne, noe som må få betydning for den avveiningen som må gjøres mellom hensynet til ytringsfriheten og det verneformålet som varetektsfengslingen skal ivareta, jf. HR-2025-813-A avsnitt 61 og 68. Noen ytringer er av en slik art at de faller helt utenfor vernet av ytringsfriheten etter Grunnloven § 100 og EMK artikkel 10. Eksempelvis gjelder dette som et klart utgangspunkt utsagn som rammes av straffeloven § 263 om trusler, jf. HR-2019-1922-A avsnitt 25. I slike tilfeller vil varetektsfengsling klart være forenlig med ytringsfriheten.»

Lagmannsrettens kjennelse ble opphevet siden utvalget ikke kunne ta stilling til de bevisspørsmålene som interesseavveiningen etter Grunnloven § 100 fjerde ledd forutsetter.

Det har vært fremsatt kritikk mot Høyesteretts utthuling av forbudet mot forhåndssensur i TikTok-dommen og den ferske fengslingskjennelsen fra ankeutvalget. Jeg viser til Morten Holmboe, «Utvalgte høyesterettsavgjørelser i strafferett 2025», *Tidsskrift for strafferett*, vol. 26 side 83–103 og artikkelen «Fengsling som forhåndssensur?» av Anine Kierulf og Patrick Løkken, publisert på Advokatbladets nettsider 23. mai 2026. TikTok-dommen diskuteres også i episode 14. mai 2025 av podkasten «Takk og lov – med Anine Kierulf».

Sivilprosess: Aktiv søksmålskompetanse og nødvendig prosessfellesskap

Høyesterett var i **HR-2026-781-A** uenig med tingretten og lagmannsretten i at arbeidstakeren ikke kunne håndheve sine egne pensjonsrettigheter overfor et forsikringselskap uten også å måtte saksøke arbeidsgiveren.

Bakgrunnen for saken var en arbeidstaker som reiste søksmål mot et forsikringselskap med krav om oppjustering av pensjonsgrunnlaget hun opptjener etter pensjonsforsikringsavtalen. Pensjonsforsikringsavtalen var inngått mellom arbeidsgiveren og forsikringselskapet. Tingretten og lagmannsretten avviste søksmålet fordi vilkåret om rettslig interesse i tvisteloven § 1-3 ikke var oppfylt.

Det første spørsmålet for Høyesterett var om arbeidstakeren hadde tilstrekkelig tilknytning til kravet (aktiv søksmålskompetanse). Dette er normalt tilfellet når søksmålet gjelder saksøkerens egen rett eller plikt overfor saksøkte. Retten skal bygge på partenes pretensjoner, altså det partene gjør gjeldende, om de faktiske forholdene og rettsreglene kravet bygger på. Når arbeidstakeren hevder at saken gjelder hennes egne rettigheter, og at forsikringselskapet er forpliktet overfor henne, må domstolene legge dette opprøvd til grunn ved vurderingen etter § 1-3. Hvem som er berettiget og forpliktet, og hva rettsforholdet går ut på, er materielle spørsmål saksøkeren har krav på å få realitetsbehandlet. Kravet til aktiv søksmålskompetanse var dermed oppfylt.

Det andre spørsmålet for Høyesterett var om det var nødvendig av arbeidstakeren også å saksøke arbeidsgiveren. Selv om kravet til passiv søksmålskompetanse sjeldent byr på tvil, kan det i enkelte trepartsforhold være nødvendig å rette kravet mot flere saksøkte for å unngå avvising. I kjennelsen omtaler Høyesterett dette som nødvendig prosessfellesskap, fremfor den tradisjonelle betegnelsen tvungent prosessfellesskap. Uansett terminologi er spørsmålet stadig om en tredjepart må trekkes inn i saken for å sikre at en dom i saksøkers favør skal få de reelle virkningene som er tilsiktet med søksmålet ved at rettskraften gis virkning også overfor tredjeparten. Rettspraksis åpner i tillegg for at en tredjeparts rettigheter eller plikter kan bli direkte berørt av dommen i så stor grad at vedkommende må gjøres til part, selv om det i og for seg ikke er nødvendig å trekke inn tredjeparten for at søksmålet skal ha tilstrekkelig nytte for saksøker.

I denne saken ville en dom i arbeidstakerens favør medføre en plikt for forsikringselskapet til å oppjustere beregningsgrunnlaget for pensjonen. Dette kan skje uten at dommen er bindende for arbeidsgiver.

Forsikringselskapet anførte at arbeidsgiveren likevel måtte gjøres til part, blant annet fordi en oppjustering kunne føre til økt premie og kreve at arbeidsgiver sendte løpende lønnsinformasjon med videre. Høyesterett var ikke enig i at arbeidsgiverens rettigheter eller plikter ville bli direkte berørt i så stor grad at arbeidsgiveren måtte gjøres til part. Muligheten for økt premie var indirekte og avledet, og informasjonsplikten utgjorde kun en beskjeden økning av eksisterende forpliktelser. Saken måtte derfor fremmes for tingretten.

Dommen bringer ikke mye nytt til forståelsen av aktiv søksmålskompetanse og nødvendig prosessfellesskap. Den må nok primært anses som et utslag av uenighet om de konkrete vurderingene.

Nøkkelavsnitt: 35–37 og 54–55.

Strafferett II: Straffutmåling ved etterskuddsdom

Etterskuddsdom er aktuelt når en person kjennes skyldig i et straffbart forhold begått før avgivelsen av en annen straffedom. Påtalemyndigheten var for eksempel ikke kjent med alle forholdene da den første tiltalen ble tatt ut. Dersom forholdene blir pådømt i ulike saker vil straffen normalt bli høyere enn dersom de hadde blitt pådømt i samme sak, jf. straffskjerpelsesprinsippet i straffeloven § 79 første ledd bokstav a. For å motvirke en slik forskjell i situasjoner der forholdene i prinsippet kunne vært pådømt i samme sak, har straffeloven § 82 regler om straffutmålingen ved avgivelse av etterskuddsdom. Bestemmelsen gir opphav til flere kompliserte utmålingsspørsmål.

Etterskuddsdom er for øvrig en felles betegnelse for de to variantene tilleggsdom og fellesdom. Etter straffeloven § 82 første ledd skal det normalt avsies tilleggsdom når domfellelsen gjelder forhold begått før dommen i en annen sak. Etter tredje ledd avsies det normalt fellesdom når domfellelsen gjelder forhold begått dels før og dels etter dommen i en annen sak.

Fremgangsmåten ved straffutmålin-

gen varierer noe avhengig av om det skal avsies tilleggsdom eller fellesdom. Ved tilleggsdom skal det «tas hensyn til hva en passende straff ville vært ved samtidig pådømmelse», jf. § 82 andre ledd andre punktum. Dette gjelder for så vidt også ved avgivelse av fellesdom, men da begrenset til forholdene som ble begått forut for den første dommen, jf. tredje ledd andre punktum. For de øvrige forholdene – forholdene begått etter den første dommen – skal straffen utmåles etter alminnelige utmålingsprinsipper.

Saken i **HR-2026-852-U** gjaldt nettopp straffutmåling ved avgivelse av etterskuddsdom. Ankeutvalget innleder med å slå fast at lagmannsretten «korrekt [har] avsagt etterskuddsdom, jf. straffeloven § 82 tredje ledd» fordi «flere av forholdene som pådømmes ... er begått før dommen i forrige sak». Tredje ledd gjelder som nevnt fellesdom, og det er riktig at det var det som her skulle vært avsagt fordi det dreide seg om forhold begått dels før og dels etter dommen i den andre saken.

Borgarting lagmannsrett hadde likevel

valgt å avsi tilleggsdom i LB-2025-80971. Dette er ikke nødvendigvis feil, jf. ordlyden «avsies det i *alminnelighet* fellesdom» (min kursivering) i § 82 tredje ledd. Det kan typisk være aktuelt der den første straffen allerede er sonet.

Ankeutvalget kommenterer imidlertid ikke at lagmannsretten har avsagt tilleggsdom i en situasjon der det etter loven skulle vært avsagt fellesdom. Desto merkeligere er det når utvalget går videre til å beskrive reglene for straffutmålingen i § 82 andre ledd ved avgivelse av tilleggsdom, uten å nevne særregelen i tredje ledd andre punktum. Denne gjelder nemlig også der det avsies tilleggsdom i en situasjon der lovens hovedregel er fellesdom, se for eksempel HR-2025-813-A avsnitt 81–82. Dette er kun kommentert avslutningsvis i utvalgets konkrete vurdering, men burde fremgått under redegjørelsen for de rettslige utgangspunktene.

Det kan etter dette stilles spørsmål ved om ankeutvalgets intensjon om å avklare reglene for straffutmålingen ved avgivelse av etterskuddsdom i HR-2026-852-U var særlig vellykket.

Strafferett III: Utenlandsk statsborger og narkotikaprogram med domstolskontroll?

HR-2026-1034-U gjaldt anke over lagmannsrettens beslutning om å nekte en anke over straffedom fremmet. I anken til lagmannsretten ble det anført at vilkårene for å bli idømt narkotikaprogram med domstolskontroll, jf. straffeloven § 37 første ledd bokstav f, jf. § 38, var oppfylt. Subsidiært ble det anført at dersom dette ikke lot seg gjøre fordi den domfelte var utenlandsk statsborger uten fast bopel i Norge, måtte han kompenseres med en reduksjon av fengselsstraffen, jf. retten til likebehandling etter Grunnloven § 98 og EMK artikkel 14 og artikkel 6.

Lagmannsretten ga, uten noen nærmere begrunnelse, uttrykk for at det ikke var grunnlag for narkotikaprogram med domstolskontroll. Til dette bemerket utvalget i avsnitt 14:

«Om den eneste grunnen til at A ikke kunne idømmes narkotikaprogram med domstolskontroll var at han er utenlandsk statsborger uten fast bopel i Norge, skulle lagmannsretten vurdert om dette er i tråd med siktedes rettigheter etter EMK. Lagmannsretten skulle også vurdert forsvarerens subsidiære anførsel om at siktede hadde krav på kompensasjon i form av strafferabatt. Utvalget viser i den forbindelse til de særlige hensynene som gjør seg gjeldende ved prøving av spørsmål som gjelder EMK, jf. Rt 2014 900 avsnitt 6.»

Idet lagmannsrettens begrunnelse ikke var tilstrekkelig, ble beslutningen opphevet. Fortsettelse følger!

Forvaltningsrett: Om kostnadene har vært «nødvendige» for å få endret vedtaket etter forvaltningsloven § 36 første ledd

Dersom et forvaltningsvedtak endres til gunst for en part, skal i utgangspunktet vedkommende tilkjennes «dekning for vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket», jf. forvaltningsloven § 36 første ledd.

Bakgrunnen for Sivilombudets uttalelse 13. mai 2026 (**2025/6368**) var at Nærings- og fiskeridepartementet hadde avslått et krav om innsyn i en rapport. Fem måneder senere ble det tatt et nytt vedtak om innsyn. Klagerne fremmet krav om sakskostnader overfor departementet. Kravet ble avslått under henvisning til at kostnadene ikke hadde vært «nødvendige for å få endret vedtaket», jf. § 36. Det ble vist til at det var gitt innsyn så snart vilkårene for å gjøre unntak ikke lenger var oppfylt. Overfor Sivilombudet ble det også gjort gjeldende at det ikke var årsakssammenheng mellom klagerens utgifter og det forhold at vedtaket ble endret.

Sivilombudet forsto begrunnelsen dithen at departementet hadde lagt til grunn en objektiv vurdering av nødvendighetsvilkåret. Dette er ikke riktig. Ved vurderingen av om de pådratte utgiftene har vært «nødvendige» for å få endret vedtaket, skal det tas utgangspunkt i hva som må ha fremstått som rimelig og naturlig for klagerne og deres advokat på klagetidspunktet.

Dette kan også forstås dithen at tidspunktet for nødvendighetsvurderingen er klagetidspunktet. Det samsvarer i så fall med systemet etter tvisteloven.

Forfatter: Thomas Rønning
Forlag: Cappelen Damm
Antall sider: 566
Pris: 1499 kroner

Condictio indebiti

Condictio indebiti er en ulovfestet regel som gir adgang til å kreve tilbakebetaling av beløp som betaleren ikke var forpliktet til å betale.

«De mest sentrale typetilfellene som dekkes av regelen, er der man grunnet uvitenhet eller misforståelser betaler noe som overhodet ikke skyldes, et høyere beløp enn det som skyldes, at den samme fordringen betales to ganger, eller at det betales til feil mottager. I slike situasjoner kan betaler hjemle et tilbakebetalingskrav mot mottager i regelen om condictio indebiti», skriver forfatteren.

Boken er basert på forfatterens doktoravhandling fra 2024.

Les advokat Per M. Ristvedts anmeldelse av boken på våre nettsider.

Forfatter: Stig Berge og Nanette Arvesen
Forlag: Fagbokforlaget
Antall sider: 172
Pris: 399 kroner

Avtaler med nærstående

Forfatterne er advokater i Thommessen og har ifølge forlaget skrevet «en nyttig veiledning for praktikere som i konkrete saker skal ta stilling til

om regelverket for nærstående-transaksjoner gjelder, hva det innebærer at regelverket gjelder, og hva som vil være konsekvensene av at det ikke blir fulgt. Begge forfatterne arbeider i det daglige med blant annet selskapsrettslige problemstillinger, tvisteløsning og transaksjoner».

Boken behandler reglene i aksjeloven og allmennaksjeloven som sier at visse avtaler som inngås med aksjonærene og andre nærstående, må godkjennes av styret / generalforsamlingen.

Forfatter: Jan Fougner, Georg Abusdal Engebretsen, Helene Boken, Jon Petter Rui
Forlag: Universitetsforlaget
Antall sider: 442
Pris: 1099 kroner

Compliance - en innføring

«Det har i liten grad vært rettet oppmerksomhet mot generelle og overordnede strukturer i compliance-regelverket, forholdet mellom den rettslige reguleringen av ulike compliance-områder og compliance-faget som sådan. Kort sagt: en analyse av compliance som fagdisiplin og håndverk», skriver forfatterne innledningsvis, som var kolleger i Wiersholm da de skrev boken.

Et av målene med boken er «å formidle praktisk og operativ kunnskap om hva som kreves for å etablere og opprettholde et effektivt compliance-system». Boken er delt i fem deler fordelt på 18 kapitler og kommer ut den 17. juni.

JUS – Juristenes utdanningscenter

Mental robusthet og KI i advokathverdagen

Advokatyrrket har alltid krevd evnen til å stå i det. I press, i usikkerhet, i saker der svaret ikke er åpenbart og klienten venter. Det er ikke nytt. Det som er nytt, er at yrket samtidig gjennomgår en av sine raskeste teknologiske endringer på flere tiår – og at mange advokater nå skal lære seg nye verktøy, omstille seg til nye arbeidsmåter og ta stilling til hva KI faktisk betyr for rollen deres.

Det er ikke rart at spørsmål om robusthet og omstillingsevne dukker opp tettere enn før.

Robusthet og profesjonell trygghet i advokatrollen – et kurs for dem som er tidlig i karrieren

Et sentralt spørsmål i kurset er skillet mellom høy faglig kvalitet og urealistisk perfektionisme. De ligner hverandre, men de er ikke det samme – og konsekvensene av å forveksle dem kan være store over tid. Kurset gir deltakerne konkrete verktøy for stressregulering og en mer konstruktiv tilnærming til feil og tilbakemeldinger – ikke for å senke ambisjonsnivået, men for å sikre at man faktisk holder ut.

Kursleder er **Even Halland**.

Sted: Oslo **Tid:** 21 august **Pris:** 3750 kroner

«Pivot - rigget med KI og toppytelse»

KI er ikke lenger noe man kan vente og se an. Det er allerede i ferd med å endre hvordan juridisk arbeid utføres, og de som forbereder seg nå er i en langt bedre posisjon til å velge sin egen rolle fremover.

Pivot er et arrangement der to temaer møtes: Merethe Nygaard, gründer og daglig leder i Lexolve, leder en praktisk workshop med et overordnet spørsmål: Hvordan bli lovlig kreativ? Workshopen dekker trygg bruk av KI, hvordan du bygger egne verktøy og hvordan du bruker KI som sparringspartner. Ikke som et bedre Google-søk, men som en kollega som hjelper deg å tenke nytt. Etter lunsj tar Anders Meland – prestasjonsforsker og seniorrådgiver i Oljefondet – over med evidensbaserte metoder for å prestere under press. Ikke teori og buzz, men det som faktisk virker.

Du forlater dagen med:

- Et fungerende KI-verktøy du kan bruke fra dag én
- Praktiske teknikker for å yte på topp
- Et nettverk av jurister som tenker fremover

Sted: Oslo **Tid:** 1. September
Pris: 7950 kroner

Anders Meland.

THE RING THAT BEGINS EVERYTHING

Fra HEYERDAHL "One Love" Collection. Håndlaget ring i platina. Fattet med 1 brilliant-slipt diamant, og 2 pæreslipte diamanter.

En forlovelses- eller giftering er ikke bare et smykke – det er noe langt mer.

Den representerer et løfte, en tilhørighet og starten på et nytt kapittel i livet. Ringen du velger i dag skal bære minnene fra en av livets viktigste beslutninger, og følge dere gjennom årene som kommer. For mange blir ringen et symbol som varer livet ut, og kanskje også noe som en dag føres videre til neste generasjon. Det er derfor avgjørende at

ringen holder høy kvalitet, både i materialer og håndverk. Vurderingen av kvalitet opp mot pris krever erfaring, presisjon og solid fagkunnskap. Hos Gullsmed Heyerdahl møter du fagfolk med lang erfaring innen diamanter, design og produksjon. Vi hjelper deg trygt gjennom hele prosessen, fra valg av ring til ferdig resultat – slik at du kan være helt sikker på at du gjør et korrekt valg tilpasset ditt budsjett. Book tid hos oss i dag.

HEYERDAHL

Book Time

Paleet - Karl Johans gate 37 | Tlf: 22 55 25 25 | paleet@heyerdahl.no

— Sammen står vi sterkere

En av Else-Marie Merccolls hjertesaker er at rettshjelpssatsen for arbeid i sivile saker må vesentlig opp, og at de offentlige satsene må kunne differensieres, avhengig av type advokatoppdrag.

TEKST: NINA SCHMIDT

NAVN: Else-Marie Merckoll
ALDER: 68
BOSTED: Oslo
STILLING: Partner og advokat i Langseth Advokatfirma
SPESIALISERT INNEN: Erstatningsrett
REPRESENTANT I HOVEDSTYRET FOR: Oslo krets
PERIODE: 2022–2026

Else-Marie Merccolls arbeid er blitt lagt merke til, også utenfor advokatenes kretser. I 2024 ble hun trukket frem som en av Norges mektigste kvinnelige jurister i Kapitals maktkåring «Kvinner i vinden».

løpet av mine tolv år som tillitsvalgt i Advokatforeningen har jeg jobbet mye for å få opp rettshjelpssatsen. Strafferetts- og bistandsadvokater har vært flinke til å fronte dette arbeidet, men noe av det jeg har hatt fokus på, er at mange advokater også jobber på offentlig sats i sivile saker, sier Else-Marie Merckoll.

Nylig holdt hun et innlegg om dette under Salærutvalgets dialogmøte i Oslo (se side 64).

Før hun ble valgt inn i hovedstyret i 2022, hadde Else-Marie Merckoll sittet seks år i styret i Oslo krets, de fire siste som leder. Oslo krets er den desidert største kretsen i Advokatforeningen, og har pr. nå 6044 medlemmer.

PRESSES FRA MANGE KANTER

At Advokatforeningen er solid og robust, er viktig, mener hun.

— Sammen står vi mye sterkere enn hver for oss. Derfor er det litt synd at en del advokater i de største firmaene har trukket seg ut av foreningen, fordi de kanskje ikke ser den store nytteverdien. Jeg skulle gjerne sett at de var medlemmer og støttet opp under Advokatforeningens arbeid, sier Merckoll.

Advokatrollen er i stor utvikling, påpeker hun.

— Vi utsettes for press fra mange kanter, det ser vi også på utviklingen i veldig mange land. Derfor er det så viktig å ha

en forening som hegner om advokatenes uavhengighet og om rettsstaten.

Mens Merckoll var leder, la styret en av sine årlige studieturer til Ungarn, der de møtte lokale advokater og blant annet ble orientert om den politiske situasjonen og utfordringene for rettssikkerheten i landet.

STRAFFERETTSADVOKATER MER ENGASJERT

Merckoll er ekspert på erstatningsrett, og partner i Langseth Advokatfirma. At hovedstyrets representanter representerer ulike fagområder, er viktig, synes hun.

— Da kan hver og en av oss bidra med våre ulike erfaringer inn i arbeidet. Jeg synes det har vært veldig interessant å sitte i

hovedstyret. Som tillitsvalgt har jeg opplevd det som særlig givende å jobbe samme med strafferettsadvokater, som jeg ellers har hatt lite med å gjøre. De er ofte engasjert både i jobben og i samfunnsutviklingen på en måte som jeg kanskje ikke opplever på samme måte fra advokater på andre fagområder.

Hun trekker også frem samtaler med jurister i ulike posisjoner som givende.

— Å kunne løfte blikket fra skrivebordet og få være med på det som skjer i advokat- og jussverdenen, har vært veldig gøy. Man er midt i smørøyet i forhold til spørsmålene som rører seg. •

Det er litt synd at en del advokater i de største firmaene har trukket seg ut av foreningen.

Kjemper for de sykeste psykisk syke

Innen psykisk helsevern fattes det tvangsvedtak som ikke utløser rett til gratis juridisk bistand. Samfunnet overser rettssikkerheten til de aller mest sårbare blant oss, mener hovedstyremedlem Ruth Nying Frøland.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

LILLESTRØM:

Ruth Nying Frøland er partner og advokat i Advokatfirmaet Tønset på Lillestrøm, der hun jobber med familierett og som strafferetts- og bistandsadvokat.

Som leder av Kontrollkommisjonen i psykisk helsevern for Øvre Buskerud og tidligere også for Akershus Universitetssykehus, er hun engasjert i rettighetene til psykisk syke som behandles under tvang.

— Å løfte frem det faktum at enkelte tvangsvedtak ikke utløser noen form for juridisk dekning, med mindre pasienten kan søke om det selv, er en kjepphest for meg. Vi snakker her om pasienter som er så syke at de har skjermingsvedtak eller ligger beltelagt. Lovgiver har bestemt at klage over slike tvangsvedtak ikke gir rett til gratis advokat, og at den syke i så fall må kontakte advokat selv. Hvordan skal en beltelagt person kunne gjøre det? Dette er et urimelig vilkår, sier Frøland.

TOK OPP SAKEN PÅ STORTINGET

Hun har selv opplevd å få avslag fra statsforvalteren etter å ha søkt om dekning for arbeid i denne type saker.

— Avslaget har vært begrunnet i at advokatdekning ikke var «rimelig», eller at pasienten egentlig hadde midler selv. Men hvordan skal en pasient som ikke klarer å formidle seg eller dokumentere formue, og som egentlig ikke har beslutningskompetanse, kunne søke om advokatbistand, spør hun.

I fjor tok hun og kretsleder i Romerike krets, Monica Melgård, turen til Stortinget, der de snakket om nettopp

NAVN: Ruth Nying Frøland
ALDER: 58
BOSTED: Lillestrøm
STILLING: Advokat / partner
SPESIALISERT INNEN: Familierett og barnerett
REPRESENTANT I HOVEDSTYRET FOR KRETSENE: Østfold / Follo, Romerike, Hedmark og Oppland
PERIODE: 2022–2026

Som hovedstyremedlem har Ruth Nying Frøland blant annet møtt ukrainske advokater, noe som gjorde et sterkt inntrykk.

dette med daværende leder av helse- og omsorgskomiteen, Tone Wilhelmsen Trøen (H). De tok også opp at stykkprisordningen i barnevernssaker fører til mye gratisarbeid blant advokater.

Et annet saksområde som opptar henne, er de såkalte «tapt barndom»-sakene — hvor mennesker som opplevde svikt fra barnevern og hjelpeapparat går til sak for å plassere ansvar hos kommunen, og få erstatning. Denne type saker, og øvrige personskadesaker, dekkes av en stykkpris på sju timer.

— Det er helt umulig å utrede en erstatningssak, med innhenting av dokumentasjon fra fødsel til voksen alder, og foreta en rettslig vurdering på sju timer. At dette perspektivet kommer frem i Salærutvalgets arbeid, er noe jeg brenner for.

OPPLEVER IKKE OSLO-FLUKT

Lillestrøm, som i dag bare er en elleve minutters togtur fra Oslo, er en by i sterk utvikling. Advokatfirmaet Tønseth holder til i åttende etasje i et

moderne bygg rett ved togstasjonen, med flott utsikt alle veier.

— Herfra kan du alltid se en heiskran! Lillestrøm har vokst mye, og omtales gjerne som «kunnskapsbyen», fordi det er tett partnerskap mellom næringsliv, kunnskapsvirksomheter og kommunen. Og så har vi verdens fineste bar rett utenfor døren her.

Nærheten til Oslo til tross; advokaten i regionen er gjerne lokale, og godt sammensveiset.

— Styret i kretsen er aktive, og arrangerer både kurs og sosiale treff, for eksempel «ølmøter» eller sommertreff der både påtale og domstolen er invitert. Det er også et godt samarbeid på tvers av firmaene.

Frøland forteller at det som overrasket henne mest da hun ble valgt inn i hovedstyret for fire år siden, er hvor mye arbeid Advokatforeningen nedlegger på vegne av advokatprofesjonen.

— Det er først når du kommer på innsiden at du får øynene opp for hvor mye som gjøres. Det er rett og slett imponerende. •

– Vi advokater må ha mot til å takke nei til å kommentere saker i media, sa Mette Yvonne Larsen, her med lagmann Mette Jenssen og riksadvokat Jørn Sigurd Maurud.

– Medietrykk kan svekke bevisverdien

Er det greit at domstolene legger til rette for live-rapportering i store straffesaker? Bør slik rapportering kunne forbyes? Hva skjer når prinsipper uthules – som at vitner ikke skal vite hva som har foregått i saken? Og bør advokater – og aktorer – i større grad holde kjeft, fremfor å promotere seg selv?

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Dette var blant spørsmålene som kom opp da temaet «mediedekningen av rettssaker og læringspunkter for domstolene, advokater og påtalemyndigheten» stod på dagsordenen på representantskapsmøtet.

Den massive mediedekningen i Høyby-saken, Ingebrigtsen-saken og Solstad offshore-saken er en utfordring ikke bare for domstolene, men også for aktorer, advokater og partene selv, innledet ordstyrer, advokat Lars Berge Andersen, og spurte om det er sånn vi vil ha det.

I panelet satt lagmann Mette Jenssen i Borgarting lagmannsrett, riksadvokat Jørn Sigurd Maurud, og leder i Forsvarergruppen, advokat Mette Yvonne Larsen.

– Offentlighet i retten er en grunnstein i rettsstaten som journalister alltid har benyttet seg av. Transparens er en rettssikkerhetsgaranti, mener vi. Samtidig har medievirke-

ligheten forandret seg dramatisk på kort tid. Jakten på klikk styrer hvordan enkelte medier jobber, sa lagmann Jenssen.

Dagens medieaktivitet under «offentlighetsparaplyen» setter i økende grad andre viktige hensyn under press, mente hun.

– Domstolens hovedoppgave er å ivareta rettssikkerheten, og sørge for forsvarlig gjennomføring av prosessene. Det innebærer at partene skal håndteres med respekt, at de profesjonelle aktørene skal få gode vilkår, og at sakene skal bli best mulig opplyst.

ETTERLYSER LOVHJEMMEL

Å finne den riktige balansen er krevende, og domstolene prøver seg fortsatt frem, opplyste hun.

– Er det realistisk å tenke at parter og vitner er helt upåvirket av mediens massive tilstedeværelse, kombinert med liverapportering der nesten hvert ord som blir sagt sendes direkte ut på flere digitale plattformer samtidig? En beslektet problemstilling er uthulingen av reglene om rekkefølge som er gitt av hensyn til sakens opplysning, som er ment å redusere risiko for at vitnet tilpasser forklaringen sin, sa Jenssen.

Hun sa seg enig med professor Ragna Aarli ved UiB, som nylig uttalte at lovgiver bør vurdere å innføre en hjemmel som gjør det mulig å forby liverapportering i gitte situasjoner.

Domstolene bør dessuten kaste et kritisk blikk på hvordan de tilrettelegger for journalister i de største sakene, ifølge lagmannen.

Lead data scientist i Lovdata, Atle Oftedahl og IT-ekspert Torgeir Waterhouse snakket om kunstig intelligens fra hvert sitt ståsted. – Hvis Norge blir sanksjonert, vil det være snakk om minutter før det norske samfunnet stopper. Vi klarer ikke å erstatte tjenestene fra USA, sa Waterhouse.

I enkelte mediasaker har det for eksempel blitt satt av egne soner utenfor rettssalen der mediene kan sende direkte.

– Kan det være at domstolene ved å lage slike «live spots» legger press på de involverte til å gi intervjuer? Hvordan opplever partene denne massive fysiske tilretteleggelsen for media? Kan det føre til at parter føler seg fremmed i egen sak? Kan det oppfattes som at domstolene gir media hovedrollen, og svekke tilliten til oss og våre avgjørelser, spurte hun.

STAS MED BILDE I BLAD

Riksadvokat Jørn Sigurd Maurud tror ikke det er mulig å presse «kremen tilbake på tuben».

– Det ville være omtrent like vanskelig som å bli enige om hvordan vi kan få mer effektive straffesaker. Noen advokater har stor glede og utbytte av å markedsføre seg gjennom de sakene de prosederer, og noen statsadvokater synes også det er stas å få bildet i blad. Dette er noen mekanismer som motvirker vår etats grunninnstilling, om er at vi egentlig ikke ønsker å ha mer med media å gjøre enn å bidra til nøktern opplysning av en sak, sa Maurud.

Medieoppmerksomhet kan vanskeliggjøre sakens opplysning, fremholdt han.

– Alle vet jo at når vitner engster seg for å forklare seg, eller tiltalte blir utsatt for en oppmerksomhet som kanskje er verre enn straffen, så vil folk forklare seg annerledes og mer forbeholdent. Så vi må jobbe med å beskytte de som er nødt til å forklare seg.

Reglene i dag om lukkede dører og referatforbud er lite fleksible, sa han.

– Vi trenger antageligvis noen mer oppdaterte lovbestem-

DISKUTERTE ETIKK: Advokatnemnda har fått kritikk for sin behandling av tredjepartsklager. Lederen av nemnda, tingrettsdommer Cecilie Lysjø Jacobsen, sa seg enig i at enkelte avgjørelser kan synes problematiske. – Det er viktig å ta med seg at det vi først og fremst lener oss på, er Regler for god advokatskikk og kommentarene til disse, og disse er det dere som skriver. Reglene har ikke et eget kapittel om advokatens forhold til motpart, dette er noe å vurdere, sa hun. Fra v. Arild Dyngeland (etikuttvalget), Jacobsen, Bjørn Dyrland (hovedstyret), og ordstyrer Sindre Marqvardsen.

melser for å kunne regulere hvordan disse sakene dekkes. Medietrykket kan bidra til at bevisverdien av forklaringer vi er avhengige av, svekkes. Det er god grunn til å begrense muligheten for at det skjer, sa Maurud.

Men å regulere livesending med en ny lov, var han skeptisk til.

– Å skulle regulere pressens adgang gjennom lov ville være en uheldig utvikling. Presse- og ytringsfrihet er grunnleggende verdier hos oss. Så kanskje problemet heller kan løses gjennom presseetikken.

STORE FORSKJELLER

Mette Yvonne Larsen fikk spørsmål om forsvarerne har glede av det store medietrykket.

Mener mediene bryter barnekonvensjonen

Mette Yvonne Larsen, leder av Forsvarergruppen, grep ordet under programposten «Åpen talerstol» og sa at den største utfordringen med media generelt, er hvordan barn omtales i straffesaker.

– Ifølge FNs barnekonvensjon har barn under 18 år rett til ikke å bli omtalt uten identifiserende opplysninger, men

dette brytes hver bidige dag. Vi som advokatprofesjon må ta ansvar og påpeke at det ikke er lov å «oute» barn på den måten som ofte gjøres i mediene, sa hun.

Slik lyder konvensjonsteksten: «Det skal ikke offentliggjøres informasjon som kan føre til identifisering av et barn som har begått lovbrudd, på grunn

av stigmatiseringseffekten og mulige konsekvenser for barnets mulighet til å få tilgang til utdanning, arbeid, bolig eller trygghet. Det betyr at offentlige myndigheter bør være svært tilbakeholdne med pressemeldinger om lovbrudd som angivelig er begått av barn, og begrense dem til helt spesielle tilfeller.»

Ruth Frøland, Bjørn Dyrland, Kaare Shetelig, Karianne T. Berg og Else-Marie Merckoll går ut av hovedstyret etter fire år, og ble takket av av leder Siri Teigum og generalsekretær Merete Smith.

Andre programposter

- Ungdomskriminalitet – hva virker?
- Ny disiplinærordning – ny kurs for tredjepartsklager?

Disse ble valgt

- Siri Teigum ble gjenvalgt som leder i to år.
- Ingelin Morken Gundersen ble valgt til ny nestleder for to år.
- Nye i hovedstyret for fire år er Thomas G. Naalsund, Saida Begum, Oddvar M. Møllerløkken, Helge Hartz og Bjarte Aambø.
- Ny i representantskapets arbeidsutvalg er Fredrik Lilleaas Ellingsen. Marte Svarstad Brodtkorb ble gjenvalgt som leder, og Sindre Marqvardsen gjenvalgt som medlem.

— Jeg tror det er veldig feil hvis en forsvarer sier at dette har ingen ting med profilering å gjøre, selvfølgelig har det det. Men den største utfordringen i dag er hvem som skal stoppe dette kappløpet. I påtalemyndigheten er det store forskjeller i de ulike distriktene. I Ingebrigtsen-saken gikk aktorene bare rett forbi live-sonene uten å kommentere, mens i Høiby-saken holdt statsadvokaten en meget høy profil, med egen pressekonferanse der tiltalen med mange detaljer ble lagt frem. Det var noe helt nytt for meg.

Som bistandsadvokat i Høiby-saken opplevde hennes klient presseoppbudet og live-spotsene som skremmende, fortalte hun.

— IKKE I KLIENTENS INTERESSE

Advokat Jon Wessel-Aas foreslo at forskjellen på redaktørstyrte medier og andre lovfestes.

— Medier som ikke er redaktørstyrte, kan ikke få de samme privilegiene som de som er underlagt Vær Varsom-plakaten og Redaktørplakaten. Hvis vi ikke gjør noe med problemet, kommer vi til å se mer lukkede dører, sa han.

Advokat Frode Sulland sa at han synes «den massive bruken av tilgjengelige mikrofoner fra våre kolleger er et viktig og kritisk punkt».

— I saker med mange fornærmede og mange bistandsadvokater, kan det bli et arsenal av advokater som konkurrerer om oppmerksomhet og markedsføring, men også med feilslåtte analyser om hva som er i klientens interesse. Klienten kan ofte være mye mer interessert i at advokaten ikke skal si noen ting, sa Sulland.

Advokat Trygve Staff var helt enig.

— Som forsvarer er det min helt sikre overbevisning at det bare er aldeles unntaksvis at det er i den siktede eller tiltaltes interesse at advokaten uttaler seg. •

ICC-dommer mener Europa står ved en korsvei

- Vi må ikke la oss presse av frykt for den mektigste på planeten

Den franske ICC-dommeren Nicolas Guillou er sanksjonert av Trump-administrasjonen, og er ikke bare nektet innreise til USA, men har også mistet tilgang til betalingskort, helseforsikring og andre tjenester. Det samme kan skje enhver europeisk borger, advarer han.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Den Haag-bosatte franskmannen Nicolaus Guillou, som hadde flere ledende stillinger innen rettsvesenet i Frankrike før han ble dommer i Den internasjonale straffedomstolen ICC i 2024, har siden august i fjor vært sanksjonert av USA.

På representantskapsmøtet i Advokatforeningen nylig innledet han om presset mot den internasjonale rettsordenen og om hvilke konsekvenser sanksjonene har fått for ham og hans kolleger.

Han oppfordret advokatene til å stå opp mot presset mot rettsstaten, og for å jobbe kreativt for at Europa kan løsrive seg fra sin økonomiske og digitale avhengighet av USA.

— Sanksjonslisten ble opprettet for å ramme terrorister, først og fremst Al-Qaida og IS. Så har vi lagt til noen internasjonale narkotikasmuglere og gjerningsmenn bak alvorlige brudd på menneskerettighetene. Vi har en

slik liste i EU, og det finnes en i USA. Og frem til nylig har vi vært ganske på bølgelengde, fordi vi har delt de samme verdiene.

Men nå er alt endret, sa Guillou.

ALDRI SETT LIGNENDE ANGREP

I juni 2025 innførte USA sanksjoner mot en håndfull dommere og påtalejurister ved ICC, etter at domstolen utstedte en arrestordre mot Israels statsminister Benjamin Netanyahu.

For nesten et år siden ble dommer Guillou altså selv sanksjonert, sammen med en kollega fra Canada og to påtalejurister.

— Så ble ytterligere to dommere satt på sanksjonslisten i desember, tre dager etter at de hadde avsagt en kjennelse om situasjonen mellom Israel og Palestina. Budskapet er veldig klart: Hvis dere ikke dømmer slik vi ønsker at dere skal dømme, vil vi straffe dere.

Guillou sa at han aldri har sett lignende angrep på rettsstaten.

— ICC har opplevd flere nettingrep fra folk som ønsker å lamme domstolen og svekke etterforskningen, sa Nicolas Guillou. Her med Kristian Jervell.

- En hjørnestein i internasjonal strafferett

— ICC er en hjørnestein i internasjonal strafferett, og dens betydning kan ikke undervurderes, sa Kristian Jervell, ekspedisjonssjef i Utenriksdepartementet.

— Å lytte til dommer Guillous historie gjør et sterkt inntrykk, og han pekte på noe viktig: At sanksjonene ikke bare er et massivt, personlig offer, men også et systemisk problem for ICC og for rettssikkerheten generelt.

Han sa at Norge er en sterk støttespiller av domstolen, og spiller en mer aktiv rolle enn mange er klar over.

Også han trakk frem det problematiske i USAs dominans innenfor bankmarkedet.

— Vi trenger et parallelt system som gjør det mulig for europeiske land å overføre penger til ICC uten å gå via USA. Vi er ekstremt sårbare mot amerikansk press, for nesten alle internasjonale pengetransaksjoner går via New York.

— Hvis dommere i bunn og grunn skal fatte avgjørelser basert på frykt og trusler mot sitt eget liv, betyr det at demokrati og rettsstat ikke lenger eksisterer.

Sanksjonene er et kraftig verktøy, fortalte han.

— Det er forbudt for deg å reise til USA. Eiendeler i USA fryses. Vi innså at noen banker som vi ikke trodde var amerikanske, viste seg å være det. For eksempel er banken til FN amerikansk. Men også europeiske banker bedriver det vi mener er over-etterlevelse av sanksjonene. For eksempel har mange banker i Storbritannia fryst kontoene til ICC-dommere eller aktorer.

KAN IKKE MOTTA TJENESTER

En virkning av sanksjonene, som Guillou mener er den mest problematiske, er at i henhold til presidentordren er det forbudt for enhver amerikansk person å yte tjenester til eller motta tjenester fra en person som er under sanksjon.

— Dette gjelder både fysiske personer og selskaper, og det gjelder datterselskaper av amerikanske selskaper, og det gjelder ansatte i datterselskaper av amerikanske selskaper. Hvis disse amerikanske selskapene eller amerikanske individene yter eller mottar tjenester, risikerer de opptil tjue år fengsel i USA.

— Så hvis en venn av meg som jobber

for Amazon i Frankrike kjøper en kaffe til meg, kan han faktisk bli tiltalt i USA, sa Guillou.

De sanksjonerte dommerne fikk raskt problemer med å bruke bankkort, fortalte han.

– Visa, Mastercard, American Express, og ApplePay; de er alle amerikanske. I Europa har vi ikke egne kortsystemer. Så i praksis betyr dette at presidenten i USA, med en signatur, kan frata enhver borger i Europa ethvert betalingsmiddel.

På toppen av det hele har mange europeiske banker besluttet at de ikke vil ha noe med sanksjonerte personer å gjøre, fordi man anses som en risiko, fortalte han videre.

– Konsekvensen av dette er at de fleste av mine kolleger har fått bankkontoene sine stengt. Dette er konkrete virkninger av at vi i Europa har skapt en tilstand av avhengighet.

DIGITALT LIMBO

Sanksjonene fører også til at man blir utestengt fra sitt digitale liv.

– Det vil jeg si er mindre av en overraskelse, fordi vi jo vet at vi bruker amerikanske, digitale tjenester og verktøy dag ut og dag inn. For eksempel forsøkte jeg å bestille et hotellrom via Expedia. Tolv timer senere fikk jeg en e-post der det stod at jeg var under sanksjon fra USA, og at bestillingen var kansellert.

Særlig for unge mennesker vil slik sanksjonering få store konsekvenser, påpekte han.

– Fra en dag til en annen stopper skyen din, dine sosiale medier, hele din

digitale personlighet. Dette betyr igjen at presidenten i USA kan frata enhver borger muligheten til å leve et normalt liv i Europa.

Halvparten av artiklene i den europeiske menneskerettskonvensjonen brytes med dette sanksjonsregimet, mener han.

– I dag er det dommere ved ICC, men hvem kan det bli i morgen? Den største risikoen med den situasjonen Europa har satt seg i, er at personer kan bli truet med sanksjoner, enten de er i domstolsapparatet, i media, i en lovgivende forsamling eller en annen form for offentlig autoritet. Da er faren stor for at folk av frykt ikke vil gjøre jobben sin. Innenfor vårt felt, betyr det en påtalemyndighet som er redd for å tiltale, advokater som er redde for å forsvare, og dommere som er redde for å dømme. Dette ville bety slutten for loven, og det er noe vi absolutt må unngå.

Utviklingen kan gå feil vei raskere enn vi tror, advarte han.

ØNSKER SEG NYE LOVER

Europeere må stå imot, både med personlig motstandskraft, med institusjonell respons og med europeisk emansipasjon, altså frigjøring, oppfordret han.

– Dere husker britene i 1940? De hadde en kampanje med skilt overalt som sa «behold roen og fortsett». Det er det første vi bør gjøre. Vi må fortsette å gjøre arbeidet vårt uforstyrret, og ikke endre avgjørelser av frykt for angrep. Det er ikke en lett ting, fordi livet som sanksjonert blir elendig, som jeg har fortalt dere.

– Men om en institusjon som ICC gir seg, og narrativet blir at domstolen

tar avgjørelser basert på frykt for den mektigste på planeten, så vil det være slutten.

I kategorien «institusjonell respons» siktet han til nytt lovverk – for eksempel for å forhindre at selskaper i Europa over-etterlever amerikanske sanksjoner.

– Når selskapene gjør dette, uten en juridisk forpliktelse, er det ren underordning, og det bør vi ikke tillate. Her må vi være kreative; hvorfor utvider vi ikke konkurranselovene, for eksempel? Eller nekter privat avhengighet av ett eller to monopoler?

KJEMP FOR ALT SOM DU HAR KJÆRT

– Det siste er det jeg kaller europeisk emansipasjon. Her trenger vi mange mennesker rundt bordet; media, teknikere, økonomer, advokater: Vi må skape en europeisk suverenitet for det 21. århundret som ikke lukker grensene våre, men unngår å sette oss i avhengighet overfor ett av de andre imperiene. Hvis ikke, risikerer vi å bli underkuet.

Han avsluttet med en historie om sin egen bestefar, som ble tatt til fange av den tyske hæren i Dunkerque i 1940 og satt fem år i fangenskap.

– Han, og alle som kjempet, ga ikke opp sine prinsipper. På samme måte må vi møte utfordringene i vår generasjon, for fremtidige generasjoner vil stille oss til ansvar. Vi må bevare det vi skapte og det vi elsker - frihet, uavhengighet og rettsstaten. •

Tror falske bevis vil øke i omfang

ICC og andre domstoler oversvømmes av digitale bevis, og mange kan være manipulerte.

– Jeg er overbevist om at dette vil være en utfordring på nasjonalt plan fremover. Utfordringen er at enkelte aktører vil fremstille falske bevis, sa Nicolas Guillou.

– Man kan også tenke seg at når man befinner seg i en væpnet konflikt, og hvis man ønsker å frata et land støtten fra det internasjonale samfunnet eller en gruppe stater, er det ingenting som er bedre enn å bevise at dette landet har begått krigsforbrytelser.

I løpet av de neste tiårene vil det dukke opp et nytt yrke; en kombinasjon av advokater og IT-teknikere, spår han.

Takk, Carsten Smith – for at du lærte rettsstaten å lytte

Med Carsten Smith har Norge mistet en av de sjeldne juristene som ikke bare kunne loven, men som også kunne høre dens dypere kall, skriver hans samiske juristkolleger og venner i dette minneordet.

Det finnes mennesker som går gjennom institusjonene som gjennom lange korridorer. De åpner dører, flytter stoler, skriver notater, leder møter og forlater rommet omtrent slik de kom inn. Og så finnes det mennesker som får selve huset til å huske hvorfor det ble bygget. Carsten Smith var et slikt menneske.

Han hadde en stor omsorg for rettsstaten. Ikke som et kaldt system av paragrafer og prosedyrer, men som en skjør felles bolig for mennesker som ellers kunne blitt stående ute i vinden.

Han visste at rettsstaten ikke bare lever i domstolens høye rom, men også i den lille tilliten et menneske kan ha til at makten må svare, at myndighetene må lytte, og at den svake ikke skal være prisgitt den sterke nåde.

VIL ALLTID HA EN EGEN KLANG

Dette var kanskje hans store gave til vårt lille rettssamfunn: Han minnet oss om at staten bare er stor når den bøyer seg for retten. Han forsto at Høyesterett ikke bare skulle avgjøre tvister, men også bære et språk for fremtiden.

Han så at menneskerettighetene ikke var fremmede fugler i norsk rett, men nødvendige stemmer i vårt eget rettslige landskap. Han forsto også at sameretten ikke var et tillegg til norsk rett, men en prøvestein for om norsk rett virkelig kunne romme den historien landet står på.

For oss samiske jurister, og for alle som arbeider med samerett, vil navnet Carsten Smith alltid ha en egen klang. Han lyttet der andre hadde oversett. Han så et folk der staten ofte hadde sett periferi.

Han satte ord på den enkle og dyptgripende sannheten at Norge er bygget på territoriet til to folk, nordmenn og samer. I den setningen ligger ikke bare juridisk analyse. Der ligger også en moralsk erkjennelse. Der ligger en hånd som rører ved grunnmuren.

EN VIKTIG STEMME FOR URFOLK

Hans blikk stanset likevel ikke ved Norges grenser. Gjennom arbeidet med nordisk samekonvensjon og i FNs permanente forum for urfolksspørsmål bar han den samme rettssansen inn i et større fellesskap. Slik ble hans stemme også viktig for andre urfolk: ikke fordi han talte over dem, men fordi han bidro til å gi rettens språk større evne til å lytte til folk som lenge var blitt holdt utenfor statenes egen fortelling.

Vi er mange samiske jurister som møtte ham, enten i samtale, i hans tekster eller i de sporene han satte i norsk rett, og som fant oppmuntring i hans mildhet og trygghet i hans faste rettssans. Han bar ikke sin lærdom som rustning, men som lys. Han kunne stå i rettens alvor uten å miste menneskets smil. Det var noe arktisk i dette: en ro som ikke var svakhet, en klarhet som ikke var kulde, og en verdighet som ikke trengte å rope.

Når et slikt menneske går bort, blir ikke stillheten tom. Den blir fylt av det han etterlot. I lovens språk, i domstolens selvforståelse, i menneskerettighetenes plass i norsk rett, og i samerettens vei fra taushet mot anerkjennelse, finnes sporene etter Carsten Smith.

DEN STORE TAKKEN

Vi takker ham for dømmekraften. Vi takker ham for drømmekraften. Vi takker ham for omsorgen for rettsstaten, denne lille flammen som må voktes, særlig når vinden kommer fra nord, fra sør, fra maktens hus og fra glemselens vidder.

Kjære Merete, Carine og Terese: Takk for at vi som rettssamfunn fikk låne pappaen deres. Vi vet at han først og fremst var deres, og at han var en kjær og hengiven far. Derfor går vår takk til dere også, i sorg og i dyp respekt.

Carsten Smith har gått ut av tiden. Men det han tjente, står igjen som en fordring til oss: at retten ikke bare skal være sterk, men rettfærdig; ikke bare klar, men lyttende; ikke bare norsk, men sann nok til å romme alle folk som bor under denne himmelen.

I takknemlighet, Gæjhtoe- Gijto- Giitu, dine samiske juristkolleger og venner.

Adrian Nystø Mikkelsen, Alva Gabrielsen Norvang, Anders Broderstad, Anne Marit Pedersen, Aila Biret Selfors, Ánde Somby, Berit Balari, Dina Skotnes, Eirik Larsen, Elen Anna Solberg Åhrén, Elle Martine Eira, Elle Ristin S. Anti, Ellen-Sara Sparrok, Erle Elisabeth Skum Haldorsen, Finn Arne Bieski-Selfors, Gisle Loso, Gro Dikkanen, Helge Ravna, Ida Sofie Mienna Olsen, Ingar Nikolaisen Kuoljok, Ingeborg Larssen, Inger Eline Eriksen Fjellgren, Iris N. Wigelius, Johan Ström-gren, John Bernhard Henriksen, Karen Kristine Fredeng Bårje, Kristina Labba, Laila Susanne Vars, Line Kalak, Lizett Nathalie Persen, Margrethe Anti, Maret Aile Sara, Marit M. Kemi, Marion Aslaksen Ravna, Nils Johan Päivio, Nora Kristine Grytøyr Nansmork, Nathalie Anti, Oddbjørn Hætta, Petter Tretmes Hansen, Risten Inga Henriksen, Roger Kalstad, Silja Haldorsen, Stine Marie Høgden, Susann Funde-rud Skogvang, Susanne Buljo Eira, Torill Christine Edvardsen, Øyvind Ravna, Sámi Láhkačehpiid Searvi - Samisk Juristforening, Sámi Siida UiTas- Rettsgruppa, Sametingets juristforum.

Carsten Smith (1932–2026) ble bisatt i Oslo domkirke fredag 12. juni. Les reportasje på [Advokatbladet.no](https://advokatbladet.no).

Jus.no

Din kompetanseportal for juridisk etterutdanning

- Over 750 digitale kurs
- Bli JUS-abonnent og strøm så mye du vil
- Her finner du møteplassene for fagmiljøet
- Enkel kontroll og oversikt over din etterutdanning

Slik bidrar du til den tilliten advokatrollen er avhengig av

I hverdagen oppleves advokatrollen som et yrke, men i rettsstaten er den i realiteten en institusjon i den juridiske infrastrukturen. Derfor er juridisk kompetanse ikke det eneste verktøyet en advokat må beherske. For å ivareta det ansvaret som begrunner rollens plass i rettsstaten, må advokater ha god kompetanse på de etiske kravene som følger med.

Advokatetikken er utfordret for å ivareta klientens beste, og klientens tillit. Uavhengighet og lojalitetsplikt gjør at klienten kan stole på at du aldri tar hensyn til andre interesser. Kravet til fortrolighet og taushetsplikt gjør at klienten slipper å legge bånd på hva som formidles, slik at du kan motta all informasjon, og bistå på et fullt ut opplyst grunnlag. Uten dette, vil heller ikke domstolen kunne avsi dommer på et fullt ut opplyst grunnlag.

Fordi advokatrollen er en del av maktfordelingsprinsippet, er det avgjørende at advokatetikken utformes og håndheves helt uavhengig av staten. Dette kan bare gjøres av advokatene selv, gjennom Advokatforeningen, og er en av kjerneoppgavene for våre tillitsvalgte advokater. I Hovedstyret er advokatetikk en fast post på programmet i alle møter, der både reglens utforming og konkrete disiplinæravgjørrelser diskuteres. Noen av møtenes mest spennende debatter, gjelder nettopp dette.

For å være sikker på å etterleve de krav advokatrollen stiller, anbefaler jeg å ha et like aktivt forhold til advokatetikken som til jussen. For selv om reglene bygger på grunnleggende verdier, kan de kreve kompliserte avveininger i hverdagen. RGA gir rammer, men det kan kreve både et godt skjønn og erfaring å finne gode løsninger i den enkelte situasjon.

Samtidig er også advokatetikken i stadig utvikling, en utvikling du kan velge å være med å påvirke. Både regler og disiplinærpraksis endres i takt med erfaringer som gjøres, diskusjoner som pågår og samfunnet som utvikler seg. Det er der-

for viktig at dette er et tema som engasjerer både i Advokatforeningens mange ulike møteplasser rundt i landet, men også i advokatvirksomhetene.

Vi forsøker å gjøre det så enkelt som mulig å holde seg oppdatert på de advokatetiske reglene, og å følge dem. Vårt faste utvalg for advokatetikk oppdaterer fortløpende kommentarutgaven til RGA på våre hjemmesider. Her finner du også regler og retningslinjer for en rekke ulike advokatroller og -oppdrag, samt gode anbefalinger, og mye annet.

Og ikke minst har vi en rådgivningstelefon, der du fritt kan ringe for å diskutere etiske problemstillinger som oppstår i hverdagen med våre jurister. Advokatnemndas avgjørelser publiseres på Lovdata, og gir også mye læring.

Det er gjennom advokatetikken at advokatrollens verdi beskyttes. Både overfor klientene, og i rettsstaten. Ved å ha et aktivt forhold til den, bidrar du til den tilliten rollen er avhengig av. •

”

Fordi advokatrollen er en del av maktfordelingsprinsippet, er det avgjørende at advokatetikken utformes og håndheves helt uavhengig av staten.

MERETE SMITH,
generalsekretær

Merete Smith

”

Ordene kom ikke ut av munnen. Resepsjonisten tok meg med på et bakrom, men jeg tenkte umiddelbart at jeg ikke ville legge meg ned fordi jeg var redd for at jeg ikke ville klare å reise meg opp igjen.

– Jeg er alltid åpen for andre ting, og det er ikke for sent å bytte bransje. Det er kanskje mest realistisk at det kombineres. Men akkurat nå skal jeg ta det litt rolig, sier advokat Kristin Fagerheim Hammervik.

Da kroppen stemte mot

Advokat Kristin F. Hammervik – tidligere leder av Bistandsadvokatutvalget og jussekspert i TV-serien Åsted Norge – fikk erfare at kapasitet ikke bare handler om vilje. – Jeg tror at mange i bransjen tenker at dette er en livsstil og at de har nærmest uant kapasitet, sier hun.

TEKST OG FOTO: MARIT MOEN FJELD

BODØ:

Det var akkurat som om jeg mistet bevisstheten. Det er vanskelig å forklare, fordi jeg har aldri opplevd det før. Jeg tenkte helt oppriktig – dør jeg? Jeg satt i møte med to sårbare klienter, så jeg prøvde så godt jeg kunne ikke å la det påvirke, sier Kristin F. Hammervik.

Da møtet var over, skyndte hun seg det lille strekket bort til fastlegen i sentrum.

– Ordene kom ikke ut av munnen. Resepsjonisten tok meg med på et bakrom, men jeg tenkte umiddelbart at jeg ikke ville legge meg ned fordi jeg var redd for at jeg ikke ville klare å reise meg opp igjen, fortsetter hun.

Det var under et møte i fjor høst at advokat og Åsted Norge-ekspert Kristin F. Hammervik opplevde noe hun aldri hadde opplevd før. En slags frysstilstand hvor kroppen ikke responderte på signalene fra hjernen.

TOPPET SEG OVER TID

Den folkekjære bodøværingen har hatt en timeplan som har vært fylt til randen. Arbeid under press har vært den foretrukne arbeidsrytmen.

Rollene hennes kan i korte trekk oppsummeres slik: Advokat og partner i Advokatfirmaet Aga AS i Bodø, inntil i fjor leder av Bistandsadvokatutvalget, medlem i Advokatforeningens hovedstyre, medlem i kontrollkomiteen i Bodø/Glimt og jussekspert i TV2s Åsted Norge.

På toppen av det hele flyttet barna ut, og katten måtte avlives. Det var kombinasjonen av mange ting som over tid gjorde totalbelastningen for stor.

– Vi har to jenter som har mange venner og det har alltid vært livlig hjemme hos oss. Plutselig var alle borte, og det etterlot et tomrom for oss begge, sier Hammervik.

På grunn av pendling til Oslo, innebar rollen i Åsted Norge i praksis to mindre jobbdager i Bodø. De øvrige dagene i uka gikk gjerne med til reiser, rettsmøter eller avhør, i Bodø eller andre steder i landet. Hun forteller at dårlig samvittighet overfor både klienter og kollegaene snek seg inn:

– Det koster jo tross alt mye penger å være partner – skal jeg jobbe i Advokatfirmaet Aga i Bodø uten å være her, måtte jeg spørre meg selv. På et tidspunkt fikk jeg en forespørsel om partnerskap i et Oslofirma. Det var veldig fristende, men det føltes helt feil å skulle forlate flokken min.

PUSTE LITT MINDRE

Hos fastlegen ble alle mulige prøver tatt, uten at diagnose kunne stilles. Samtidig var årsaken bak hendelsen klar: Hun hadde fått for mye oksygen og for lite CO₂, og hadde pustet feil over lang tid.

– Det som skjedde var egentlig det samme som et panikkanfall. Pusten gjør at det kjennes ut som at du kommer til å besvime. Selv om jeg ikke hadde underliggende angst, så hadde jeg stresspustet over tid, og det var det som gjorde at jeg endte der jeg gjorde.

Advokat-profilen var alltid skeptisk til at det egentlig gikk an å bli så utladet som hun kjente seg.

– Jeg har alltid tenkt at det aldri kommer til å skje med meg, og at det er

Kadafi Zaman, Janne Amble, Kristin Fagerheim Hammervik og Jens Nørve ved TV2 høstlansering i 2022. Foto: Eivind Senneset, TV 2

Jeg er så stolt av kollegaene mine som brettet opp ermene og tok over mine klienter over natta.

noe som det er mulig å bestemme seg for, fordi jeg elsker jo det jeg gjør. Da går det helt fint med mye jobb, også i ferier.

Det skulle likevel vise seg at kroppen satte grenser helt uavhengig av egen vilje.

– Jeg har dessuten aldri trodd at jeg stresser særlig mye. Legen fortalte at jeg hadde hyperventilert, men jeg vet jo godt hva hyperventilering er. Og det hadde jeg ikke gjort, tenkte jeg. Men så forteller han meg at det over tid er mulig å puste for lite med magen, og for mye fra halsen og opp.

– Dette kalles stresspust, fortsetter hun:

– Dersom man gjør det for mye over tid, får man en stressreaksjon. Jeg gikk inn på Norsk Helseinformatikk's sider og fikk det bekreftet. Løsningen er å puste rolig ned i magen, heller enn med brystet. Man må rett og slett puste litt mindre.

Deretter ble det en snarvisitt til Clas Ohlson:

– Legen rådet meg til å gjøre som jeg kanskje hadde rådet klientene mine om tidligere: Puste i en papirpose. Da dro mannen min og jeg til Clas Ohlson og kjøpte noen brune papirposer før lunsj. Jeg følte meg umiddelbart bedre fordi jeg visste hva det var. Så la jeg meg og dro på jobb dagen etterpå og det var borte. Det var så rart, forteller hun.

SYKEMELDING

Vi spoler tre uker frem i tid. Så slår det inn på nytt, en morgen på badet. Det blir en ny tur til legen, og derfra blir hun henvist til øre-nese-hals-lege. Krysstallsyken ble raskt utelukket, en sykdom som hun hadde mistenkt.

– Jeg ble diagnostisert med PPPD (persisterende postural-perseptuell

svimmelhet). Dette er en sykdom som tar minst fire måneder å bli frisk fra, forteller Hammervik.

– Jeg klarte verken å lese på skjerm eller i avis. For å bli frisk må man daglig gjøre mange øvelser og lykkes man ikke selv igjennom øvelser, tilbys man sykehusinnleggelse for å bli frisk.

Hammervik lyktes heldigvis på egen hånd.

– Jeg er så stolt av kollegaene mine som brettet opp ermene og tok over mine klienter over natta, for de hadde fulle porteføljer selv. Mine klienter kom jo på toppen av det de ellers skulle gjøre, sier hun.

HADDE RÅD TIL Å VÆRE SYK

Hammervik fikk erfare hvordan Advokatforeningens sykeavbruddsforsikring, som hun frem til nå ikke hadde benyttet seg av, plutselig ble et helt nødvendig sikkerhetsnett.

– Jeg anbefaler alle i denne bransjen til å tegne en slik forsikring. Opplevelsen med både NAV og forsikringselskapet var for meg udelt positiv. Rask svartid og en opplevelse av oppriktig forståelse og et ønske om å hjelpe meg i en vanskelig livssituasjon, sier hun.

– Det passet meg veldig godt fordi cirka fem til ti prosent av min samlede normale ukentlige arbeidstid er det som i snitt går med til Åsted Norge-jobben. Sykeavbruddsforsikring gir deg inntil 5500 kroner ekstra utbetalt per dag. Nivået på utbetalingen bestemmer du selv, og dette kommer i tillegg til den sykelønn man får fra NAV, som per i dag tilsvarer en årslønn på tett under 800.000 kroner.

Forsikringen gjorde at hun hadde råd til å være sykmeldt.

– Jeg hadde tjent bedre om jeg var i jobb, men all den tid jeg hadde denne forsikringen, hadde jeg råd til å være sykmeldt så lenge som kroppen krevde det, uten noen økonomiske bekymringer – hverken for min del personlig, eller for mitt ansvar som partner.

- KLIENTMASSEN VAR UTE AV HODET

Jobben som bistandsadvokat og forsvarsadvokat er ingen ni til fire-jobb. Man jobber når klienten trenger deg, understreker hun.

– Jeg var redd for at jeg kom til å bli mer stresset over ikke å ha kontroll. Men det skjedde ikke. Det gikk forbausende fort over. Derfor er dette litt skummelt å si: Etter en og en halv måned, var klientmassen ute av hodet mitt.

Mens Arbeidstilsynet fokuserer på fullmektigenes arbeidstidsvilkår i særlig de store advokatfirmaene, er det lite fokus på at arbeidspress og stressrelaterte plager i like stor grad kan ramme de etablerte advokatene, påpeker hun.

– Dette gjelder akkurat like mye blant oss voksne. Jeg tror at mange i bransjen tenker at dette er en livsstil og at man har nærmest uant kapasitet. Men nå har jeg erfart at det kan være en skummel mentalitet, sier hun, og maner om at mental og fysisk helse i bransjen må tas på alvor.

– Min innstilling var at det aldri ville komme til å skje. Men når det kan skje med meg, kan det skje med alle.

PUST, SØVN OG SAUNA

Selv om 57-åringen nå anerkjenner utbrenthet som en reell tilstand, og at det er ufint overfor de som har blitt utbrent å tenke at det er en tilstand

som det går an å tenke seg bort fra, holder hun fast ved at det er et «dårlig» ord.

–Jeg foretrekker å si «utladet», sier hun, og forteller at dagene fremover skulle handle om nettopp det å lade seg opp igjen.

– Etter et yogaseminar slo jeg av alt av varsler. Dersom jeg skal se hva som skjer på sosiale medier, e-poster og sms må jeg aktivt gå inn og sjekke. Det kan jeg anbefale. Varsler er en stressfaktor, og det er veldig deilig å kjenne at jeg faktisk ikke trenger det, sier hun.

Hun har sagt fra seg ledervervet i Advokatforeningens bistandsutvalg et år tidligere enn planlagt, og hadde sin siste sending med Åsted Norge i slutten av april.

– Det var hardt og brutalt, men helt nødvendig, sier hun.

– Hva gjør du når du skal lade opp igjen?

– Jeg er mest fornøyd med at jeg sover lenger og bedre. Jeg tenker at jeg

bør ha åtte timer, men det hender at jeg har ni eller sju, sier hun og utdyper:

– Jeg tror mye handler om å være bevisst signalene fra kroppen og det jeg i retrospekt ser. Jeg ser jo at jeg hadde dårlig søvnkvalitet før, og at jeg sov mye mindre. Så fortsetter jeg å være bevisst på kostholdet, og unngår å spise mat som jeg vet er dårlig for meg.

Et annet tiltak for oppladning er et innkjøp av en av en portabel, infrarød badstue, forteller hun, og viser et bilde av et slags telt med hull på toppen til å stikke ut hodet.

– Det er helt fantastisk og kan kombineres med isbading. Jeg kjøpte den mens det sto på som verst og jeg har fortsatt å bruke den. Det er sånne ting som dette som minner en på at man må ta vare på seg selv.

HADDE KANSKJE BYTTET BEITE FULLSTENDIG

To dager før Advokatbladet møter

Hammervik i Bodø, ble hun takket av i festlig lag sammen med TV2, Mastiff og Åsted Norge på Lorry i hovedstaden.

– Jeg hadde med meg både mannen min og den ene datteren min. Det var godt og vondt på en gang, men mest av alt kolossalt trivelig. Så nå er TV-jobbing foreløpig et lukket kapittel, sier hun.

Samtidig utelukker hun ikke vikaropptredener i Åsted Norge eller annen TV-jobbing dersom muligheten skulle by seg. Tiden i Åsted Norge ga henne smaken på samarbeidet i en redaksjon.

– Jeg har erfart at jeg liker veldig godt samspillet i en redaksjon og den tilliten man må ha til at alle gjør sin jobb. Ved det har jeg funnet ut at jeg er en lagspiller. Det er det jeg kommer til å savne mest. Det er lite lagspill med kollegaer i advokatyrket. Hadde jeg vært yngre hadde jeg kanskje skiftet beite fullstendig. •

Nå står slaget om salær- og stykkprisordningen

Å ta sivile saker på rettshjelpssatsen medfører tap for advokatfirmaer, ifølge tidligere kretsleder i Oslo. Advokatforeningen foreslår store endringer i stykkprisordningen, og vil ha betalt for kvelds- og helgearbeid.

TEKST: MARIT MOEN FJELD og THEA N. DAHL

Å ta sivile saker på rettshjelpssats er et tapsprosjekt. • Retten til bistandsadvokat i saker som utelukkende gjelder brudd på besøksforbud, bør vurderes fjernet.

• Mer bruk av felles og koordinerende bistandsadvokat.

• Økningen i utgiftene til forsvarere og bistandsadvokater skyldes økte bevilgninger til politiet.

Dette var blant innspillene som ble lagt frem av et knippe advokater da Salærutvalget arrangerte åpent dialogmøte med advokater og andre aktører i Oslo i mai.

Utvalget, som skal levere sin utredning av salærordningen innen utgangen av året, har i vår arrangert dialogmøter også i Trondheim, Tromsø og Bergen.

I Oslo fortalte tidligere kretsleder Else-Marie Merckoll at hun fraråder unge advokater å ta saker på fri rettshjelp.

— Timesatsen er for lav målt opp mot kostnadene ved å drifte et advokatkontor, sa Merckoll, som sitter i Advokatforeningens hovedstyret og er partner i Langseth.

Selskapet tar et visst antall saker på fri rettshjelp ut fra et samfunnsansvar, men må samtidig begrense omfanget for å sikre forsvarlig drift og lønnsnivå, opplyste hun.

” Timesatsen er for lav målt opp mot kostnadene ved å drifte et advokatkontor.

Marte Svarstad
Brodtkorb.

— At staten, og ikke advokatene, nå krever inn egenandelen, er et gode. Samtidig er ordningen både økonomisk og praktisk problematisk.

I behovsprøvede saker kan mange omfattes av ordningen, fordi grensen knyttes til fem ganger folketrygdens grunnbeløp.

— Samtidig kan egenandelen bli svært høy, også for klienter med moderate inntekter. Beregningen er komplisert og lite forutsigbar, blant annet fordi formue inngår i beregningen, og fakturering først skjer når saken er avsluttet, sa hun.

Egenandelen utgjør mellom én og 99 prosent av salæret.

— SKAPER KLASSEFORSKJELL

For advokatene skaper ordningen et press til å ta sivile saker på rettshjelpssats, selv om det blir et tapsprosjekt for virksomheten.

— Dette rammer særlig advokater som arbeider med familierett, foreldretvister, skilsmisse, arbeidsrett, enkelte boligtvister og personskadeerstatning. Prisforskjellen mellom advokater på rettshjelpssats og Regjeringsadvokaten, eller private advokater, kan skape en klasseforskjell mellom advokatene til partene, sa hun.

Frøydis Patursson jobber i advokatfirmaet Salomon Johansen.

— Etter min mening skyldes økningen i bistandsadvokatmidlene en økning i sakstyper som utløser denne retten. Jeg tror ikke bistandsadvokater overarbeider sakene mer nå enn før. Jeg opplever heller at det er en økt bevissthet rundt å holde igjen på tidsbruken, sa hun.

FLUKT FRA FELTET

Patursson hadde særlig to forslag til innsparinger.

Forsvarere = ikke lik bistandsadvokater

Advokatforeningen mener likebehandlingen av forsvarer og bistandsadvokat ikke uten videre er hensiktsmessig, og at det er grunnlag for differensiering.

I innspillet viser den til at de to gruppenes mandat er ulike i sin kjerne, og at arbeidsomfanget varierer tilsvarende.

«Formålet med en slik differensiering er imidlertid ikke å redusere bistandsadvokatenes godtgjøring, men å sikre at regelverket treffer den faktiske arbeidsbelastningen i den enkelte sakstype.»

— For det første kan man vurdere å fjerne den generelle retten til bistandsadvokat i saker som utelukkende gjelder brudd på besøksforbud, da advokatens rolle her ofte er svært begrenset. Man bør likevel ha en åpning for oppnevning ved særlige behov.

— For det andre kan man vurdere mer bruk av felles og koordinerende bistandsadvokat. Dette fungerer ofte bra, men det krever tydeligere retningslinjer for å unngå interessekonflikter, for eksempel hvis to klienter har motstridende forklaringer.

Bransjen er rammet av en flukt fra feltet, fortsatte Patursson, som også tok til orde for at bistandsadvokater bør få høyere salær ved utrykning på kveld, helg og helligdager.

FOR LAVE STYKKPRISER

I nær tretti år har Marte Svarstad Brodtkorb arbeidet som forsvarer. Hun mener hovedårsaken til at utgiftene til forsvarere og bistandsadvokater har økt, skyldes mer midler til politiet.

— Det resulterer i flere, større og mer langvarige saker. Dette skaper naturlig nok et økt behov for både forsvarere og bistandsadvokater, sa hun.

Slik det er i dag, er det derimot flere utfordringer som er til hinder for at forsvareren kan gjøre et godt og effektivt arbeid, ifølge Brodtkorb.

— Dagens praksis rundt dokumentinnsyn og klausulering er en betydelig utfordring, og stykkprissystemet er problematisk. Det er sjeldent man opplever at stykkprisen dekker arbeidet som gjøres. Mange advokater bruker konsekvent mer tid enn det de får betalt for. Et annet stort problem er ventetiden på godtgjørelse i saker under etterforskning. Vi har også sett en urimelig reduksjon i reisesalæret. •

Frøydis Patursson.

Stykkprisordningen: – Pervers insentivstruktur

Et sentralt utgangspunkt for stykkprisen bør være at advokaten faktisk får betalt for hoveddelen av det arbeidet som er nødvendig i saken, mener Advokatforeningen.

Salærutvalget har invitert Advokatforeningen, barneverns- og helsenemnder, Domstoladministrasjonen, statsforvalterne og flere aktører om å gi innspill til stykkprisordningen med frist 1. juni.

Både dagens straffesaksmodell og saker for barneverns- og helsenemnda er preget av en «pervers insentivstruktur», påpeker foreningen: Jo grundigere advokaten forbereder seg og bidrar til kortere retts- eller forhandlingsmøter, jo lavere blir honoraret.

Advokatforeningen har levert et femten sider langt innspill der foreningen blant annet tar til orde for lavere terskel for betaling etter medgått tid, oppjusterte satser i straffesaker, full timebetaling i begrensede anker, førti prosent tillegg for kvelds- og helgearbeid og en ny modell for fritt rettsråd der advokater betales for faktisk arbeid innenfor et tak.

Her er flere av foreningens konkrete forslag:

• At to-timers grensen ved kortvarige straffesaker fjernes, slik at alle saker under 3,5 timer i retten honoreres med 8 timer.

• At stykkprissatsene i straffesaker gjennomgås empirisk og kalibreres mot faktisk tidsbruk, med basis i at satsene bør reflektere faktisk nødvendig arbeid – ikke budsjettmessige preferanser.

• En ny regulering av salærforskriften § 11 som innebærer at godtgjøringen ved avlysning kalibreres mot faktisk dokumentarbeidstid

• At det innføres et tillegg til rettshjelpssatsen på 40 prosent for arbeid utenfor ordinær arbeidstid i alle tilfeller der domstoler eller politi planlegger avhør eller rettsmøter utenfor normal arbeidstid.

• At satsen i flere sakstyper bør oppjusteres, for eksempel i saker om ektefelleskifte, barnevernssaker utenom fylkesnemndsbehandling, personskadeerstatning og oppsigelse.

• Behov for overgang til medgått tid i saker for UNE.

• At satsen for reisetid til fengsel enten heves vesentlig eller at det inntas et særskilt tillegg.

BISTANDSADVOKAT-VEKST

• I 2024 brukte staten 1,6 milliarder kroner til særskilte straffesaksutgifter og 652 millioner kroner til fri rettshjelp.

• I 2023 gikk om lag 65 prosent av de særskilte straffesaksutgiftene til forsvarere, 15 til 20 prosent til bistandsadvokater og mellom 5 og 10 prosent til henholdsvis tolker og sakkynndige.

• «Utgiftene til bistandsadvokatene er den utgiftsposten som relativt sett har økt mest siden 2015», ifølge Salærutvalgets mandat.

Informasjon om jobb-bytter hentes fra Advokatforeningens medlemsregister. Du kan også sende informasjon direkte til redaksjonen@advokatbladet.no

Frist for innsendelse til neste utgave er 21. august. Spalten er kun for medlemmer av Advokatforeningen.

ADVOKAT CAROLINE BJÅNES har sluttet i Vierdal Advokatfirma AS i Stavanger og begynt i Bjørnsen Advokatfirma AS på Bryne.

ADVOKAT KIM HELLSTRØM CHRISTENSEN har sluttet i AGP Advokater AS i Oslo og tiltrådt som partner i CMS Kluge Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT IDA C. STAVNES HØISÆTHER har sluttet i Rime Advokatfirma DA i Oslo og begynt i COWI AS i Oslo.

ADVOKAT JASMINE CHRISTIANSEN har sluttet i HELP Forsikring AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Campbell & Co AS i Hamar.

ADVOKAT BENEDICTE STORHAUG har sluttet i Advokatene Storhaug & Paasche i Haugesund og tiltrådt som partner hos FAVN Advokater i Haugesund.

ADVOKAT HENRIK GRUNG har sluttet i Kvale Advokatfirma DA avd. Ålesund og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Schjødt AS i Ålesund.

ADVOKAT MORTEN ANDRE GULLHAGEN-REVLING har sluttet i Advokatfirmaet DLA Piper Norway AS i Oslo og begynt i NHO Logistikk og Transport (NHO LT) i Oslo.

ADVOKAT DAG FREDRIK BOYE JOSEFSEN har sluttet i Advokatfirmaet Legalis AS i Oslo og begynt i Osloadvokatene AS i Oslo.

ADVOKAT SIRI MERETHE RØNNING har sluttet i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS i Trondheim og begynt i Fremtidens Industri AS i Vanvikan.

ADVOKAT INGRID M. BØRSETH har sluttet i Codex Advokat Oslo AS i Oslo og begynt i RIISA Advokatfirma ANS i Oslo.

ADVOKAT HENRIK HØINES har sluttet i CMS Kluge Advokatfirma AS i Stavanger og begynt i Advokatfirmaet Schjødt AS i Stavanger.

ADVOKAT INGEBORG GJERAKER HELLENE har sluttet i Advokatfirmaet Seland | Rödl & Partner AS i Oslo og begynt i Huseiernes Landsforbund i Oslo.

ADVOKAT HILLEVI TORNGREN MYHRE har sluttet i Kvale Advokatfirma DA i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS i Oslo.

ADVOKAT SUNNIVA LERUM har sluttet i Advokatfirmaet Hjort AS i Oslo og begynt i Sognekraft AS i Vik i Sogn.

ADVOKAT EMILIE ANDERSEN HULTHIN har sluttet i Advokatfirmaet Hjort AS i Oslo og begynt i Wikborg Rein Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT ANDERS NORDLI har sluttet i Advokatfirmaet Selmer AS i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Schjødt AS i Oslo.

ADVOKAT ANE RØDSTØL har sluttet i Advokatfirmaet Bull AS i Oslo og begynt i Næringslivets Hovedorganisasjon NHO i Oslo.

ADVOKAT HARALD CHRISTIAN BJELKE har sluttet i Tenden Advokatfirma ANS i Tønsberg og tiltrådt som partner i Law.no Advokatfirma AS i Bergen.

ADVOKAT TOR-AXEL SCHWERDT har sluttet i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS i Stavanger og startet opp Advokatfirmaet Schwerdt AS i Stavanger.

ADVOKAT OLE-ALEXANDER HOLMEN har sluttet i Aurlien Vordahl & Co Advokatfirma AS i Oslo og tiltrådt som partner i Svensson Nøkleby Advokatfirma i Oslo.

ADVOKAT NICOLAI SKRIDSHOL har sluttet i SANDS Advokatfirma AS i Oslo og tiltrådt som partner i Flemmen & Co Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT MORTEN SVARSTAD har sluttet i Advansia AS avd Trondheim og begynt i Viljr AS i Oslo.

ADVOKAT KRISTIAN ØSTBY-DEGLUM har sluttet i Kongsberg Gruppen ASA i Kongsberg og begynt i Kongsberg Maritime AS i Kongsberg.

ADVOKAT MATHIAS ROSSFJORD har sluttet i Advokatfirmaet Arntzen Grette AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Haavind AS i Oslo.

ADVOKATANSVAR

I denne spalten omtaler vi rettssaker rettet mot advokater, og advokaters ansvar. Spalten lages av advokat **Toralf Wågheim** ved Advokatfirmaet Riisa & Co. i Bergen. Wågheim er forfatter av boken Advokaters erstatningsansvar.

Henvendelser til redaksjonen@advokatbladet.no

TGUD-2024-194902

Krav mot advokat etter bistand i utbyggingsprosjekt

En advokat bistod et utbyggersekskap i forbindelse med et hytteprosjekt. Kjøper fremmet krav mot både selskapet og aksjonæren. Selskapet gikk konkurs, og aksjonæren fremsatte et krav mot advokaten på 15 millioner kroner. Advokaten ble frifunnet.

Dette kommer frem i en avgjørelse fra Gudbrandsdal tingrett av 19. mai 2026 (TGUD-2024-194902).

Bakgrunnen for saken var at selskap A engasjerte advokat B til å bistå med utforming av kontrakt ved salg og oppføring av fritidseiendom. Det ble utarbeidet flere utkast, og avtale ble inngått med kjøper C.

Selskap A var eid av aksjonær D, som også var styreleder og daglig leder. Kjøper C fremmet krav mot selskap A. Det ble anført at det forelå mangler, forsinkelse, manglende garanti og manglende tilførte verdier utover det var forskuddsbetalt.

Selskap A avviste kravene. Kjøper C tok ut stevning for tingretten, hvor det også ble fremmet erstatningskrav mot D personlig etter aksjeloven § 17-1. Saken ble forlikt, men ble satt i gang igjen da forliket ikke ble oppfylt.

I dom fra Eidsivating lagmannsrett fikk kjøper C medhold i heving, og aksjonær D ble holdt personlig ansvarlig for erstatningskrav. Underveis i prosessen gikk selskap A konkurs.

Styreleder og daglig leder D fremmet deretter krav om erstatning mot advokat B på 15 millioner kroner. D anførte at advokaten hadde gitt mangelfull rådgivning i oppdraget. D anførte at også han personlig var klient i oppdraget i tillegg til selskapet, og at Ds personlige interesser som aksjonær, styremedlem og daglig leder måtte ivaretas av advokaten ved dennes rådgivning.

D anførte at advokaten hadde gitt manglende rådgivning om garantistillelse, at kontraktens oppgjørsklausuler medførte ulovlig forskuddsbetaling og at det i kontrakten var satt frist for overtakelse som D hadde gitt beskjed om ikke kunne holdes.

D viste også til at han ikke fikk råd rundt risiko for styreansvar ved det opplegget som ble valgt. Advokat B anførte at ingen av erstatningsvilkårene var oppfylt. Advokaten pekte videre på at D personlig ikke var klient, og at vilkårene for ansvar overfor tredjemann ikke var oppfylt.

ANSVAR OVERFOR TREDJEMANN

Tingretten uttaler innledningsvis: «For at profesjonsansvaret skal få anvendelse må D ha vært klient av advokat B knyttet til det advokatoppdraget tvissten dreier seg om. Dersom D ikke var klient, vil det være erstatningsansvar utenfor kontrakt han kan gjøre gjeldende. Det følger av langvarig og ensartet underrettspraksis at det kreves kvalifisert klanderverdig opptreden fra advokatens side for å legge erstatningsansvar overfor andre enn klienter».

Tingretten måtte deretter ta stilling til om D var klient i oppdraget. Det var ikke utarbeidet oppdragsbekreftelse som kunne gi veiledning. Retten pekte på at det var selskap A som var kontraktspart i avtalen som advokaten utarbeidet. Retten pekte videre på at faktura for oppdraget

ble sendt til selskap A, og at selska-

pet var angitt som klient i timelistene. Samlet sett mente retten at D ikke var å anse som klient. At D personlig hadde vært klient tidligere i andre oppdrag, fikk ikke betydning.

Tingretten tok deretter stilling til om det forelå grunnlag for erstatning på deliktsgrunnlag overfor D. Med henvisning til HR-2025-1115-A kom tingretten til at et slikt ansvar forutsetter brudd med en handlenorm som ligger utenfor det som følger av kontraktsforholdet.

Retten uttalte i så måte: «I vår sak er det fire forhold ved advokat Bs advokatbistand knyttet til fritidseiendomsprosjektet som D har påberopt som grunnlag for erstatningskravet. Det ene er ulovlig forskuddsbetaling. Det andre er manglende garantistillelse. Det tredje er urealistisk ferdigstillelsesdato. Det fjerde er at D ikke ble orientert om muligheten for å kunne bli idømt styreansvar ... Samtlige av disse forholdene har sitt utspring i kontraktsutformingen».

Tingretten konstaterte deretter at det ikke forelå normer utenfor kontrakten til å handle slik D mente at advokaten hadde plikt til. Det forelå da ikke noe ansvarsgrunnlag, og advokaten ble frifunnet.

Aksjonæren D ble dømt til å betale advokatens sakskostnader med kr 845 770.

Dommen var ikke rettskraftig da Advokatbladet gikk i trykken. •

Til opplysning prosederte advokat Toralf Wågheim saken på vegne av advokaten.

TILLATELSE TIL Å VÆRE ADVOKAT VED HØYESTERETT

Joar Heide
Ræder Bing
Advokatfirma AS
Oslo

Øystein Nore Nyhus
Advokatfirmaet
Simonsen Vogt
Wiig AS Oslo

Vetle W. Rasmussen
Parat Oslo

NYINNMELDTE

Advokatfullmektiger

Aareskjold Nora CMS Kluge Advokatfirma AS Stavanger

Bergseth Hilda Bævre CMS Kluge Advokatfirma AS Oslo

Bjørn Olga Deloitte Advokatfirma AS Trondheim

Brændsrud Jade Codex Advokat Oslo AS Oslo

Dieset Kaja Nesser Wikborg Rein Advokatfirma AS Oslo

Døssland Hallvard Lomheim Wikborg Rein Advokatfirma AS Bergen

Eitrem William Advokatfirmaet CLP DA Oslo

Ellingsen Gine Alida Nordia Law Advokatfirma AS Oslo

Enger Adele Elizabeth Grini Advokatfirmaet Berngaard AS Oslo

Eskeland Brim Simen Advokatfirmaet Vialto Partners AS Oslo

Føyn Julie Elise Vollmerhaus Advokatfirmaet Berngaard AS Oslo

Hajra Elona Resolve Partners Advokatfirma AS Drammen

Jensen Kristin Rindahl B.A.C.H. AS - Bygdøy Allé Claims Handling AS Oslo

Joner Anna Dybvig CMS Kluge Advokatfirma AS Stavanger

Kristoffersen Benedikte BDO Advokater AS avd. Moss Moss

Leren Caroline Aurlien Vordahl & Co Advokatfirma AS Oslo

Lillesveen Eivind Campbell Kvale Advokatfirma DA Oslo

Marthinsen Kirsti Hole Ernst & Young Advokatfirma AS Oslo

Molle Christine Wilhelmsen Advokatfirmaet Halvorsen & Co AS Lillestrøm

Nidsjö Maria Legal24 Advokatfirma AS Oslo

Ottesen Kamilla Arneberg Littler Advokatfirma AS Oslo

Patel Jatin Jayesh Advokatfirmaet Aider Legal AS Bergen

Placht David Platon Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS Oslo

Stokkmo Andrea Benedicte Elden Advokatfirma AS - Sandefjord Sandefjord

Sæthre Steffen Ernst & Young Advokatfirma AS Bergen

Thavendren Disanthi Advokatfirmaet KPU DA Oslo

Ukkelberg Preben Michelet Advokatfirma Kontrakt AS Oslo

Wisth Carl August Nyeng Virtus Advokat AS Trondheim

Ødegaard Albin Holterman Advokatfirmaet BAHN AS Oslo

Øyen Guro Skaslien Advokatfirmaet Andenæs DA Oslo

Fullmektig hos internadvokat

Hansen William WaterCircles Forsikring ASA LYSAKER

Torstensrud Rune Henry Kommunal Landspensjonskasse (KLP) Oslo

Wheeler Victoria Helse Nord-Trøndelag Helseforetak Levanger
Ågnes Marie Salthella Elvia Hamar

Fullmektig hos offentlig advokat

Eilertsen Frida Alta kommune - Kommuneadvokaten Alta

Fullmektig hos organisasjonsadvokat

Svensli Anette Mårtensson KRIFA Oslo

Internadvokat

Vennevold Helene S&P Services AS Lysaker

Privatpraktiserende advokater

Rygg Stina Louise Advokatfirmaet Saga AS Høvik

Traczynski Jaroslaw Advokatfirma Suleiman & Co Oslo

GJENINNMELDTE

Advokatfullmektiger

Fjeld Maren Kildahl Insa Advokater AS Oslo

Robertsen Maria Øyvindsdatter Legal24 Advokatfirma AS Oslo

Fullmektig hos internadvokat

Frøyland Susanne Ly Forsikring ASA Moelv

Fullmektig hos organisasjonsadvokat

Svensson Andrea Hovedorganisasjonen Virke Oslo

Internadvokat

Aarseth Eystein Anders Fonnelop Kongsberg Maritime AS Kongsberg

Aarsæther Dag Slinning VARD Group AS Ålesund

Bakke Berit Hernes DNB Bank ASA, Konsernjuridisk Oslo

Brautaset Are Lysnes Wärtsilä Gas Solutions Norway AS Asker

Eliassen Amie Ida Ørbeck Vygruppen AS Oslo

Evensen Rolf Christian Vår Energi ASA Stavanger

Frang Maria Isabel Crawford & Company (Norway) AS Lysaker

Kjelstadli Stine Kommunalbanken Norge AS Oslo

Leveresen Joakim Citycon Norway AS Oslo

Privatpraktiserende advokater

Arntzen Andre Bakke Advokatfirmaet Bull AS Oslo

Kalsås Tom Haver Advokatfirma AS Bryne

Khan Sahar Advokatfirma Suleiman & Co Oslo

Kjerschow Jonathan SANDS Advokatfirma AS Oslo

Larsen Per Johan Sjong Advokatfirmaet Rogstad AS Oslo

Mestad Adele Matheson Advokatfirmaet BAHN AS Oslo

Muradi Farzaneh Advokatfirma Suleiman & Co Oslo

Platou Tonje CMS Kluge Advokatfirma AS Oslo

Solheim Camilla Hammer Advokatfirmaet Thommessen AS Oslo

Standal Bård Næss Advokatfirmaet Schjødt AS Oslo

MEDLEMMER SOM HAR ENDRET STATUS

Fra aktiv til pensjonist

Nørgård Bente-Marie Fornebu

Nytt senter for skatterett i Stavanger

Universitetet i Stavanger satser stort på skatterett. – Svært positivt for landet og regionen, sier skatteveteran Finn Eide i advokatfirmaet Haver.

Senteret blir en del av forskningsprosjektet «Building new foundations for Public Economics and Law», der UiS deltar sammen med Skatteforsk – Senter for skatte- og atferdsforskning ved NMBU.

Prosjektet samler forskere innenfor økonomi, rettsvitenskap og regnskap for å bidra til en mer helhetlig forståelse av skattesystemet.

Med sin spesielle sammensetning av næringsliv, akademia og offentlige virksomheter har Stavanger gode forutsetninger for å skape et solid skatterettsmiljø, mener UiS.

SØKER BÅRDSSENS ETTERFØLGER I EMD

Ved utgangen av 2027 vender EMD-dommer Arnfinn Bårdsen tilbake til Norge og Høyesterett, og nå skal tre nye kandidater nomineres til stillingen. – Jobben er ekstremt interessant og utfordrende, sier han.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Sju og et halvt år er gått siden Arnfinn Bårdsen fikk permisjon fra Høyesterett og flyttet til Strasbourg i Frankrike for å bli dommer i den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD).

Ved utgangen av desember 2027 er hans ni år lange funksjonsperiode over, og Norge har fått frist til 3. mai neste år med å nominere tre kandidater til stillingen.

– Stillingen som norsk dommer ved EMD er en av de mest betydningsfulle juridiske stillingene Norge besetter internasjonalt. Arbeidet ved domstolen

gir en unik mulighet til å bidra direkte til å forme forståelsen av menneskerettighetene i Europa, forteller departementsrådgiver Andreas Bjørklund i Justis- og beredskapsdepartementet.

Departementet er opptatt av et godt søkergrunnlag, og stillingen vil bli utlyst for sommeren, opplyser han.

– GIR SVIMLENDE FØLELSE

Arbeidet i EMD er i særklasse faglig interessant, forteller Arnfinn Bårdsen.

– EMD er en gedigen virksomhet med 46 dommere, en stab på sju hundre personer og 35.000 saker i året. Du får håndtere store saker som berører hele Europa, og jobber innenfor et bredt spekter av temaer. Mens dommerne i norsk Høyesterett har en felles forståelse av hva vi gjør og hvorfor vi er der, så er situasjonen en annen i EMD. Der kan du ikke forutsette at dine dommerkolleger tenker på samme måte som deg selv, og dette bringer mange interessante elementer inn i diskusjonene, sier Bårdsen.

Turbulensen i Europa motiverer til innsats, sier Arnfinn Bårdsen.

Å avklare hva som er gjeldende rett med virkning for sju hundre millioner mennesker i Europa kan gi en litt svimlende følelse, medgir han.

– Du opplever at du er med på noe som er usedvanlig viktig, sett med en jurists øyne, og det er en ganske overveldende følelse, og faglig veldig tilfredsstillende. •

ANNONSE

Kapital Jus

Kapital Jus tilbyr et unikt annonsemiljø som når både beslutningstakere i næringslivet og advokater. Med relevant journalistikk innen jus, finans, skatt og andre aktuelle temaer, gir magasinet en attraktiv arena for profilering av juridiske tjenester og kompetanse.

I tillegg tilbyr vi digitale flater som treffer en engasjert målgruppe med stor interesse for jus.

Utgivelser 2026:

2. oktober

Kontakt Åsa Iversen

+47 481 97 496 // aasa.iversen@hegnar.no

Kapital

I denne spalten tar vi pulsen på advokathverdagen landet rundt.

Straume i Øygarden

DOMSTOL: Hordaland tingrett og Gulating lagmannsrett

ANTALL ADVOKATKONTORER: To

TREKKPLASTER I ØYGARDEN

KOMMUNE: Kystmuseet i Øygarden, Fjell festning, natur og hav, overnatting i Birdbox Sotra eller i en flytende glassdome på Fjell, flere kulturfestivaler.

LOKAL DELIKATESSE: Sjømat (kråkeboller, skjell, fisk).

En ny kystby med omstridt veiforbindelse til fastlandet og Bergen. Straume er kommunesenteret i Øygarden, og er blitt mye mer urbant på kort tid.

Her driver Camilla Steinsvik eget firma med moren som administrasjonsleder, nevøen som medhjelper og staffen Hugin som ekstra trekkplaster.

– Jeg har fått én negativ kommentar; noen som ikke likte at vi hadde hund, forteller Steinsvik.

Signatur Advokatkontor holder til i lokaler ved inngangen til en Meny-butikk, med godt innsyn til resepsjonen. En Staffordshire bull terrier frister mange til å komme inn for å si hei.

– Så kommer vi i snakk med dem, og så viser det seg at de har tenkt lenge på at det er noe de skulle ha gjort. Rekorden er de som hadde tenkt i tretti år på å sette opp testamentet, sier Camilla Steinsvik.

Hun mener beliggenheten mot hovedveien er super.

– Vi føler oss veldig heldige. Men så kan det være litt stusslig å stå her alene, samtidig som du har kjempesfirmaene i Bergen femten minutter unna, sier hun.

Straume bygges ut raskt, og omgivelsene rundt advokatfirmaet ser allerede ut som de ligger midt i en by i vekst. Veien mot Bergen er en byggeplass: Her bygges Sotrasambandet med ny bro og firefeltsvei. Et omstridt prosjekt, og ett der det lokale advokatkontoret gjerne skulle hatt oppdrag.

– Det var litt tilfeldig at vi havnet her. Egentlig er jeg fra Blomsterdalen, forteller Steinsvik.

Hun er en utypisk 49-årig advokat som bygger gigantiske Lego-sett, har spilt dataspill siden Commodore 64-tiden og også har bygd sin egen kontor-PC.

– Hva er den største utfordringen ved å jobbe som advokat på Straume?

– Å stå alene, spesielt når vi har disse store flotte firmaene med millionlønnene sine rett i nærheten. Det er kjempetivelige folk, men jeg kunne også tenkt meg å være en del av

– Å skaffe nok klienter er veldig, veldig tøft

Camilla Steinsvik driver sitt eget lille advokatfirma i en bygd i vekst, bare et kvarters biltur fra Bergen. Hun mener at loven i en del tilfeller kan være utilstrekkelig, og at systemet favoriserer de som har penger.

TEKST OG FOTO: GEORG MATHISEN

noe større. Jeg savner å ha litt faglig fellesskap. Bare å skaffe nok klienter til å drive for seg selv er veldig, veldig tøft.

– Og det morsomste?

– Vi har det jo så gøy. Jeg jobber sammen med min mor. Hun tok jussen i sin tid, men så måtte hun oppdra barn. Vi ler mye, og vi har gode naboer. Dette er et grådig kjekt sted å være.

”

Jeg bruker KI til å finne idéer og kilder, men aldri til å utforme skriftlig arbeid. Det dikter fremdeles opp resultater.

– Kan du trekke frem en utviklingstrend som preger kontoret ditt nå?

– Vi begynner å bli litt kjent i miljøet og ser hyggelige folk som kommer innom igjen fordi de var fornøyde sist. Vi flyttet inn her i september for drøyt halvannet år siden. Vi har dessverre flyttet mye. Tidligere hadde vi kontor på et kjøpesenter. Et fantastisk fint sted, men hver gang det kom en ny butikk, måtte vi flytte. Da vi flyttet ut hit, var vi heldige med plasseringen.

– Den største saken du har jobbet med det siste året, hva handlet den om?

– Saken er egentlig ikke så viktig – det er menneskene som gjør inntrykk. Kanskje er jeg litt kjedelig, men menneskene er det som spiller en rolle, mens saken er et problem som vi kan løse. Jeg kommer på mange mennesker som gjør inntrykk av mange grunner. Det er noen som har litt urealistiske forestillinger. Det er ikke alltid så lett å forklare at vi lever av å selge tid – noen har nok en annen forventning.

– Hvilken sak har du lært mest av i karrieren din?

– Jeg hadde en sak mot det offentlige om utleie av plass i forbindelse med bygging, som den private parten tapte. Her var det helt vanlige folk som prøvde å gjøre ting riktig. Det jeg lærte, er at loven er utilstrekkelig i en del tilfeller, og at systemet favoriserer de med penger. Offentlig ansatte kan bruke all tiden de vil på en slik sak, og tushetsplikten blir brukt som skjold. Jussen er ikke perfekt.

Camilla Steinsvik driver eget firma i urbane omgivelser rett over gaten fra Sartor Storsenter, et av Vestlandets største.

NAVN: Solveig Camilla Steinsvik
ALDER: 49 år
STILLING: Advokat – eier og daglig leder i Signatur Advokatkontor
SPESIALITET: Privatrett, kontraktsrett
SKREV MASTEROPPGAVE OM: Påvirkning av aktører i rettsvesenet: Vitnepåvirkning
FAMILIE: Staffordshire bull terrieren Hugin
BOSTED: Blomsterdalen i Bergen
OPPRINNELIG FRA: Blomsterdalen

– Hvilken lov bør endres fortest mulig, og hvorfor?

– Jeg er litt opptatt av aldersdiskriminering. Dette å ha lover som sier at du ikke får jobbe lenger når du når en viss alder. Det burde være kompetanse og vilje som avgjorde. Jeg vil heller ha en på 75 som virkelig ønsker noe og kan noe, enn en som er halvveis interessert. Som min mor sier: «Det er de som arbeider, og det er de som hever lønn». Det å hive folk ut av arbeidslivet fordi de har nådd en viss alder, er gresk for meg.

– Hva er bra og ikke fullt så bra med den nye advokatloven?

– Rettrådsmonopolets fall – vi kan vel ikke si at det er en tabbe, men det er utfordrende. Advokatene har et system der de blir ettersatt og risikerer å bli avskiltet, og en disiplinærnemnd som holder oss i ørene. På den andre siden sier lovgi-ver at alle kan gi råd, og det er ingen sanksjoner.

– Bruker du eller kontoret ditt kunstig intelligens i arbeidet?

– Jeg elsker teknologi. Det er et fabelaktig verktøy, men i mine øyne er KI i sin veldig spede barndom. Jeg bruker KI til å finne idéer og kilder, men aldri til å utforme skriftlig

arbeid. Det dikter fremdeles opp resultater. Men det er ingen tvil om at når den kan lese en million dokumenter på et halvt sekund, finner den mer informasjon enn vi kan. Jeg håper det kommer nye løsninger, men det er viktig å være kritisk og tenke litt selv, også.

– Hva ville vært et teknologisk drømmeverktøy for deg som advokat?

– Se for deg et system hvor jeg kan putte all informasjonen – situasjonen, lovene og reglene – så lager det et visuelt oppsett. Et digitalt kart. Vi mater inn kaos, og den kommer med tidslinjer, aktører og beviser. Den viser hva som er en god sak og hvor det brenner. En visuell jurist som rydder opp. Men der vi er i dag, tør jeg ikke overlate den oppgaven til KI.

– Hvem er ditt faglige forbilde?

– Jeg liker de som er lavmælte, uten behov for ego boost. De beste er de som fører saken høflig og vennlig, det er knallbra argumentasjon, og de gjør ingen mediasak av det og har ikke behov for store ord. Nils Christian Nordhus virker som en veldig OK, korrekt type. Frode Sulland virker også som en som lar saken tale. Det er mange gode advokater. •

Setter strek ved svart metall

Man kan kanskje ta dommeren ut av Texas, men ikke Texas ut av dommeren. Høyesterettsdommer Cecilie Østensen Berglund drømmer tilbake til det ville Vesten og røper en av sine «chick-flick»-favoritter.

TEKST: MARIT MOEN FJELD

Høyesterettsdommer Cecilie Østensen Berglund legger en vid tolkning til grunn når hun tenker på ordet kultur. Det er likevel idrett og musikk som ligger hjertet nærmest.

– Begge deler gir energi og glede. Det er få store idrettsbegivenheter jeg går glipp av, og jeg gleder meg vilt til alt som skjer til sommeren, sier hun og minnes Norges ferske bragd på isen:

– Ishockeylandslagets VM-bronse var et høydepunkt av de sjeldne denne våren. Og enda bedre enn å følge med på en skjerm, er å være til stede på arrangementene.

På musikkfronten er det først og fremst artister som Beth Hart og Bruce Springsteen som peker seg ut.

– Jeg synes begge har sterke tekster og gode låter, så uansett sinnsstemning er det noe som passer.

– Musikk treffer raskt og direkte, og fungerer like godt som oppmuntring, trøst, energi, avkobling; under løpeturer og bilturer, alt etter hva jeg trenger der og da. Jeg liker ulike sjangre, også en del country etter årene i Texas, men jentene mine lagt ned forbud mot å spille det på repeat i bilen. Det sier kanskje det meste.

Berglund studerte ved The University of Texas at Austin School of Law.

– Kan du anbefale en aktuell kulturopplevelse som våre lesere bør få med seg?

– Beth Hart live. Hun kombinerer rå formidlingsevne med sterke tekster. Konsertene hennes er store opplevelser som sitter i lenge. Ellers har jeg sans for P3s Urørt, mange nye spennende artister som for eksempel månedens artist i februar, med det beste navnet: Cowboyfrokost. Av annen kultur er jeg glad i film på kino, det er fortsatt noe eget med kinosalen.

– Hvilken er din favoritt-serie på TV tiden?

– Jeg ser mer sport enn serier på TV, men synes Harry Hole var god. Det er jo veldig morsomt at den er blitt så populær internasjonalt. Ellers har jeg en forkjær-

lighet for danske serier og har akkurat begynt på sesong to av Kastanjemannen, som jeg synes er strålende. Det er noe med den danske stilen jeg liker godt. En annen favoritt har vært The Diplomat, som kombinerer drama og spenning opp mot sikkerhetspolitiske utfordringer. I tillegg har jeg et par chick-flick serier jeg holder for meg selv, men jeg kan avsløre at Bridgerton er en av dem.

– Er det noe du absolutt ikke liker?

– I forrige utgave av Advokatbladet var det Siri Wennevik som ble intervjuet i denne spalten. Hun trakk fram sin fascinasjon for grunge i studietiden, og antydte at jeg ikke delte den. Vi bodde sammen i Texas, og hun likte det definitivt bedre enn meg, men har påvirket meg mer enn hun tror, så jeg er slett ikke avisende. Hvis jeg må trekke frem noe jeg ikke er så glad i, blir det svart metall. Jeg liker rock, men der faller jeg av.

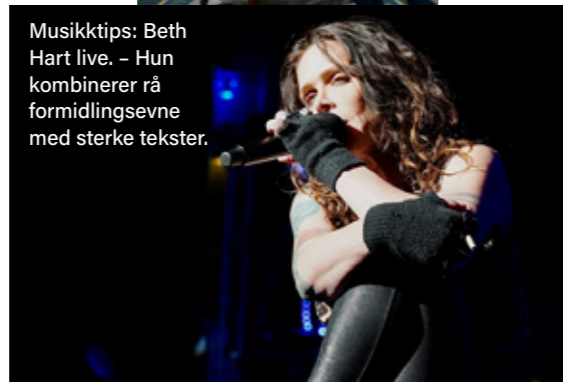

Foto: Rizwana Yedicam / Høyesterett

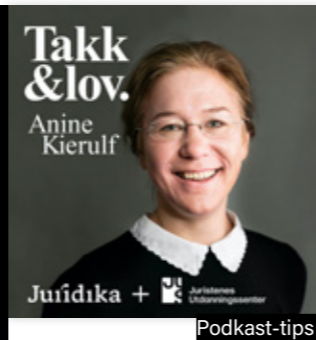
NAVN: Cecilie Østensen Berglund
TITTEL: Dommer
ARBEIDSSTED: Norges Høyesterett
ALDER: 54
SPECIALISERING: Menneskerettigheter, sivil- og straffeprosess
UTFORDRET AV: Siri Wennevik, partner i Holman Fenwick Willan, Singapore

Serie-tips!

Musikktips: Beth Hart live. – Hun kombinerer rå formidlingsevne med sterke tekster.

Podkast-tips!

– Hører du på podkast, og kan du i så fall anbefale en?

– Jeg veksler litt, men fra jusfeltet er det to jeg stort sett alltid får med meg: Dommerpodden og Takk og Lov med Anine Kierulf. Jeg synes begge klarer å formidle jus på en strålende måte, ofte med litt snert. Ellers liker jeg blant annet Kort forklart og The Rest is Politics – den ene for den raske oversikten, den andre for mer dybde og refleksjon. The New York Times' podcast, The Daily, er også bra. Iblant sveiper jeg innom Rolling Stone Music now, som har fine episoder om ulike artister, låter og opptredener.

– Hvem vil du utfordre som neste advokat ut?

– Advokat Hallvard Østgård. Vi satt sammen i Domstoladministrasjonens styre, med både gode diskusjoner og mye latter. Han er også en habil musiker, så jeg vil tro han kan komme med gode og overraskende kulturtips.

Sosiale medier

Jens Edvin Skoghøy
 April 19 · 🌐

Jeg kom til å tenke på kappeplikt for advokater i domstolene. Før dette ble regulert ved en forskrift i 1995, var det kappeplikt i Høyesterett og lagmannsrettene. I tingrettene var det opp til embetsleder å bestemme. Den eneste tingretten i Nord-Norge som hadde kappeplikt, var Senja herredsrett på Finnsnes. På 1980- tallet drev jeg som advokat i Tromsø. Jeg skulle ha en sak på Finnsnes. Før jeg dro, var jeg innom kontoret for å hente advokatkappen. Jeg hadde det litt travelt og i farten tok jeg ikke med meg min egen kappe, men kappen til min kontorfeile, Inger-Lise Rekve. Dette oppdaget jeg ikke før jeg neste dag skulle ta på meg kappen i rettslokalet på Finnsnes. Det var krise: Kapeemene rakk meg knapt til albuene. I samråd med motpartens advokat tok vi opp med sorenskriver Møller om han kunne dispensere fra kappeplikten. Det kunne han ikke, men han lovde samtidig at han ikke ville kritisere meg for påkleddingen.

81 👍 20 💬

Merete Havre

Jeg var dommerfullmektig i Bergen og det var en ekstrem varm sommerdag (ca 30 grader uvanlig varmt). Jeg var i tillegg gravid og hadde behov for å få av de sorte kappene. Det hadde ene advokaten også bedt om. Jeg bestemte da at kappene skulle av. Advokat på andre siden protesterte imidlertid heftig mot dette. Jeg kalte advokatene frem og han visket da stille at han kun hadde boxer-shorts og skjorte/slips og ingen bukser på under - i varmen

6w Like Reply 12 🗨️

Jens Edvin Skoghøy

Merete Havre Det har vært gitt dispensasjon fra kappeplikten i Høyesterett, men ikke i min tid. Jeg begynte i 1998, og jeg tror at det var i 1997 at det var en slik varme at man kunne få dispensasjon. Hvorvidt dispensasjonen var avhengig av hva man hadde under, vet jeg ikke.

6w Like Reply 2 👍

Brynjar Østgård

Merete Havre en litt morsom historie, men vedkommende var jo egentlig en ignorant tosk, som reelt sett viste forakt for retten

6w Like Reply

f Jens Edvin Skoghøy mimrer sammen med bransjekolleger om den gang kappeplikt var en nyhet i norske domstoler.

Birger Bull

Kapper er nå en ting, men jeg mener vi i Norge har en alt for dårlig holdning til å kle oss skikkelig. Det er egentlig ingen anledning som lenger er pen nok til å trekke i pent antrekk. Selv i begravelser går folk i tursko og allværsjakke. Jeg hadde 16 år som meddommer i Hålogaland lagmannsrett, og forsøkte alltid å stille i ett minimum av bekledning, type skjorte og dressjakke. Men jeg registrerte at det var stortsett ingen andre meddommere som så ut til å vektlegge kleskode. Det syns jeg egentlig domstolsadministrasjonen kunne instruert meddommere om. At dette tross alt er en alvorlig arena og at man i respekt for de involverte og samfunnsoppdraget, burde kle seg litt bedre enn hverdagslig.

6w Like Reply 7 👍

Brynjar Østgård

Birger Bull helt enig!! Meddommere ser ofte ut som de sitter hjemme i sin private stue, eller verre: er på hytta på veg ut i vedskjulet. Jeg mener domstolene svikter på dette punkt

6w Like Reply 1 👍

Når vi først er inne på kapper og strenge normer: Hva så med meddommerne? Brynjar Østgård støtter det opplevde behovet for en oppstramning.

Tonje Hovde Skjelbostad · 1.
 Direkte i Advokattilsynet
 5 d · 🌐

Å føre tilsyn med de som har fått gaven livet ga.

Det er kanskje den største gaven da?

07:16 📶 5G 📶

Advokatbladet

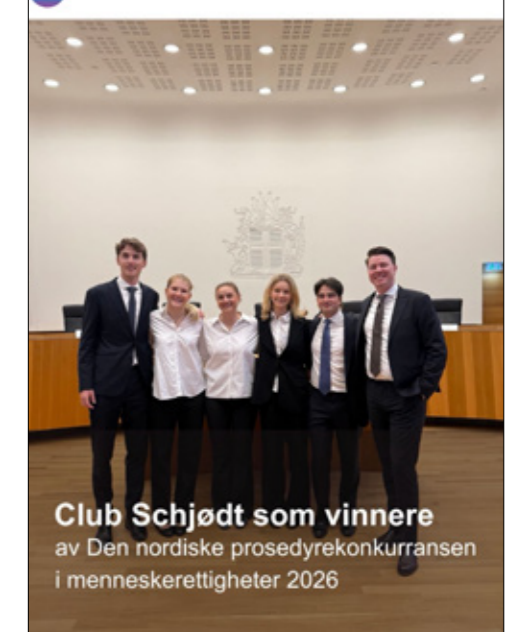
KARRIEREVEIER

– Ikke tenk på advokatvirket som jobb, men som en gave livet ga deg

Advokatbladet har spurt en rekke advokater i Schjødt, SANDS, Magell, Wigemyr, Wikborg Rein, Lippstad, Hegg & Co, CMS Kluge, Harris og Brinkmann om hva som skal til for å leve et godt advokatliv.

in Advokatbladet setter dagsorden og lager journalistikk til både fornøyelse og forargelse.

schjødt_norge

ig Club Schjødt vant den nordiske prosedyrekonkurransen i menneskerettigheter 2026. Finalen fant sted i Islands høyesterett i Reykjavik. Lagene ble vurdert av dommere fra Den europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD) med bistand fra nordiske høyesterettsdommere.

«HØYESTERETTSADVOKAT» PÅ SLAGMARKEN

Våren 1976 vurderte Justisdepartementet å sløyfe tittelen «høyesterettsadvokat». Forslaget skapte furore.

«Meget er sagt og skrevet om titler (...) Mange har vært overflødige, og ofte blir titler brukt i utide. Misbruk betyr imidlertid ikke at titler skal avskaffes. Gjengs oppfatning hittil har vært at det er på sin plass å bruke tittel når den forteller om bærerens kvalifikasjoner og/eller funksjon i situasjoner da nettopp dette etterspørres eller er naturlig av andre grunner.

Justisdepartementet har allikevel foreslått at alle advokater skal ha tittelen «advokat» og ikke mer. Det heter seg at det skal være «urimelig» at noen kan kalle seg høyesterettsadvokat fremfor andre advokater. Det kan skape forestillinger hos folk om at den ene gruppe er bedre, finere, dyktigere enn den annen, og en slik innstilling må ikke forekomme.

Ikke alle jurister egner seg til å prosedere for Høyesterett. Dette faktum kan man akseptere nøyaktig som man godtar at alle leger ikke egner seg som kirurger. Jeg går ut fra at ønsket om å oppheve høyesterettsadvokattittelen kommer fra advokater som ennå ikke har avlagt eller bestått prøven for Høyesterett.

Forslaget tar ikke hensyn til allmenhetens behov for på forhånd å vite om den advokat de går til eventuelt kan prosedere saken for Høyesterett. Når forslaget om opphevelse av en tittel alene tjener enkelte advokaters interesser og overhodet ikke klientenes, er forslaget i mine øyne uakseptabelt (...)

Høyesterettsadvokat Tore Engelschiøn.

Norsk Advokatblad nr. 6 / 1976

PS: Tittelen høyesterettsadvokat ble avskaffet i 1978.

Saksanlegg	Rovdyr	Opphøyer	Skriftlig innlegg
Lurer	Is		Måteh.
↳			
Gullballvinner			
Tresort		Strofe	
↳		Høyhauger	
§	Festemiddel		
		Harpiks	Skute
↳			Hinne
Diagonal	Knep		
Spisereidskap	Kløften		
↳		Retts-hendelse	
		Tine	
Ført baklyset			Markedsføring
Kort			Gruppe
↳		Drikk	
		Tall	More seg
Anlegg			
Med forbehold		Mannsnavn	
↳			

Løsningsordet finner du ved å sette sammen bokstavene i de gule rutene til et ord eller et navn.

Send løsningen til redaksjonen@advokatbladet.no innen 21. august.

Vinner i nr. 2/26 var Matias Tvermyr Holmen, Oslo.

VI GRATULERER!

Løsningsordet var LYDOPPTAK.

Annonseinformasjon

31.000 lesere print
(Tall fra Kantar, 2025)

280.000 sidevisninger nett

Annonsestørrelser Priser

1/1 side 210x280 29150 kr

1/2 side 193x123 21550 kr

1/4 side 193x58/92x125 13.7500 kr

Se vår MEDIEFOLDER på advokatbladet.no/annonser

Ønsker du å annonsere?

Kontakt vår annonsesalg

Markus Andresen

Mobil 919 03 289

markus@salgsfabrikken.no

Advokatbladet stilling
Advokat- og juristbransjens egen jobbportal

Juridika

Effektiv tilgang til faglig tyngde

Få de sterkeste juridiske argumentene når du trenger dem mest. Juridika gir deg relevant og oppdatert juridisk litteratur, skrevet av landets fremste jurister.

Alt samlet på ett sted.

Prøv gratis på juridika.no

signant.no

DETTE ER IKKE FOR DEG

Med mindre du har behov for elektronisk signering

Med mindre du trenger kundekontroll & KYC

Med mindre du ser etter virksomhetssignering

Med mindre du ønsker signeringsmagi

*for mer
info*

